

KTO MA STWIERDZIĆ ZGON: PRZEPISY A REALIA

s. 4-10

Płk dr Jerzy Woźniak
– zasłużony dla Niepodległej
s. 26

Spacerownik po wrocławskich cmentarzach
autorstwa dr n. med. Marty Pilak, uzupełnienie
s. 50

Wspomnijmy Ich
w miesiącu zadumy
s. 49

Do prokuratury
wyłącznie z adwokatem
s. 48

SPRAWDZONY NASTĘPCA

W Volvo wiemy, że Twój kolejny samochód nie może być po prostu następnym autem. Dlatego w Volvo Selekt mamy tylko używane Volvo, którym bezgranicznie ufamy i wiemy, że Cię nie zawiodą. Sprawdziliśmy je w każdy możliwy sposób i znaleźliśmy godnego następcę Twojego samochodu.

W ofercie Volvo Selekt znajdziesz używane modele nie starsze niż 7-letnie i z przebiegiem mniejszym niż 150 000 km. Dodatkowo dajemy Ci usługę Volvo Assistance, gwarancję albo roczne ubezpieczenie kosztów naprawy bez ograniczeń przebiegu oraz możliwość wymiany w ciągu 30 dni albo do 1500 przejechanych kilometrów.

Przed tym, zanim Volvo znajdzie się w naszej ofercie, sprawdzamy ponad 100 jego najważniejszych elementów i podzespołów.

www.volvo-selekt.pl

VOLVO CAR WROCŁAW-BIELANY

ul. Wrocławska 1
Bielany Wrocławskie

T: (71) 722 10 10
www.intercar.dealervolvo.pl

INTER-CAR OPOLE

ul. Wrocławska 152
CH Karolinka, Opole

T: 661 540 700, 519 532 133
www.intercar.dealervolvo.pl

SPIS TREŚCI

KTO MA STWIERDZIĆ ZGON: PRZEPISY A REALIA

4 *Chaos organizacyjno-prawny w stwierdzaniu zgonów. Potrzebne zmiany* Magdalena Orlicz-Benedycka

8 *Obowiązek szpitala w przypadku śmierci pacjenta* Małgorzata Paszkowska

KĄCIK MŁODEGO LEKARZA

11 *Nowe oblicze smoczyca* Marcin Lewicki

BLIŻEJ STOMATOLOGII

13 *Wielka dawka wiedzy* Magdalena Janiszewska

14 *Ruszył kolejny szkolny gabinet stomatologiczny* Magdalena Janiszewska

15 *IX Łódzkie Spotkania Stomatologiczne* Violetta Duży

Prawo i medycyna

Wydarzyło się

Zjazdy absolwentów AM we Wrocławiu

Kursy

Uchwały Prezydium DRL i DRL

Konferencje i szkolenia

Wspomnienie pośmiertne

Wspomnijmy Ich w miesiącu zadumy

Spacerownik po wrocławskich cmentarzach

Pro memoria

Komunikaty

Felietony

Rozrywka

Ogłoszenia

16

20

37

38

40

41

47

49

50

52

54

56

57

58

Fot. z archiwum PW.

Komentarz aktualny

W dniach 19-21 października zainaugurowaliśmy w Wiśle w nowej kadencji, mające już ośmioletnią tradycję, spotkanie prezydiów zaprzyjaźnionych izb: dolnośląskiej, krakowskiej, śląskiej i łódzkiej, wraz z izbą rzeszowską, która po raz pierwszy dołączyła do „czwórki” w organizowanym przez naszą Izbę spotkaniu w Kliczkowie. Poruszyliśmy wiele tematów: od związanych z problemami rozliczeń z MZ za czynności przejęte od administracji państwowej, przez system specjalizacji lekarskich, wypalenie zawodowe, e-dokumentację, archiwizację dokumentacji medycznej po likwidowanych praktykach lekarskich, po kwestie związane z udziałem przedstawicieli samorządu lekarskiego w tworzeniu list biegłych sądowych.

Burzliwą dyskusję wywołał temat dotyczący systemu specjalizacyjnego. Wszystko wskazuje na to, że ten obowiązujący dzisiaj jest archaiczny i niedostosowany do aktualnej sytuacji na rynku usług medycznych. Obok funkcjonującego systemu rezydenckiego powinny być stworzone inne ścieżki specjalizacji, np. umożliwiającej także pracodawcom kształtowanie kadr medycznych zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem zarządzanego przez nich zakładu opieki zdrowotnej. Kolejny raz zastanawialiśmy się, jak doprowadzić do poprawy jakości pracy biegłych sądowych lekarzy – w czasach olbrzymiej roszczeniowości pacjentów rzetelne opinie, oparte nie tylko na wiedzy medycznej, ale i prawniczej są warunkiem prawidłowego rozpatrywania spraw sądowych. O e-dokumentacji, a w zasadzie o oddalających się perspektywach jej wprowadzenia, opowiadał prezes ORL w Krakowie, kol. Robert Stępień, a o wypaleniu zawodowym lekarzy i lekarzy dentyków kol. Mateusz Kowalczyk z izby łódzkiej. Zwieńczeniem naszego spotkania było podjęcie stanowiska potępiającego postawy lekarzy-posłów, którzy głosowali za odesłaniem do dalszych prac obywatelskiego projektu ustawy, promowanego przez ruch zwolenników likwidacji szczytów obowiązkowych „STOP NOP”. Nasze spotkanie przebiegło jak zwykle w miłej, koleżeńskiejskiej atmosferze, a kolejne na pewno nastąpią.

Nawiązując do kwestii związanych z działaniami ww. ruchu, już teraz informuję, że od listopada, wraz z innymi izbami lekarskimi, rozpoczniemy akcję zbierania podpisów pod obywatelskim projektem ustawy w ramach akcji „Szczepimy, bo myślimy”, przewidującej uzależnienie przyjęcia dziecka do przedszkola lub żłobka od wykonanych szczepień obowiązkowych. Zachęcam wszystkich do włączenia się w tę akcję, także poprzez zbieranie podpisów na terenie swoich miejsc pracy. Organizacja „STOP NOP” zintensyfikowała swoje działania i złożyła do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez członków Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie oraz Wielkopolskiej Izby Lekarskiej polegającego na próbach wpływania na decyzje posłów-lekarzy w zakresie głosowania nad obywatelskim projektem ustawy o dobrowolności szczepień oraz na składaniu zawiadomień do innych izb lekarskich z sugestią wszczęcia postępowań z zakresu odpowiedzialności zawodowej wobec lekarzy-posłów, którzy głosowali za wspomnianym skierowaniem projektu ustawy do komisji sejmowych. Jednocześnie antyszczepieniowa organizacja zapowiedziała kolejną „obywatelską” akcję „w obronie lekarzy poddawanych represjom przez korporacje lekarskie”, polegającą na zbieraniu podpisów pod inicjatywą ustawodawczą o nazwie „Wolność i zdrowie”. Ma ona dać możliwość tworzenia wielu izb lekarskich i aptekarskich oraz dobrowolnej przynależności do nich. Jeśli dołożyć do tego internetową falę „hejtu”, skierowanego na zwolenników szczepień obowiązkowych, w tym naszego naczelnego prezesa, to widać, że rozpoczęła się wojna totalna. Ale musimy dać radę.

Z dobrych informacji pragnę natomiast przekazać, że oficjalnie ruszyła nasza budowa. Wybrana przez zespół pod kierownictwem kol. Piotra Knasta firma budowlana przejęła plac budowy i rozpoczęła prace. Za osiemnaście miesięcy powinniśmy świętować otwarcie naszej powiększonej siedziby.

Znacznie szybciej doznamy rzeczywistości powyborczej. Zapewne do końca listopada ukonstytuują się już nowe władze samorządowe i rozpoczną swoje działanie. Niezależnie od wyborczych napięć i konfliktów wierzę, że szybko nadejdzie czas codziennej, zwykłej pracy na rzecz naszych małych ojczyzn.

Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska, 50-077 Wrocław, ul. Kazimierza Wielkiego 45, tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51, redakcja: 71 798 80 80, e-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl PKO BP SA: 62 1020 5242 0000 2402 0349 0570

Magdalena Janiszewska – redaktor naczelny
Aleksandra Solarewicz – redaktor
Wiktor Wołodkiewicz – skład i łamanie, projekt okładki – Tomasz Janiszewski

Kolegium redakcyjne:

Andrzej Wojnar – przewodniczący,
Małgorzata Niemiec – zastępca przewodniczącego,
Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Katarzyna Jungiewicz-Janusz,
Bożena Kaniak, Andrzej Kierzek, Marta Kornacka, Marcin Lewicki,
Dorota Radziszewska, Iwona Świętkowska, Krzysztof Wronecki

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam. Nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów, opracowania redakcyjnego oraz zmian w tytułach.

Źródło grafiki na okładce: www.pixabay.com/photos/time-1485384/xaviandrew, – obraz modyfikowany.

Numer zamknięto 25 października 2018 r.

Druk: GREG PRINT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., ul. Poezji 19, 44-113 Gliwice, tel. 32 234 08 36, fax 32 234 12 70

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/hospital-834157/stux

Chaos organizacyjno-prawny w stwierdzaniu zgonów. Potrzebne zmiany

Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, która wciąż obowiązuje, nie spełnia swojej funkcji. Jej przepisy i rozporządzenia wykonawcze generują szereg problemów. Są przestarzałe, niejednolite i niejasne, rozbieżne lub sprzeczne. Nie przystają do obecnych realiów, również z punktu widzenia lekarskiego. – Taki stan rzeczy jest przyczyną aktualnych problemów – przyznają lekarze i urzędnicy w wywiadzie przeprowadzonym przez Magdalenę Orlicz-Benedycką.

Po 1989 r. żaden z kolejnych ministrów zdrowia nie podjął wysiłku, by prawo uporządkować, ujednoczyć i dostosować do współczesności. Mamy do czynienia z chaosem organizacyjnym i prawnym, nierzadko prowadzącym do dramatycznych sytuacji. Pierwszym z rozmówców jest lek. Jacek Krajewski, prezes zarządu Federacji Porozumienie Zielonogórskie.

Magdalena Orlicz-Benedycka: Panie Doktorze, czy Ministerstwo Zdrowia przygotowuje zmianę w przepisach odnośnie do stwierdzania zgonów?

Lek. Jacek Krajewski: W zasadzie nie mamy oficjalnego potwierdzenia na temat ministerialnych prac nad nową ustawą obejmującą wszelkie procedury dotyczące zgonów. Są to kwestie, o których zawsze myślimy z pewną atencją, a jednak ten temat jest wciąż w przepisach nieuregulowany. Mamy ustawę z lat 50. ubiegłego wieku. A przecież zmieniła się nomenklatura, realia, w jakich żyjemy. Tymczasem stwierdzenie zgonu nie jest świadczeniem zdrowotnym, nie jest regulowane kontraktem z NFZ. W przypadku zgonu poza leczeniem zamkniętym, zgon stwierdza lekarz POZ leczący pacjenta w ciągu ostatnich 30 dni. Umowa z Narodowym Funduszem Zdrowia reguluje godziny pracy placówek podstawowej opieki zdrowotnej pomiędzy 8.00-18.00, od poniedziałku do piątku. Poza tymi godzinami, w weekend i święta, zgon może stwierdzić lekarz pogotowia lub nocnej pomocy lekarskiej.

Natomiast problemem i nieuregulowaną kwestią jest np. zgon uliczny, nagły, czy też zgon człowieka, którego nie można ziden-

tyfikować, kogoś z innego miasta, o kim nic nie wiemy. Przyjeżdża pogotowie z ratownikami medycznymi, którzy nie mogą stwierdzić zgonu ani wypełnić karty. Nasze prawo każe czekać na lekarza. Mimo że to jest margines zgonów, takie sytuacje zdarzają się dość często. Kiedy lekarz pogotowia stwierdzi zgon, wypisze zaświadczenie o zgonie? Kto ma wypełnić kartę zgonu?

M.O.-B.: I tu dotykamy najważniejszej sprawy – osobistego stwierdzenia zgonu...

J.K.: Obecnie poprzez nieprecyzyjne przepisy dochodzi do problematycznych sytuacji, kiedy kto inny pisze zaświadczenie o stwierdzeniu zgonu, a kto inny wypisuje kartę zgonu. Te dwie czynności w obecnie istniejących uwarunkowaniach, w takich nieuregulowanych sytuacjach są wykonywane najczęściej przez dwóch lekarzy. Wystawienie karty zgonu na podstawie samego zaświadczenia o stwierdzeniu zgonu (na podstawie oględzin zwłok, dokonanych przez innego lekarza) z punktu widzenia prawa jest mocno wątpliwe. Jeżeli nawet lekarz leczący zmarłego w innym mieście ma wypisać kartę zgonu na podstawie dokumentacji medycznej, nie przyjedzie na miejsce, gdzie zmarł pacjent, tylko dysponuje samym zaświadczeniem o zgonie, wystawionym przez kogoś innego.

M.O.-B.: Taka sytuacja jest niepewna prawnie...

J.K.: Tak. Może wystąpić szereg hipotetycznych przypadków, które spowodują roszczenia rodzin i perturbacje prawne. Przepisy muszą jasno określać, kto ma wypisać kartę zgonu. Chodzi o usankcjonowaną prawnie procedurę w każdym przypadku takiego zgonu. Do tego powinien zostać specjalnie wyznaczony człowiek, a nawet instytucja zajmująca się prowadzeniem całej procedury w przypadku zgonów nagłych czy ulicznych. Myślę tu o sprowadzeniu całej dokumentacji medycznej od lekarza leczącego pacjenta. Lekarz normalnie pracujący w POZ czy w pogotowiu nie ma czasu na tę procedurę, ponieważ musi zająć się swoimi obowiązkami związanymi z pacjentami i ich leczeniem.

M.O.-B.: Jako organizacja Porozumienie Zielonogórskie postulowali Państwo zmiany w ustawie już dawno...

J.K.: I nie było odpowiedzi ze strony Ministerstwa Zdrowia, choć zapewniano nas, że podejmą pracę. Niczego nie zrobiono. Zbierały się ponoć odpowiednie zespoły eksperckie, ale bez widocznego rezultatu. W efekcie przestaliśmy w kilku województwach wypisywać karty zgonu pacjentom, którzy nie byli leczeni przez nas w ciągu ostatnich 30 dni i którzy odeszli w naturalny sposób. Nie obyło się bez wielu awantur, jako że wszystko spadło na pogotowie. Pogotowie wystawiało zaświadczenie, z tym zaświadczeniem przychodzili krewni zmarłego, a my odsyłaliśmy ich do tego, kto zaświadczenie wystawił. My wystawiamy karty zgonu tym pacjentom, których znamy. Resztą zajmuje się pogotowie i tam decydują, jaką procedurę zastosować.

M.O.-B.: Czy współpracują Państwo z samorządami?

J.K.: Tak. Pisaliśmy do starostów powiatowych, aby wzięli sprawę w swoje ręce, by powołali koronerów. Starostowie odpowiadali różnie... i problem istnieje nadal. W Polsce funkcjonuje obecnie kilku koronerów opłacanych z kasy starostwa. Samorządowcy, których pośrednio zobowiązuje do rozwiązania tego problemu stara regulacja prawna, często powołują się na to, że to rząd powinien stworzyć odpowiednie przepisy. Są jednak pozytywne przykłady, jak starostowie, doceniając wagę problemu, nie oglądają się na władzę centralną i powołują funkcję koronera na swoim terenie: na tym stanowisku zatrudniają lekarzy.

Według nas to sprawa samorządu powiatowego. Cały problem dotyka wielu miejsc i instytucji, dlatego pilnie wymaga regulacji prawnej. My lekarze POZ nie mamy czasu na procedury administracyjne w wypadku zgonów pacjentów, których nie leczylimy w ciągu ostatnich 30 dni. Do stwierdzania takich zgonów i wystawiania karty powinien być wyznaczony jeden człowiek. Koronerów powinno finansować starostwo, w ramach specjalnie przeznaczonych na to środków. Powinno się ustalić subwencje rządowe na takie procedury.

M.O.-B.: Czy instytucja koronera sprawdzi się w Polsce?

J.K.: Ona przede wszystkim pomoże rodzinom zmarłych, „uspokoi” system opieki zdrowotnej, bo cała procedura będzie załatwiana przez jedną, kompetentną osobę. Jedna osoba powinna być odpowiedzialna za wypisanie karty zgonu i określenie przyczyny zgonu. Natomiast w naszej rzeczywistości robią to często dwie różne osoby. W przypadku pomyłki czy komplikacji odpowiedzialność ponoszą dwie osoby. Mamy do czynienia z chaosem organizacyjnym i prawnym, nierzadko prowadzącym do dramatycznych sytuacji. »

Fot. z archiwum J.K.

► LEK. JACEK KRAJEWSKI

Jest absolwentem Akademii Medycznej we Wrocławiu. Od 1998 r. prowadzi w Udaniu praktykę lekarza rodzinnego. Prezes Dolnośląskiego Związku Lekarzy Rodzinnych-Pracodawców. Jest jednym z założycieli Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia Porozumienie Zielonogórskie. Od 2003 roku działa we władzach Federacji, a od 2010 roku pełni funkcję prezesa FPZ.

Fot. z archiwum A.K.

► LEK. ARKADIUSZ KAWKA

Absolwent AM we Wrocławiu (1991), specjalista II st. chirurgii ogólnej i specjalista medycyny ratunkowej. Absolwent AE we Wrocławiu, specjalność zarządzanie w służbie zdrowia – ubezpieczenia społeczne. Dyrektor Szpitala Powiatowego w Bogatyni (1999-2000), ordynator Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SPZOZ Zgorzelec i tamże zastępca dyrektora ds. lecznictwa (2004-2017). P.o. dyrektora Pogotowia Ratunkowego w Jeleniej Górze (2017-2018), a obecnie zastępca dyrektora ds. medycznych. Zastępca Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej (od 2013 r. do dziś).

Lek. Arkadiusz Kawka, zastępca dyrektora ds. medycznych Pogotowia Ratunkowego w Jeleniej Górze

Magdalena Orlicz-Benedycka: Jak procedura wygląda z perspektywy lekarza pogotowia?

Arkadiusz Kawka: Pogotowie często wzywane jest do wypadków, gdzie akcja ratunkowa niejednokrotnie kończy się niepowodzeniem. Dobrze, jeśli podczas akcji jest lekarz upoważniony do stwierdzenia zgonu. Nie w każdej karetce jest lekarz. Kiedy go nie ma, to mamy problem. Rodziny dzwonią na numer ratunkowy, aby przyjechał lekarz i stwierdził zgon. Ponadto dysponent zabrania używać zespołów ratownictwa medycznego do innych celów niż ratowanie zdrowia i życia, a przecież zmarły już nie potrzebuje karetki, która może być potrzebna gdzie indziej.

M.O.-B.: Co jest dla Państwa największym kłopotem?

A.K.: Fakt, że lekarz zobowiązany jest nie tylko do stwierdzenia zgonu, ale również do podania jego przyczyny. Wezwany lekarz może nie znać historii choroby pacjenta i nawet nie ma dostępu do dokumentacji. Myślę, że lekarz pogotowia powinien wydać zaświadczenie o stwierdzeniu zgonu, a następnie odesłać do tego, który leczył pacjenta w ciągu ostatnich 30 dni, aby w ten sposób starać się ustalić przyczynę.

Bywa i tak, że w wezwaniu do wypadku kartę zgonu wydaje i określa przyczynę śmierci lekarz medycyny sądowej, ponieważ prokurator zabezpiecza zwłoki i poddaje je sekcji sądowej.

M.O.-B.: Jakie procedury obowiązują lekarzy pogotowia?

A.K.: Obecnie mamy w kraju zunifikowane Karty Medycznych Czynności Ratunkowych, które po wypełnieniu są traktowane jako dokument medyczny. Karta Medycznych Czynności Ratunkowych wraz z dokumentacją medyczną pacjenta jest podstawą do określenia przyczyny zgonu i wystawienia karty zgonu zgodnie z intencją ustawodawcy.

Jeśli nie uda się ustalić, który z lekarzy leczył pacjenta w ciągu ostatnich 30 dni, wówczas rodzina zgłasza się z Kartą Medycznych Czynności Ratunkowych do administracji pogotowia i wystawiamy kartę zgonu po próbie zebrania dokumentacji medycznej zmarłej osoby. W przeciwnym przypadku wystawiamy kartę zgonu, podając jako przyczynę zgonu – nieznaną.

Reasumując, procedury w tym względzie nie są ujednolicone i stwarzają nam, lekarzom pogotowia i rodzinom zmarłych wiele problemów. W skali roku mamy kilka niejasnych sytuacji, gdzie rodzina nie dostaje karty zgonu i zwraca się do nas, byśmy wystawili dokument.

M.O.-B.: Wspominał Pan, że problemem jest sytuacja braku lekarza w zespole ratownictwa...

A.K.: Jeśli pacjent jest wieziony karetką i w trakcie transportu umrze, nie wiadomo, dokąd go zawieźć, bo szpitale nie chcą przyjmować takich „przypadków”. Lekarze w izbie przyjęć nie chcą stwierdzać zgonu i przyjmować zmarłego. Mieliśmy przypadki, że musieliśmy we współpracy z rodziną prosić zakład pogrzebowy o przewiezienie zwłok. To trudne sytuacje dla rodziny i dla nas.

Druga sprawa to fakt, że rodziny zmarłych pacjentów wracają do nas od lekarzy, u których leczyli się ich bliscy, bo lekarze odmawiają wystawienia karty zgonu. Uzasadniają, że nie byli na miejscu i nie stwierdzali zgonu. Jest to gorszące, bo należy jasno rozgraniczyć stwierdzenie zgonu od wystawienia karty zgonu. Zatem rodzina wraca do pogotowia i my wystawiamy kartę zgonu bez podania jego przyczyny, jak wspominałem wcześniej.

Takie sytuacje zdarzają się wszędzie, a wiele zależy od samych ludzi, lekarzy czy urzędników. My w Pogotowiu Jeleniogórkim wystawiamy kartę stwierdzenia zgonu i odsyłamy do lekarza leczącego daną osobę w ciągu ostatnich 30 dni, aby dochować staranności postępowania zgodnego z intencją ustawy.

Beata Pierzchała, dyrektor Wydziału Organizacyjno-Prawnego Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Magdalena Orlicz-Benedycka: Czy w powiecie wrocławskim są już koronerzy?

Beata Pierzchała: Nie. W powiecie wrocławskim koroner – czyli lekarz powołany przez starostę do ustalenia zgonu i jego przyczyny – nie funkcjonuje, ze względu na brak przepisów wykonawczych dotyczących ustalenia źródeł i zasad finansowania takiej usługi przez powiat.

Taka sytuacja jest efektem znacznej dezaktualizacji przepisów regulujących tę materię. Nie ma aktualnego rozporządzenia wskazującego sposób finansowania zadania przez powiaty. Kompetencje do ich określenia posiada jedynie minister zdrowia. Jednocześnie rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3.09.1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny wyraźnie wskazuje, że powiaty ponoszą koszty czynności związanych z wystawieniem kart zgonu oraz ze zwrotem kosztów przejazdu, lecz w wysokości określonej we właściwych aktach prawnych, których jednak obecnie brak. Ponadto, zważywszy na zasady gospodarowania środkami publicznymi, które określa ustawa z 2009 r., jednostka sektora finansów publicznych nie może dokonywać wydatków bez podstawy prawnej.

Z mojej niedawnej korespondencji z ministrem zdrowia wynika, że projekt ustawy o stwierdzaniu, dokumentowaniu i rejestracji zgonów został ujęty w wykazie prac Rady Ministrów pod numerem UD 369. Równocześnie główny inspektor sanitarny z upoważnienia ministra zdrowia odpowiada za opracowanie, prowadzenie procesu uzgodnień, opiniowania oraz konsultacji publicznych projektu ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Reasumując – obecnie nie pozostaje nam nic innego niż oczekiwanie na działania Ministerstwa Zdrowia, mające na celu wypracowanie systemowych, nowoczesnych rozwiązań prawno-organizacyjnych regulujących kwestie stwierdzania zgonu.

Zbigniew Okarmus, dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Świdnicy

Magdalena Orlicz-Benedycka: Jak sytuacja wygląda na terenie powiatu świdnickiego?

Zbigniew Okarmus: Kilka lat temu zaczęły narastać problemy w związku ze zgonami w sytuacji, gdy zmarły nie leczył się przez pewien czas lub nie był zadeklarowany u żadnego lekarza POZ lub nie można było ustalić jego danych osobistych. Zdarzały się interwencje prokuratury lub policji, dotyczące stwierdzania zgonu w przypadku prowadzenia przez te organy postępowań wyjaśniających, zwłaszcza w sytuacjach, gdy stwierdzenia tego faktu odmawiały niektóre podmioty lecznicze. Szukając rozwiązania problemu, Starosta Świdnicki ogłosił postępowanie o naborze lekarzy do zadań stwierdzania zgonu, ustalania jego przyczyn i wydawania kart zgonu. Zgłosił się tylko jeden chętny. Uznałem, że to nie może w pełni zabezpieczyć potrzeb, w związku z tym trwały dalsze poszukiwania i rozmowy. Udało się pozyskać jeszcze dwóch lekarzy patomorfologów z Wałbrzycha i Wrocławia.

Obawiając się zbyt pochopnego wzywania lekarzy powołanych przez starostę świdnickiego i generowania związanych z tym kosztów, zobowiązaliśmy dyspozytorki pracujące całodobowo w byłym Powiatowym Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Świdnicy do przyjmowania zgłoszeń i w miarę możliwości weryfikowania ich zasadności. Obecnie robi to pielęgniarka przyjmująca zgłoszenia do świadczeń udzielanych w ramach ambulatoryjnej nocnej i świątecznej opieki medycznej w pogotowiu ratunkowym.

W przypadkach pilnych zdarzają się telefony z policji bezpośrednio do mnie lub przychodzą rodziny zmarłych, w sytuacji kiedy stwierdzenia zgonu i wydania karty zgonu odmawiają lekarze „z przychodni”. Od blisko 6 lat starostowie świdniccy korespondują z ministrem zdrowia w sprawie zmiany bardzo przestarzałych, nieprzystających do obecnych realiów funkcjonowania służby zdrowia przepisów, które rodzą liczne nieporozumienia. Niestety, mimo obietnic, że prace legislacyjne trwają, do dziś nic się nie zmieniło. Ostatnia nasza korespondencja w tej sprawie pochodzi z kwietnia 2018 r.

Fot. z archiwum R.D.

► LEK. RADOSŁAW DROZD

Specjalista medycyny sądowej, od 2006 roku wykładowca w Zakładzie Prawa Medycznego Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Magdalena Orlicz-Benedycka: Co stało się z pomysłem zmian w prawie o stwierdzaniu zgonów?

Radosław Drozd: Mamy projekt ustawy o stwierdzaniu, dokumentowaniu i rejestracji zgonów. Ustawa ta miała wejść w życie 1.01.2018 r. Jednak – prawdopodobnie z uwagi na zmianę na stanowisku ministra zdrowia pod koniec 2017 r. – gotowy projekt, który wyszedł z ministerstwa, w Sejmie został zamrożony. Nieoficjalnie wiadomo, że miałyby wejść w życie w drugiej połowie 2019 r. Niestety, projekt obarczony jest jednym ze starych grzechów: nową ustawą zmienia się kilka przestarzałych zapisów rozporządzenia, zamiast całościowo znowelizować ustawę o cmentarzach i chowaniu zmarłych i wydać do niej zaktualizowane rozporządzenie.

M.O.-B.: Najważniejsze postulaty?

R.D.: Najważniejsze założenia projektowanej zmiany w zakresie stwierdzania zgonu to:

- generalna zmiana nazewnictwa: w świetle postulowanych zmian pojęcie „stwierdzenia zgonu” będzie tożsame z tym, co można określić „rozpoznanie zgonu”, „diagnostyką zgonu”. Stwierdzenia będą mogli dokonywać lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni. Będą sporządzać szczegółowy (8-stronicowy!) „protokół śmierci”, nie będą jednak uprawnieni do wystawiania karty zgonu;
- zamiast „stwierdzenia zgonu” w aktualnym rozumieniu wprowadzone zostanie pojęcie „potwierdzenia śmierci”. Potwierdzenie zgonu będzie dokonywane przez „osobę potwierdzającą śmierć” czyli „koronera”. Będzie to lekarz powołany do tej czynności przez wojewodę. Będzie musiał

ją wykonać nie później niż w ciągu 4 godzin od „stwierdzenia zgonu” i nie później niż 2 godziny od „potwierdzenia przyjęcia wezwania”. Jego zadaniem będzie wystawić kartę zgonu. Nie będzie się tego wykonywać w podmiotach leczniczych wykonujących działalność w rodzaju stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych – tam nadal zgon będzie stwierdzał i kartę zgonu wystawiał lekarz leczący lub lekarz dyżurny;

- „lekarz uprawniony do potwierdzania zgonu” ma również wykonywać czynności na wezwanie policji, prokuratora, straży pożarnej lub straży granicznej. W razie potrzeby ma dokonywać odpowiednich pomiarów oraz sporządzać dokumentację fotograficzną zwłok. W razie podejrzenia przestępstwa lub zgonu z powodu choroby zakaźnej – ww. lekarz ma zawiadomić organy ścigania lub inspektora sanitarnego;
- w razie wątpliwości – ww. lekarz będzie mógł „łączyć telemedycznym” skontaktować się z dyżurującym specjalistą medycyny sądowej. Sam lub w porozumieniu z tym specjalistą będzie również decydował o skierowaniu zwłok na sekcję sądowo-lekarską lub sekcję „administracyjną” (dla ustalenia przyczyny zgonu). Co istotne, planuje się przywrócić faktycznej możliwości zlecenia przez lekarzy takich sekcji, które będą finansowane z budżetu wojewody. Planuje się również możliwość zlecenia „prywatnych sekcji zwłok” – na wniosek przedstawiciela ustawowego, „osoby bliskiej” (według definicji w Ustawie o prawach pacjenta) lub opiekuna faktycznego (jw.);
- żeby zostać „lekarzem uprawnionym do potwierdzania zgonu”, trzeba będzie spełniać następujące warunki: być specjalistą lub mieć 3-letni staż pracy, wobec kandydata nie będzie mogło toczyć się postępowanie w przedmiocie przewinienia zawodowego, błędu lekarskiego lub niezdolności do wykonywania zawodu, oraz kandydat będzie musiał odbyć z pozytywnym wynikiem 80-godzinne szkolenie w zakładzie medycyny sądowej;
- umowę z takimi lekarzami będzie zawierał wojewoda i on będzie prowadził ich wykaz, udostępniając dane potrzebującym podmiotom (m.in. dysponentom Zespołu Ratownictwa Medycznego).
- powrót do instytucji „lekarzy kodujących przyczyny zgonu dla potrzeb statystyki publicznej” w urzędach wojewódzkich – zlikwidowanej 1.04.2015 r., gdy kodowanie przyczyn zgonu w karcie zgonu przerzucono na lekarzy stwierdzających zgon;
- przewiduje się ryczałtowe finansowanie czynności „potwierdzania zgonu” (zarówno samej czynności, jak i „pozostawania w gotowości”) ze środków budżetowych państwa w dyspozycji wojewody. Przewiduje się również finansowanie kosztów dojazdu oraz konsultacji, jak i „pozostawania w gotowości do konsultacji” przez specjalistę medycyny sądowej. Nie będzie natomiast możliwości ubiegania się o dodatkowe wynagrodzenie, gdy czynność „stwierdzenia zgonu” wykonywana będzie na zlecenie prokuratora lub sądu.

Jeżeli przepisy w takiej formie wejdą w życie, rozwiążą większość problemów wskazanych w treści powyżej, ale zapewne stworzą też nowe – nie potrafię przewidzieć, w jakich aspektach. ■

Rozmawiała Magdalena Orlicz-Benedycka

OBOWIĄZKI SZPITALA W PRZYPADKU ŚMIERCI PACJENTA

Śmierć jest przede wszystkim procesem biologicznym, wynikającym z zatrzymania metabolizmu komórkowego. W ujęciu prawnym definiuje się ją powszechnie jako dezintegrację wszelkich procesów życiowych (śmierć mózgu).

Tekst Małgorzata Paszkowska

W polskim systemie prawnym definicja śmierci określona została w Ustawie z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (w tzw. ustawie transplantacyjnej). Obecnie obowiązująca ustawa transplantacyjna utożsamia śmierć osobniczą ze śmiercią mózgową, za którą uważa trwałe i nieodwracalne ustanie czynności mózgu (art. 9).

Z chwilą śmierci człowieka powstają jej skutki prawne. Skutki prawne śmierci człowieka dotyczą różnych gałęzi prawa, m.in. prawa medycznego. Prawodawca wprowadził szczegółowe regulacje prawne dotyczące śmierci pacjenta w szpitalu, przede wszystkim są one związane z obowiązkami szpitala w przedmiotowym zakresie. Ze śmiercią pacjenta w szpitalu wiąże się również jego prawo do umierania w spokoju i godności, a także zagadnienie transplantacji ex mortuo.

W przypadku śmierci pacjenta w szpitalu lub w innym podmiocie leczniczym udzielającym świadczeń zdrowotnych o charakterze stacjonarnym całodobowo (np. w zakładzie opiekuńczo-leczniczym) procedura postępowania, a tym samym obowiązki personelu medycznego, uregulowane są w przepisach powszechnie obowiązujących, tj. w Ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018, poz. 160) i w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu postępowania podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne ze zwłokami pacjenta w przypadku śmierci pacjenta (Dz. U. z 2012, poz. 420).

Ponadto, powyższa procedura powinna zostać uszczegółowiona w obligatoryjnym dla każdego podmiotu leczniczego regulaminie organizacyjnym. Na podstawie obowiązujących przepisów można wyodrębnić zasadnicze obowiązki podmiotu leczniczego (realizowane w praktyce przez personel) w przypadku śmierci pacjenta w szpitalu tj.: obowiązek informacyjny, obowiązek wystawienia karty zgonu, obowiązek przechowywania zwłok oraz ich wydania uprawnionym podmiotom.

Celem artykułu jest przedstawienie najważniejszych, wskazanych wyżej, obowiązków szpitala w przypadku śmierci pacjenta. Choć śmierć jest zjawiskiem fizycznym, biologicznym, demograficznym i społecznym, a więc wielodyscyplinarnym, to od momentu jej wystąpienia podlega przede wszystkim normom prawa.

Obowiązek informacyjny

Fundamentalnym obowiązkiem szpitala, związanym ze śmiercią pacjenta, jest obowiązek informacyjny. Obowiązek ten ma charakter bezwzględny i dotyczy dwóch sytuacji, tj. istotnego pogorszenia stanu zdrowia (praktyka pokazuje niestety, że personel medyczny często nie dopełnia tego obowiązku) oraz śmierci pacjenta (obowiązek jest wypełniany, zazwyczaj jednak z opóźnieniem).

Zgodnie z art. 28 ustawy o działalności leczniczej podmiot leczniczy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital, ZOL, ZPO, itp.) jest zobowiązany w razie pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta, powodującego zagrożenie życia lub w razie jego śmierci, niezwłocznie zawiadomić wskazaną przez pacjenta osobę lub instytucję, lub przedstawiciela ustawowego. Powiadomić należy osobę (np. współmałżonka, rodzeństwo, dziecko, przyjaciela) lub instytucję (np. dom pomocy społecznej), wyznaczoną przez pacjenta. Podkreślić należy, że osobą uprawnioną do uzyskania przedmiotowej informacji jest osoba dowolnie wskazana przez pacjenta, a nie tylko należąca do rodziny. W przypadku dzieci i osób ubezwłasnowolnionych należy powiadomić ich przedstawicieli ustawowych (rodzica, opiekuna prawnego).

Informację o osobie lub instytucji uprawnionej umożliwiającej kontakt (m.in. numer telefonu) należy standardowo uzyskać od pacjenta przy jego przyjęciu do szpitala i ze względów praktycznych w formie pisemnej zachować w dokumentacji. Powiadomienie powinno nastąpić niezwłocznie, a nie np. po kilku godzinach od zgonu. Kto może powiadomić? Zgodnie z rozporządzeniem z 2012 osoba wskazana w regulaminie organizacyjnym podmiotu leczniczego, niezwłocznie po stwierdzeniu zgonu osoby zmarłej zawiadamia osobę lub instytucję o śmierci pacjenta. W związku z powyższym w regulaminie organizacyjnym szpitala należy wskazać taką osobę lub lepiej osobę (np. lekarz dyżurny, pielęgniarka dyżurna). Przepisy ustawy o działalności leczniczej oraz rozporządzenia z 2012 roku nie określają formy powiadomienia – zazwyczaj jest to rozmowa telefoniczna. Za powiadomienie podmiot leczniczy nie może pobierać opłat. Powiadomienie o śmierci pacjenta powinno nastąpić po uprzednim stwierdzeniu jego zgonu.

Wystawienie karty zgonu

Osoba wskazana w regulaminie organizacyjnym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (np. pielęgniarka dyżurująca) niezwłocznie zawiadamia lekarza leczącego lub lekarza dyżurnego o śmierci pacjenta przebywającego w podmiocie leczniczym. Lekarz leczący lub dyżurny, po przeprowadzeniu oględzin, stwierdza zgon i jego przyczynę oraz wystawia kartę zgonu.

W przypadku przeprowadzania sekcji zwłok stwierdzenie przyczyny zgonu następuje po jej przeprowadzeniu. Po przeprowadzeniu oględzin pacjenta wyżej wskazany lekarz wystawia kartę zgonu zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015, poz. 231). Powyższe rozporządzenie utraci moc z dniem 1 stycznia 2023 r. Po tym dniu karta zgonu będzie sporządzana w wersji elektronicznej. Pierwsza część karty zgonu jest przeznaczona do zarejestrowania zgonu w urzędzie stanu cywilnego, a jej druga część – zawierająca nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) osoby zmarłej, stan cywilny osoby zmarłej, datę i miejsce zgonu, datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej, imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej, informację, czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej, oraz zawierająca adnotację o zarejestrowaniu zgonu lub zgłoszeniu zgonu – przeznaczona jest dla administracji cmentarza w celu pochowania zwłok. W okresie od 1 marca 2015 r. do 1 stycznia 2023 r. karta zgonu powinna zawierać dodatkowe dane, jeżeli są znane:

1. informacje o miejscu zgonu, jego przyczynach, osobie stwierdzającej przyczynę zgonu oraz sposobie stwierdzenia przyczyn zgonu;
2. w przypadku dziecka do roku życia:
  - a. godzinę urodzenia, informacje o stanie jego zdrowia w chwili urodzenia: długość, ciężar ciała, punkty w skali Apgar;
  - b. informacje o przebiegu ciąży i porodzie: okres trwania ciąży, wielorakość porodu oraz liczbę dzieci urodzonych przez matkę;
3. nazwę podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz nazwisko i imię (imiona) sporządzającego kartę zgonu;
4. wykształcenie zmarłego;
5. miejsce zamieszkania zmarłego, w tym okres przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy.

Karta zgonu wystawiona przez lekarza powinna zostać niezwłocznie przekazana do kancelarii szpitala przez pielęgniarkę wypełniającą kartę skierowania zwłok do chłodni. Adnotację o wydaniu karty zgonu wpisuje się w księdze głównej przyjęć i wypisów.

Przechowywanie i wydanie zwłok

Po stwierdzeniu zgonu przez lekarza leczącego lub dyżurnego pielęgniarka wypełnia kartę skierowania zwłok do chłodni oraz zakłada na przegub dłoni, albo stopy, osoby zmarłej identyfikator wykonany z tasiemki, płótna lub tworzywa sztucznego, po czym zwłoki wraz z tą kartą i identyfikatorem są przewożone do chłodni. Zwłoki osoby zmarłej wraz z wypełnioną kartą skierowania zwłok do chłodni i identyfikatorem są przewożone do chłodni nie wcześniej niż po upływie dwóch godzin od czasu zgonu, wskazanego w dokumentacji medycznej. W okresie pomiędzy stwierdzeniem zgonu a przewiezieniem do chłodni zwłoki osoby zmarłej są przechowywane w specjalnie przeznaczonym do tego celu »

Zgodnie z art. 28 ustawy o działalności leczniczej podmiot leczniczy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital, ZOL, ZPO, itp.) jest zobowiązany w razie pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta, powodującego zagrożenie życia lub w razie jego śmierci, niezwłocznie zawiadomić wskazaną przez pacjenta osobę lub instytucję, lub przedstawiciela ustawowego.

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/checkedlist-3222079_rawpixel

Powiadomić należy osobę (np. współmałżonka, rodzeństwo, dziecko, przyjaciela) lub instytucję (np. dom pomocy społecznej), wyznaczoną przez pacjenta. Podkreślić należy, że osobą uprawnioną do uzyskania przedmiotowej informacji jest osoba dowolnie wskazana przez pacjenta, a nie tylko należąca do rodziny.

pomieszczeniu, a w razie jego braku – w innym miejscu, z zachowaniem godności należnej zmarłemu.

W przypadku śmierci pacjenta w szpitalu należy przygotować zwłoki poprzez ich umycie i okrycie, z zachowaniem godności należnej osobie zmarłej, w celu ich wydania osobie lub instytucji uprawnionej do ich pochowania, a także przechowywać zwłoki nie dłużej niż przez 72 godziny, licząc od godziny, w której nastąpiła śmierć pacjenta. Nie wolno pobierać opłat za powyższe czynności! Standardowo zwłoki powinny być przechowywane maksymalnie do 72 godzin od zgonu, jednakże zwłoki pacjenta mogą być przechowywane w chłodni dłużej niż 72 godziny, jeżeli:

1. nie mogą zostać wcześniej odebrane przez osoby lub instytucje uprawnione do pochowania zwłok pacjenta (np. osoba uprawniona do odbioru przebywa za granicą lub nie ma z nią kontaktu);
2. w związku ze zgonem zostało wszczęte dochodzenie albo śledztwo, a prokurator nie zezwolił na pochowanie zwłok;
3. przemawiają za tym inne niż wyżej wymienione ważne przyczyny, za zgodą albo na wniosek osoby lub instytucji uprawnionej do pochowania zwłok pacjenta.

Dopuszczalne jest pobieranie opłaty za przechowywanie zwłok pacjenta przez okres dłuższy niż 72 godziny od osób lub instytucji uprawnionych do pochowania zwłok oraz od podmiotów, na zlecenie których przechowuje się zwłoki w związku z toczącym się postępowaniem karnym. Wysokość przedmiotowej opłaty należy określić w regulaminie organizacyjnym szpitala.

Zgodnie z Ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017, poz. 912) prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie:

1. pozostały małżonek(ka),
2. krewni zstępni,
3. krewni wstępni,
4. krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa,
5. powinowaci w linii prostej do 1 stopnia.

Prawo pochowania zwłok osób wojskowych zmarłych w czynnej służbie wojskowej przysługuje właściwym organom wojskowym w myśl przepisów wojskowych. Prawo pochowa-

nia zwłok osób zasłużonych wobec Państwa i społeczeństwa przysługuje organom państwowym, instytucjom i organizacjom społecznym. Prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które do tego dobrowolnie się zobowiązały. Szpital powinien generalnie wydać zwłoki pacjenta osobie uprawnionej do jego pochowania.

Zwłoki niepochowane przez podmioty wyżej wskazane mogą być przekazane do celów dydaktycznych i naukowych uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i naukową w zakresie nauk medycznych. Decyzję w sprawie przekazania zwłok wydaje, na wniosek uczelni, właściwy starosta.

Podmiot, któremu zostanie wydana karta zgonu, przedkłada ją kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który uzupełnia ją wraz z adnotacją o zarejestrowaniu zgonu w rejestrze stanu cywilnego lub adnotacją o zgłoszeniu zgonu. Podmiot, któremu została wydana karta zgonu, przekazuje część karty zgonu, zawierającą nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) osoby zmarłej, stan cywilny osoby zmarłej, datę i miejsce zgonu, datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej, imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej, informację, czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej, oraz zawierającą adnotację o zarejestrowaniu zgonu lub zgłoszeniu zgonu, administracji cmentarza w celu pochowania zwłok.

Poza wyżej opisanymi obowiązkami szpitala należy pamiętać o ustawowym zakazie wynikającym z ustawy o działalności leczniczej, zgodnie z którym w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych nie mogą być świadczone usługi pogrzebowe oraz prowadzona ich reklama. ■

► DR ADW. MAŁGORZATA PASZKOWSKA

Prawnik i socjolog. Od wielu lat doradca i wykładowca w zakresie prawa i zarządzania w ochronie zdrowia. Adiunkt w Katedrze Prawa WSiZ w Rzeszowie. Wykładowca na kursach specjalizacyjnych dla lekarzy. Współorganizator kierunku zdrowie publiczne oraz uczelnianego centrum rehabilitacyjno-medycznego REH-MEDIQ. Prowadzi zajęcia ze studentami w szczególności na kierunku administracja i zdrowie publiczne i wykłady na studiach podyplomowych. Opiekun merytoryczny i autorka programów studiów podyplomowych: Zarządzenie podmiotami leczniczymi, Zarządzanie w ochronie zdrowia, a także autorka poradnika Prawo dla lekarzy. Współpracuje z Centrum Medycznym „Medyk” w Rzeszowie.

NOWI DOKTORZY

Uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 27 września 2018 r. stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskali:

1. **Jolanta Lis-Kuberka,**
2. **Iwona Gilowska,**
3. **Samira Magdalena Abu Faraj-Mączka,**
4. **Daria Katarzyna Nowak-Wojtyna,**
5. **Alicja Magdalena Markuszewska-Kuczyńska,**
6. **Joanna Karolina Piechowicz,**
7. **Mariusz Grzegorz Fleszar,**
8. **Aleksandra Maria Turek-Jakubowska,**
9. **Maciej Krzysztof Jakubowski,**
10. **Olga Kornafel-Flak.**

Uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 26 września 2018 r. stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna uzyskali:

1. **mgr Beata Guzak,**
2. **lek. Justyna Bogdan-Szyber,**
3. **lek. Aneta Drozdowska,**
4. **lek. Magdalena Dadel,**
5. **lek. Kamila Fudalej,**
6. **lek. Katarzyna Jungiewicz-Janusz,**
7. **lek. Jadwiga Muszalska,**
8. **lek. Diana Kupczyńska,**
9. **lek. Marta Jakubczyk,**
10. **lek. Anna Królicka-Deręgowska.**

Uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 25 września 2018 r. stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu uzyskali:

1. **Ewa Gieysztor,**
2. **Paweł Węglowski.**

Uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 25 września 2018 r. stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskali:

1. **Wojciech Zimoch,**
2. **Anna Szczygieł.**

Uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 16 października 2018 r. stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu uzyskała **Katarzyna Lomper.**

Nowe oblicze smoczycy

*„Dziekiem w kolebce
kto łeb urwał Hydrze,
Ten młody zdusi Centaury,
Piekle ofiarę wydrze,
Do nieba pójdzie po laury”*

Od protestu głodowego w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym przy ul. Borowskiej we Wrocławiu minął rok. Co może się wydarzyć w czasie 365 dni?

1. W pierwszym roku życia dziecko uczy się siadać, raczkować, chodzić z pomocą, odwraca się wołane po imieniu, rozumie rutynowe polecenia, a także celowo wokalizuje.
2. W drugim roku życia uczy się samodzielnie chodzić, potrafi jeść palcami, powinno już wiedzieć, do czego służy ołówek (tworzenie bezkształtnych plam, niektórym to zostaje w zasadzie do końca życia, zmienia się tylko sposób trzymania narzędzia pisarskiego. Autor zalicza się do tych osób, nad czym boleje), potrafi wypowiedzieć kilkanaście słów i wykonuje proste – jednostopniowe polecenia.
3. W wieku trzech lat nawiązuje kontakty z rówieśnikami, jeździ na trójkołowym rowerku, wykonuje dwustopniowe polecenia i łatwo rozstaje się z opiekunami.

Tak wyglądają pierwsze kamienie milowe w rozwoju dziecka.

Pójdźmy dalej – Ania i Staś dorosli, teraz są poważnymi Anną i Stanisławem – absolwentami jednej z coraz liczniejszych uczelni medycznych w naszym kraju. W ciągu 13 miesięcy, pod czujnym okiem i troskliwą opieką starszych kolegów, nabywają podstawowych kompetencji do samodzielnej pracy z pacjentami. W międzyczasie bezstresowo podchodzą do Lekarskiego Egzaminu Końcowego/Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego. Zdają go śpijąc, ponieważ szkolenie w tym czasie ma wysoką jakość, a wynagrodzenie, które otrzymują za swoją pracę, jest adekwatne i wystarczające do życia, bez konieczności dorabiania poza zawodem – w kawiarniach, na kasie w dyskontach, a w lepszych przypadkach w IT, w recepcjach przychodni itd.

Anna i Stanisław zdali L(D)EK, złożyli dokumenty na wymarzoną specjalizację, na którą się dostali bez konieczności

Tekst Marcin Lewicki

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/aerial-3242869/rawpixel

Od 1 grudnia obowiązywać będą przepisy nakazujące wystawianie zwolnień lekarskich jedynie w formie elektronicznej. Ani ja, ani moi koledzy nie mamy pojęcia, jak ustawodawca i prezes ZUS to widzą. W dalszym ciągu na internetowej mapie Polski są rozległe białe plamy. Wielu starszych lekarzy ma słaby dostęp, o umiejętnościach nie wspominając, do komputerów. W wielu dyżurkach lekarskich przypada jeden komputer na kilku lekarzy. Co na to minister zdrowia?

rejestracji w urzędzie pracy – nie było luki pomiędzy ukończeniem stażu podyplomowego (koniec ważności Ograniczonego Prawa Wykonywania Zawodu Lekarza/Lekarza Dentysty) a rozpoczęciem praktyki na własny rozrachunek – gdyż PWZ działa już całą dobę i bez ograniczeń. Na specjalizację dostali się przy pomocy płynnie działającego Systemu Monitorowania Kształcenia. Miejsc było wystarczająco, ponieważ minister zdrowia uznał, że konsultanci wojewódzcy za pośrednictwem wojewodów podają aktualne zapotrzebowanie do Ministerstwa i nie ma konieczności sztucznego ograniczania liczby wolnych miejsc.

Anna dostała się na rezydenturę z chirurgii ogólnej, natomiast Stanisław, jako stomatolog, wybrał specjalizację z ortodoncji. Oboje podpisali „bon patriotyczny”, ponieważ w Polsce mają rodzinę i przyjaciół. Wiedzą, że po ukończonym szkoleniu będą mogli pracować w swojej specjalności w jednym miejscu pracy. Prawdopodobnie podpiszą także klauzulę o zakazie konkurencji, ponieważ cenią sobie czas, który mogą poświęcić dla rodziny, na odpoczynek i na spełnianie nakazanego w Kodeksie etyki lekarskiej obowiązku ciągłego doskonalenia.

Nie jest trudne do zauważenia, że jestem marzycielem i nieuleczalnym romantykiem. Moja żona wciąż mi to wypomina. Cały system kształcenia zarówno przed-, jak i podyplomowego, a później pracy zawodowej, jest dla jednych trudnym snem, z którego ciężko się wybudzić, dla innych gonieniem za własnym ogonem i próbami wydłużenia doby do 31 i pół godziny.

8 lutego 2018 r. zostało podpisane gorzkie porozumienie. Gorzkie dlatego, że spisane zostało po długich miesiącach rozmów w ramach akcji „Adoptuj posła”, pisaniu listów do ówczesnej prezes rady ministrów w ramach „Recepty na dobrą »

zmianę”, litrach oddanej krwi w akcji „Niech poleje się krew!”, czy wreszcie najbardziej dramatycznej ze wszystkich dotychczas przeprowadzonych akcji – proteście głodowym w Warszawie, do której dołączyły inne miasta w całym kraju. Sytuacja, którą ujawniło wypowiedzianie klauzul opt-out i akcja „1 lekarz – 1 etat”, zmusiła ministra zdrowia do podjęcia rozmów z przedstawicielami Porozumienia Rezydentów, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy i samorządu lekarskiego. Podpisany dokument nie wyczerpał wszystkich postulatów, ale i tak był rewolucyjny – pokazał wolę rozmowy. Co wydarzyło się później, wiemy wszyscy. Do wakacji miały zostać podpisane rozporządzenia zmieniające wynagrodzenia rezydentów i stażystów, miała zostać zmieniona ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentystry odnośnie do wynagrodzeń specjalistów, o wzroście nakładów na system ochrony zdrowia wspominać już nie będę. W ciągu ostatnich miesięcy mogliśmy się dowiedzieć, że dentyści nie są lekarzami, patomorfolodzy pracujący na etatach uczelnianych nie zasługują na „podwyżkę 6750”, a najlepszą formą zwiększenia finansowania ochrony zdrowia jest założenie Agencji Badań Medycznych z wynagrodzeniem zasadniczym mianowanego na czteroletnią kadencję prezesa w stopniu przynajmniej doktora w wysokości 47 000 zł. W kilku słowach, dostaliśmy instrukcję, jak dawać, żeby jeszcze zabrać.

Od 1 grudnia obowiązywać będą przepisy nakazujące wystawianie zwolnień lekarskich jedynie w formie elektronicznej. Ani ja, ani moi koledzy nie mamy pojęcia, jak ustawodawca i prezes ZUS to widzą. W dalszym ciągu na internetowej mapie Polski są rozległe białe plamy. Wielu starszych lekarzy ma słaby dostęp, o umiejętnościach nie wspominając, do komputerów. W wielu dyżurkach lekarskich przypada jeden komputer na kilku lekarzy. Co na to minister zdrowia? 17.10.2018 r. usłyszałem w audycji radiowej, że są plany przekazania środków na informatyzację. Na niespełna 2 miesiące przed obowiązkiem wprowadzenia zmian brzmi to jak kiepski żart. E-ZLA zamiast pomóc w procesie leczniczym, jest kolejnym hamulcem zaciągającym przez ustawodawcę, a hydrze, której dzięki informatyzacji ucięto jedną głowę, wyrosły dwie nowe.

Od 19 do 20.10.2018 r. w Czarnym Lesie pod Częstochową odbył się XV Krajowy Zjazd Delegatów Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy. W sobotę 20 października miała się odbyć debata z udziałem przedstawiciela MZ, pracodawców, pacjentów, Naczelnej Izby Lekarskiej, Państwowej Inspekcji Pracy. Swoją obecnością Zjazd zaszczylicili Piotr Piotrowski, jako przedstawiciel organizacji pacjenckich, oraz Krzysztof Madej, wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej. Jaka była motywacja pozostałych zaproszonych do odrzucenia zaproszenia? Niestety, odpowiedź na to pytanie musi pozostać w sferze domysłów.

W skład Zarządu Krajowego OZZL, oprócz przewodniczącego zarządu i 15 przewodniczących regionów, wchodzi 10 wybieralnych członków. Podczas zjazdu do tego gremium zostało zaproszonych czworo młodych lekarzy. Dziękujemy za olbrzymi kredyt zaufania, postaramy się sprostać oczekiwaniom na miarę naszych możliwości, a kredyt ów spłacić z nawiązką. ■

Piśmiennictwo:

Mickiewicz Adam, „Oda do młodości”

<https://www.mp.pl/pediatria/praktyka-kliniczna/badania-bilansowe/95189,wiek-wystepowania-kamieni-milowych-we-wczesnej-ocenie-rozwoju-dziecka>

Fot. z archiwum M.L.

O AUTORZE

► LEK. MARCIN LEWICKI

Rezydent farmakologii klinicznej w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Klinicznej przy Wydziale Farmaceutycznym UM we Wrocławiu, wiceprzewodniczący Regionu Dolnośląskiego OZZL, delegat na Zjazd Krajowy OZZL, przewodniczący Porozumienia Rezydentów na Region Dolnośląski

WRĘCZENIE ODZNAK HONOROWYCH ZASŁUŻONYM DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

28 września dziewięcioro naszych lekarzy w sali obrad Sejmiku otrzymało Odznakę Honorową Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego. Wśród uhonorowanych znaleźli się: prof. Andrzej Gładysz, dr n. med. Adam Domanasiewicz (ojciec), lek. Zygmunt Markiewicz, lek. Leszek Pałka, lek. Małgorzata Niemiec (złote odznaki), lek. Wojciech Kowalik, lek. Wojciech Żuk, lek. Jacek Kolanko i lek. Robert Seifert (srebrne odznaki). A wyróżnienia wręczali przedstawiciele Sejmiku Województwa Dolnośląskiego V kadencji – marszałek Cezary Przybylski i przewodniczący sejmiku dr n. med. Paweł Wróblewski. Odznaczonym gratulujemy!

Prof. Andrzej Gładysz

Dr n. med. Adam Domanasiewicz (ojciec)

Lek. Zygmunt Markiewicz

Lek. Leszek Pałka

Lek. Wojciech Kowalik

Lek. Wojciech Żuk

Lek. Jacek Kolanko

Lek. Małgorzata Niemiec

Lek. Robert Seifert

Fot. z archiwum Urzędu Marszałkowskiego

Fot. M.J.

Lek. dent. Iwona Świętkowska, przewodnicząca KS DRL oraz dr n. med. Maciej Dobrzyński, prezes OD PTS

Urazom zębów i części twarzowej czaszki poświęcona została VI edycja Jesiennych Dni Stomatologicznych. Była to wspólna inicjatywa Komisji Stomatologicznej i Komisji Kształcenia DRL oraz Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego. Kompendium wiedzy praktycznej, i to nie tylko z nazwy – tak w skrócie można podsumować konferencję, która 20 października odbyła się w siedzibie DIL.

Wielka dawka wiedzy

Ok. 200 zgromadzonych w dwóch salach uczestników powitali lek. dent. Iwona Świętkowska, przewodnicząca KS DRL oraz dr n. med. Maciej Dobrzyński, prezes OD PTS. – Liczba urazów zębów i części twarzowej czaszki systematycznie wzrasta. Wiąże się to z postępowaniem cywilizacyjnym. Zdarza się, i to niestety nierzadko, że złamania twarzoczaszki i obrażenia zębów pozostają nierozpoznane. Dzisiejsza konferencja jest odpowiedzią m.in. na to zjawisko – mówili zgodnie organizatorzy.

Specjalistyczna wiedza

Jakie są najczęstsze przyczyny urazów twarzoczaszki?; co zrobić, by uniknąć urazów zębów mlecznych; jak optymalizować leczenie *periodontitis*; jaką drogę postępowania należy przyjąć w przypadku urazów wielonarządowych?; Replanto-

wać czy nie replantować? To tylko kilka pytań, do których odnieśli się wykładowcy. A byli wśród nich: dr hab. Mariusz Szuta, konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii szczękowo-twarzowej; dr n. med. Katarzyna Herman, adiunkt w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej UM we Wrocławiu; Mariusz Kwiatkowski z MIP Pharma, lek. dent. Katarzyna Staszak, asystent w Zakładzie Anatomii Stomatologicznej UM we Wrocławiu; dr n. med. Karolina Babiuch z Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego; prof. dr hab. Marzena Dominiak, kierownik Katedry i Zakład Chirurgii Stomatologicznej, prezydent PTS oraz lek. dent. Piotr Puszkiewicz, a także praktykująca w szwedzkiej klinice dr n. med. Beata Pregiel. Słowem wielka dawka wiedzy.

M.J.

W konferencji wzięło udział blisko 200 osób, w tym uznane autorytety w dziedzinie stomatologii.

Fot. M.J.

Wstęgę przecięli symbolicznie: prof. Urszula Kaczmarek, lek. dent. Iwona Świętkowska i dr n. med. Maciej Żak.

Ruszył kolejny szkolny gabinet stomatologiczny

Wałbrzych mnoży szkolne gabinety stomatologiczne. Szósty taki gabinet powstał w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 im. Orła Białego na Białym Kamieniu. 18 października odbyło się jego oficjalne otwarcie. Z bezpłatnej kwalifikowanej opieki stomatologicznej skorzystają też uczniowie dwóch pobliskich szkół – SP nr 6 i SP nr 30.

Poświęcenie gabinetu. Po prawej dr n. med. Roman Szelemej – prezydent Wałbrzycha

Kolejny gabinet stomatologiczny uruchomiony został w wałbrzyskiej szkole w ramach realizowanego od 2015 roku „Programu opieki stomatologicznej”. To pierwszy w Polsce tego typu program, którym objęte są wszystkie dzieci ze szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta. Stoją za nim konkretni ludzie. 3 lata temu dr n. med. Roman Szelemej, prezydent Wałbrzycha zaprosił do współpracy dr n. med. Macieja Żaka (koordynator programu), prof. Urszulę Kaczmarek, konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie stomatologii dziecięcej, kierownik Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej oraz lokalnych stomatologów. Wspólnie z radnymi miasta podjęli wysiłek, który owocuje dziś wyraźnym spadkiem wskaźnika występowania próchnicy u wałbrzyszan w wieku szkolnym. – Po leczeniu stomatologicznym średnia liczba zębów z próchnicą u 12-latków zmalała o ponad 36% (średnia początkowa – 94,26%) – podkreślał wódcz miasta.

Nie bez przeszkód

Szósty gabinet miał być oddany do użytku w pierwszych dniach września. Terminu dochować się nie udało, bo wystąpiły trudności inwestycyjne. – Mielśmy problem ze znalezie-

niem wykonawców prac oraz materiałami niezbędnymi do wyposażenia gabinetu. W pokonywaniu przeszkód staliśmy się już jednak specjalistami, z naszych doświadczeń mogą śmiało korzystać wódcarze innych miast – mówił dr Szelemej w trakcie konferencji zorganizowanej bezpośrednio po uroczystym przecięciu wstęgi.

Gabinet stomatologiczny w SP nr 2 niczym nie różni się od pięciu powstałych wcześniej. Jest tak samo nowoczesnie wyposażony. Na jego uruchomienie gmina wydała blisko 90 tys. zł. Szczęśliwie, otrzymała zwrot w wysokości 97 697 zł z Ministerstwa Zdrowia. – Resort po raz pierwszy ogłosił w tym roku konkurs pn. „Poprawa dostępności do świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży w szkołach w 2018 r.”, przystąpiliśmy do niego – wyjaśniał dr. n. med. Maciej Żak, koordynator programu.

Otwarcie 6. gabinetu okazją do podsumowań

By uruchomić szkolne gabinety stomatologiczne, gmina Wałbrzych musiała powołać SPZOZ, Radę Społeczną, a także przejść skomplikowaną procedurę prawną. – Realizacja programu z 2015 r. nie byłaby możliwa bez uzyskania pozytywnej opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji – tłumaczył prezydent Wałbrzycha.

W lutym 2016 r. gmina podpisała pierwszą umowę z DOW NFZ na świadczenia profilaktyczne i stomatologii zachowawczej. Ok. 65% kosztów realizacji programu pokrywa Fundusz. Rocznie program kosztuje gminę 300-400 tys. zł. Bezpłatną opieką stomatologiczną objętych zostało dotąd ponad 10 tys. uczniów.

Podczas konferencji mówiono nie tylko o liczbach. O profilaktyce próchnicy opowiadała prof. Urszula Kaczmarek. Były kwiaty i podziękowania dla zaangażowanych w program lekarzy stomatologów. Wśród wyróżnionych znalazła się przewodnicząca Komisji Stomatologicznej DRL lek. dent. Iwona Świętkowska. Uroczystość zwieńczył występ artystyczny uczniów SP nr 2.

Plany na przyszłość

W Wałbrzychu funkcjonować ma do celowo 8 szkolnych gabinetów stomatologicznych. Kiedy uruchomione zostaną 2 następne? Tego jeszcze nie wiadomo. Dziś znajdziemy taki gabinet w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 im. Orła Białego, Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 im. Aliny i Czesława Centkiewiczów, Publicznej Szkole Podstawowej nr 15 im. Jana Kochanowskiego, Publicznej Szkole Podstawowej nr 17 im. Marii Konopnickiej, Publicznej Szkole Podstawowej nr 21 im. Olimpijczyków Polskich i w II Liceum Ogólnokształcącym im. Hugona Kołłątaja. ■

Magdalena Janiszewska

W ostatni weekend września odbyły się IX Łódzkie Spotkania Stomatologiczne w Słoku. Program konferencji był bardzo bogaty. Tematyka różnorodna. W skrócie – każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Dr. n. med. Zbigniew Hamerlak ze Szczecina

IX ŁÓDZKIE SPOTKANIA STOMATOLOGICZNE

Zapobieganie uchybieniom w procedurach higienicznych stosowanych w gabinecie stomatologicznym, fluor – zagrożenie czy niezbędny pierwiastek w stomatologii, bisfosfoniany a praktyka stomatologiczna, zastosowanie opatrunków Kinesiology Tape w medycynie dla stomatologów jako pacjentów, kontrola bólu w gabinecie stomatologicznym – to tylko niektóre z tematów trzydniowych sesji wykładowych.

Ogromne wrażenie zrobił na mnie wykład dotyczący m.in. wykorzystywania bifosfonianów w naszych praktykach. Liczba pacjentów przyjmujących tego typu leki systematycznie wzrasta. Bisfosfoniany znajdują zastosowanie w leczeniu osteoporozy, raka piersi, raka prostaty. Osoby z tymi jednostkami chorobowymi trafiają często do naszych gabinetów. Na hasło „pacjent onkologiczny” w naszych głowach zapala się zwykle czerwona lampka. W przypadku osteoporozy zazwyczaj tak się nie dzieje, choć powinno. Przyjmowane przez pacjentów leki z grupy bifosfonianów mogą spowodować martwicę kości (głównie zuchwy) po zabiegach chirurgicznych.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykład i warsztaty prowadzone przez dr. n. med. Zbigniewa Hamerlaka ze Szczecina. A dotyczyły one zastosowania taśm do kinezyterapii w medycynie.

Taśmy te kojarzą się zazwyczaj ze sportowcami, przede wszystkim piłkarzami, którzy uszkodzili sobie ścięgna. Od kilku lat, ze względu na kłopoty z nadgarstkami, sama ich używam. Dr Hamerlak znajduje dla nich naprawdę szerokie zastosowanie. Taśmy do kinezyterapii wykorzystuje: przy szczękowości i urazach twarzy; by uniknąć obrzęku – po dławieniu ósemek; przy leczeniu onkologicznym w obrębie twarzoczaszki (i nie tylko).

Wykład poświęcony był naszym pacjentom, a warsztaty ukierunkowane na problemy zdrowotne lekarzy stomatologów. Dr Hamerlak zajął się – i to dosłownie – naszymi nadgarstkami, łokciami, barkami, łędźwiami, stawami kolanowymi. Uczył nas, jak przyklejać taśmę terapeutyczną, radził, co zrobić, by ulżyć stawom i nie zażywać leków przeciwbólowych.

Kolejny referat przedstawiła dr n. med. Agnieszka Pacyk z Łodzi. Mówiła o zarządzaniu bólem w gabinecie stomatologicznym. Sposób prezentacji zagadnienia godny Nagrody Nobla. Prelegentka opowiadała m.in. o tym, że nie brakuje pacjentów, którzy postrzegają lekarzy stomatologów jako osoby z predyspozycjami sadystycznymi. Mówiła też o dentofobii i jej przyczynach. Okazuje się, że co 6. pacjent odczuwa lęk przed leczeniem stomatologicznym. Jeśli takiego pacjenta „oswoimy”, i zdołamy mu pomóc, to stanie się on naszą najlepszą reklamą, opowie o nas znajomym i nieznanym. Teraz od nas zależy, co i jak zrobić, aby pacjent nie odczuwał bólu i się nie bał. Priorytetem jest w tym przypadku rozmowa.

Każdy pacjent ma inny próg odczuwania bólu i inną tolerancję na ból. Stwierdzono naukowo, że najbardziej odporni na ból jesteśmy między godziną 15.00 a 17.00. Warto wziąć pod uwagę ten fakt podczas umawiania wizyt. Każdej z nich winien towarzyszyć wywiad z pacjentem. Pytajmy nie tylko o jego stan zdrowia, ale też o oczekiwania i potrzeby. Może warto zaproponować pacjentowi wypełnienie krótkiej ankiety satysfakcji, dzięki której dowiemy się, co podczas wizyty mu się podobało, a co go stresowało. Wykład poświęcony był również środkom, sprzętowi i sposobom znieczulania.

O zapobieganiu uchybieniom w procedurach higienicznych stosowanych w gabinetach stomatologicznych mówiła mgr Beata Zalewska. Prelegentka przedstawiła nowe wytyczne związane z autoklawami.

Oczywiście konferencja w Słoku to nie tylko szkolenia. Były też spotkania towarzyskie: kolacja z muzyką i tańcami, fantastyczny występ Tadeusza Woźniaka – z przyjemnością wysłuchaliśmy i pośpiewaliśmy z artystą jego największe przeboje: *Zegarmistrz światła purpurowy*, *Smak i zapach pomarańczy*. Wieczorem, choć aura nie sprzyjała, spotkaliśmy się w ogrodzie przy grillu, a o oprawę muzyczną zadbali nasi koledzy ortodocci. ■

Violetta Duży

Fot. z archiwum „Medium”

PRAWO NA CO DZIEN

Mec. Beata Kozyra-Łukasiak – radca prawny DIL

10 października 2018 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców, opublikowane w Dz. U. z 2018 r., poz. 1938.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 3a ustawy o kierujących pojazdami, całkowity albo częściowy ubytek słuchu nie jest przeciwwskazaniem zdrowotnym do uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami ani przesłanką jego cofnięcia – z wyjątkiem:

- uzyskania prawa jazdy kategorii D1 lub D;

Upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich może być udzielone na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, przy czym po upływie tego okresu można udzielać kolejnych upoważnień na okresy nie dłuższe niż 12 miesięcy. Upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich może być w każdym czasie cofnięte przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie.

- uzyskania prawa jazdy kategorii C1 lub C przez osobę, która nie posiada prawa jazdy kategorii B albo posiada je przez okres krótszy niż 2 lata;
- cofnięcia uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii C lub C1 osobie, która w wyniku nagłego zdarzenia utraciła słuch w stopniu uniemożliwiającym jej rozumienie mowy z odległości jednego metra, w tym przy zastosowaniu aparatów słuchowych lub implantów słuchowych – przez okres roku od tego zdarzenia.

Częściowy ubytek słuchu, o którym mowa wyżej, stwierdza się, jeżeli przeprowadzone badanie lekarskie potwierdzi upośledzenie słuchu uniemożliwiające rozumienie mowy wymawianej szeptem z odległości 1 metra i mniejszej w uchu lepiej słyszającym, w tym przy zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu słuchowego.

Więcej na stronie:
www.dilnet.wroc.pl/
zakładka PRAWO

Rozporządzenie wprowadza zmiany w załącznikach określających szczegółowe warunki badania lekarskiego w zakresie narządu słuchu, a także dokonuje zmiany wzorów orzeczeń lekarskich i karty badania lekarskiego.

23 października 2018 r. weszła w życie Ustawa z dnia 13 września 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, opublikowana w Dz. U. z 2018r., poz. 1925.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych upoważnia do wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, pobytu w szpitalu albo innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne albo o konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny, lekarza, lekarza dentyście, felczera lub starszego felczera, po złożeniu, w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego, podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez ZUS, na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS, oświadczenia, że zobowiązuje się do przestrzegania zasad orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy i przepisów o ochronie danych osobowych. Upoważnienia, o którym mowa wyżej, ZUS udziela w formie decyzji.

Zaświadczenie lekarskie jest wystawiane zgodnie ze wzorem ustalonym przez ZUS, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez ZUS, w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez ZUS.

Wystawiający zaświadczenie lekarskie przekazuje zaświadczenie lekarskie na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS.

Orzekanie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, pobytu w szpitalu albo innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne lub o konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny:

- następuje po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia ubezpieczonego lub chorego członka rodziny,
- jest dokumentowane w dokumentacji medycznej na zasadach określonych w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

W celu wystawiania zaświadczeń lekarskich wystawiający te zaświadczenia tworzy za pomocą systemu teleinformatyczne-

go udostępnionego bezpłatnie przez ZUS, profil informacyjny.

Wystawiający zaświadczenie lekarskie, mający utworzony profil informacyjny, może udzielić upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich, w jego imieniu i na podstawie danych dotyczących orzeczonej czasowej niezdolności do pracy zawartych w sporządzonej przez niego dokumentacji medycznej:

- osobie wykonującej zawód medyczny uprawnionej na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobie legitymującej się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny,
- osobie wykonującej czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, obowiązanej do zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem uzyskanych w związku z wykonywaniem zadań.

Upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich może być udzielone na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, przy czym po upływie tego okresu można udzielać kolejnych upoważnień na okresy nie dłuższe niż 12 miesięcy. **Upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich może być w każdym czasie cofnięte przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie.**

W celu udzielenia upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich osoba uprawniona do złożenia wniosku o wpis do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w imieniu podmiotu wykonującego działalność leczniczą, za pośrednictwem Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą, otrzymuje uprawnienia w utworzonym **Rejestrze Asystentów Medycznych**, i zakłada konta:

- podmiotu wykonującego działalność leczniczą;
- osoby, której ma być udzielone upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich;
- osoby wystawiającej zaświadczenie lekarskie, która może udzielić upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich w swoim imieniu.

W przypadku istnienia konta w Rejestrze Asystentów Medycznych, drugiego konta nie zakłada się. Udzielenie upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich następuje przez jego wytworzenie w Rejestrze Asystentów Medycznych przez:

- osobę, której ma być udzielone upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich, lub
- podmiot wykonujący działalność leczniczą

– za pomocą konta, o którym mowa wyżej, oraz jego podpisanie przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym, albo z wykorzystaniem sposobu potwierdzenia pochodzenia i integralności danych w postaci elektronicznej dostępnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez ZUS.

Od dnia udzielenia upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich do dnia jego cofnięcia albo wygaśnięcia, **wystawiający zaświadczenie lekarskie ponosi odpowiedzialność wynikającą z przepisów ustawy za skutki nieprawidłowego wystawienia zaświadczenia lekarskiego przez osobę upoważnioną.**

Do przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do otrzymania zaświadczenia lekarskiego mogą być dopuszczeni wyłącznie pracownicy posiadający upoważnienie do przetwarzania takich danych wydane przez pracodawcę »

w postaci papierowej lub elektronicznej. Pracownicy dopuszczeni do przetwarzania takich danych są obowiązani do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali w związku z wystawianiem zaświadczeń lekarskich.

Rejestr Asystentów Medycznych obejmuje upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich oraz zawiera następujące dane:

- dotyczące **wystawiającego zaświadczenie lekarskie**:
  - * imię i nazwisko;
  - * numer prawa wykonywania zawodu;
  - * numer PESEL;
- dotyczące **osoby upoważnionej**:
  - * imię i nazwisko;
  - * numer PESEL;
  - * określenie zawodu medycznego, jaki wykonuje, i numer prawa wykonywania tego zawodu, jeżeli posiada, lub wskazanie, że jest osobą wykonującą czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych;
- datę, od której upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich ma obowiązywać, z zastrzeżeniem że upoważnienie obowiązuje od dnia otrzymania z ZUS informacji o pozytywnym wyniku przeprowadzonej weryfikacji, albo od wprowadzonej przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie daty obowiązywania upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich – w zależności od tego, która z okoliczności nastąpi później;
- okres, na jaki udzielono upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich;
- datę cofnięcia albo wygaśnięcia upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich;
- określenie przyczyny cofnięcia albo wygaśnięcia upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich;
- unikalny identyfikator upoważnienia nadany przez Rejestr Asystentów Medycznych.

Minister zdrowia udostępnia ZUS raz dziennie, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje zawarte w Rejestrze Asystentów Medycznych, a także datę ostatniej aktualizacji wpisu w Rejestrze i przyczynę tej aktualizacji, w formie dokumentu elektronicznego, zapisanego w formacie XML oraz opatrzonego pieczęcią elektroniczną.

ZUS, na podstawie udostępnionej informacji, dokonuje weryfikacji, czy możliwe jest udostępnienie osobie upoważnionej możliwości wystawiania zaświadczeń lekarskich w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez ZUS, i przekazuje wynik tej weryfikacji ministrowi zdrowia przez wprowadzenie go do Rejestru, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego ten rejestr, w formie dokumentu elektronicznego, zapisanego w formacie XML oraz opatrzonego pieczęcią elektroniczną.

Do wystawiania zaświadczeń lekarskich przez osoby upoważnione stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące wystawiającego zaświadczenie lekarskie, z tym że:

- przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie rozumie się lekarza, lekarza dentystę, felczera lub starszego felczera;
- po dokonaniu weryfikacji z wynikiem pozytywnym, ZUS nie później niż w terminie 48 godzin, zapewnia osobie upoważnionej możliwość wystawiania zaświadczeń lekarskich w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez ZUS na jej profilu informacyjnym;
- do osoby upoważnionej przepisy dotyczące nieważności za-

świadczenia lekarskiego stosuje się w celu skorygowania błędu popełnionego w zaświadczeniu lekarskim wystawionym przez tę osobę, a także przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie, który ją upoważnił do wystawiania zaświadczeń lekarskich, oraz przez inne osoby upoważnione przez niego do wystawiania zaświadczeń lekarskich.

W powyższym przypadku ZUS udostępnia osobie upoważnionej, na jej profilu informacyjnym, informacje o wcześniejszych zaświadczeniach lekarskich zgromadzonych w rejestrze, wystawionych przez tę osobę, a także przez wystawiającego zaświadczenie lekarskie, który ją upoważnił do wystawiania zaświadczeń lekarskich, oraz przez inne osoby upoważnione przez niego do wystawiania zaświadczeń lekarskich.

Rejestr Asystentów Medycznych jest prowadzony w systemie teleinformatycznym. Administratorem danych zawartych w Rejestrze Asystentów Medycznych jest minister zdrowia.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wystawianiu zaświadczeń lekarskich, w szczególności gdy zaświadczenie lekarskie zostało wystawione:

- bez przeprowadzenia bezpośredniego badania ubezpieczonego,
- bez udokumentowania rozpoznania stanowiącego podstawę orzeczonej czasowej niezdolności do pracy – ZUS może, w formie decyzji, cofnąć upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich na okres nieprzekraczający 12 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

W przypadku powtarzającego się naruszania zasad wystawiania zaświadczeń lekarskich ZUS może, w drodze decyzji, cofnąć upoważnienie do ich wystawiania na okres nieprzekraczający 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

ZUS stwierdza, w formie decyzji, wydanej zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, wygaśnięcie upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich, w przypadku uzyskania informacji o istnieniu przesłanek potwierdzających, iż decyzja stała się bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa, albo gdy leży to w interesie społecznym lub w interesie strony.

Od decyzji ZUS przysługuje odwołanie do ministra do spraw zabezpieczenia społecznego. Powyższe przepisy stosuje się w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wystawianiu zaświadczeń lekarskich lub powtarzającego się naruszania zasad określonych w ustawie przez osoby upoważnione do wystawiania zaświadczeń.

W przypadku cofnięcia lub wygaszenia wystawiającemu zaświadczenia lekarskie upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich, wygasają udzielone przez niego upoważnienia do ich wystawiania.

ZUS niezwłocznie przekazuje ministrowi zdrowia informacje dotyczące imienia i nazwiska, numeru PESEL i numeru prawa wykonywania zawodu wystawiającego zaświadczenie lekarskie, któremu cofnięto lub wygaszono upoważnienie, przez wprowadzenie ich do Rejestru Asystentów Medycznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego ten rejestr wraz ze wskazaniem daty, od której cofnięto albo wygaszono upoważnienie.

Na podstawie zmienionych przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zakresu działania Narodowego Funduszu Zdrowia należy finansowanie informatyzacji świadczeń opieki zdrowotnej oraz szkoleń w tym zakresie.

NFZ przeznacza środki finansowe na zakup urządzeń informatycznych i oprogramowania oraz niezbędnego szkolenia świadczeniodawcy posiadającego umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, będącego wystawiającym zaświadczenie lekarskie lub u którego zatrudnieni są wystawiający zaświadczenie lekarskie i osoby upoważnione do wystawiania zaświadczeń lekarskich.

Minister zdrowia może dofinansować w 2018 r. w formie dotacji celowej, do kwoty 50 mln zł przekazywanej do NFZ, zakup urządzeń informatycznych i oprogramowania oraz koszty niezbędnego szkolenia świadczeniodawcy, o którym mowa wyżej.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w orzeczeniu powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności ustala się niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole przyczyn niepełnosprawności oraz wskazania dotyczące w szczególności:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby;
- szkolenia, w tym specjalistycznego;
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej;
- uczestnictwa w terapii zajęciowej;
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym, przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

Przepisy ustawy dotyczące obniżenia wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z tytułu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, stosuje się do osób, którym w okresie od 27 czerwca 2018 r. do 22 października 2018 r. wydano orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności, a pracodawcy przedstawiono zaświadczenie potwierdzające, że podstawę zaliczenia do stopnia niepełnosprawności, określonego w tym orzeczeniu, stanowiła choroba psychiczna.

Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, który wydał orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności, w ostatniej instancji, po jego uprawomocnieniu, wydaje zaświadczenie potwierdzające, że podstawę zaliczenia do stopnia niepełnosprawności, określonego w tym orzeczeniu, stanowiła choroba psychiczna.

Zaświadczenie wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. Przewodniczący zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności:

- wyznacza lekarza – członka zespołu, który jednoosobowo rozpatruje złożony wniosek o wydanie zaświadczenia,
- podpisuje zaświadczenie.

Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności prowadzi rejestr wydanych zaświadczeń.

25 października 2018 r. weszła w życie Ustawa z dnia 13 września 2018 r. o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz ustawy o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dz. U. z 2018r., poz. 1942.

Ustawa o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych określa sposób ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne oraz pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawody medyczne, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, uwzględniający rodzaj wykonywanej pracy oraz sposób osiągania najniższego wynagrodzenia zasadniczego.

Pracownik działalności podstawowej, inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny, to osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, inna niż pracownik wykonujący zawód medyczny, która wykonuje pracę pozostającą w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w komórkach organizacyjnych zakładu leczniczego, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zatrudniona na stanowisku działalności podstawowej określonym w części pierwszej załącznika do rozporządzenia ministra zdrowia w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami lub stanowisku analogicznym.

W załączniku do ustawy ustalono dla pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, współczynnik pracy w wysokości 0,58.

Do 31 grudnia 2021 r. podmiot leczniczy dokonuje podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, którego wynagrodzenie zasadnicze jest niższe od najniższego wynagrodzenia zasadniczego, ustalonego jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez prezesa GUS, do wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze. »

1 lipca 2018 r. wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny podwyższa się co najmniej o 20% kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy najniższym wynagrodzeniem zasadniczym a wynagrodzeniem zasadniczym tego pracownika. Natomiast w terminie od 1 lipca 2019 r. do 1 lipca 2021 r. wynagrodzenie zasadnicze podwyższa się w każdym roku co najmniej o 20% tej kwoty.

Pracownikowi wykonującemu zawód medyczny oraz pracownikowi działalności podstawowej, innemu niż pracownik wykonujący zawód medyczny, zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie zasadnicze oblicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy określonego w ramach stosunku pracy.

Od 1 stycznia 2022 r. wynagrodzenie zasadnicze pracownika wykonującego zawód medyczny oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, nie może być niższe niż najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustalone na 31 grudnia 2021 r.

Pierwsze porozumienie w zakresie pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny, oraz pielęgniarek i położnych w zakresie zmiany ich współczynników pracy, zawiera się w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte w powyższym terminie, sposób podwyższania wynagrodzenia zasadniczego, w zakresie, o którym mowa w tym przepisie, ustala w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, w drodze zarządzenia w sprawie podwyższenia wynagrodzenia:

- kierownik podmiotu leczniczego,
- podmiot tworzący w przypadku podmiotów leczniczych działających w formie jednostek budżetowych i jednostek wojskowych.

Porozumienie i zarządzenie, o których mowa wyżej, dotyczą sposobu podwyższania wynagrodzeń zasadniczych na 1 lipca 2018 r. ■

mec. Beata Kozyra-Łukasiak

Z życia Koła Lekarzy Seniorów DIL w Jeleniej Górze

Tym razem Görlitz i Ostritz

22 września wybraliśmy się na kolejną wycieczkę. Tym razem blisko, bo do Görlitz i Ostritz.

Przygraniczne miasto odwiedza się z reguły w celach zakupowych. Naszym celem było jednak obejrzenie przepięknych zabytków w starej części miasta, m.in. kościoła św. Piotra i Pawła, kaplicy Grobu Świętego (z repliką Grobu Pańskiego w Jerozolimie) i obu starówek. Po stronie polskiej, w Zgorzelcu, zatrzymaliśmy się przed domem Jakuba Böhme, niemieckiego mistyka, gnostyka i filozofa religii. Wspólny obiad w Karczmie Kołodzieja pozwolił nabrać sił do dalszej wędrówki. A zawiodła

nas ona do Ostritz, z imponującym zespołem klasztornym St. Marienthal.

Wyprawa do Görlitz i Ostritz była bardzo udana. Ilekroć organizujemy wycieczki, zabieramy ze sobą wnuki. Młodzi bardzo chętnie w nich uczestniczą. Stawiamy na międzypokoleniową integrację.

Zdzisława Piotrowska-Gede
przewodnicząca Koła Lekarzy Seniorów DIL w Jeleniej Górze

Fot. A.S.

To nie musi skończyć się w sądzie

Ogólnopolska konferencja pt. „Rozstrzygnięcie sporów między pacjentem a lekarzem i/lub podmiotem świadczącym usługi medyczne” odbyła się 28 września w siedzibie DIL. Podczas trzech sesji wygłoszono 19 wykładów dotyczących sporów prawnych w zakresie medycyny.

Konferencja ta stanowiła naturalną kontynuację ubiegłorocznej sesji pt. „Sytuacja prawna osób wykonujących zawody medyczne”. W tym roku na liście prelegentów pojawiło się wiele nazwisk znanych już słuchaczom: lek. Grzegorz Wrona – Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, mgr Aleksandra Stebel (Okręgowy Sąd Lekarski, Dolnośląska Izba Lekarska), która przedstawiła przebieg postępowania przed sądem lekarskim, prof. dr hab. Rafał Kubiak (Zakład Prawa Medycznego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi), dr Agata Wnukiewicz-Kozłowska (Interdyscyplinarna Pracownia Prawa Medycznego i Bioetyki, Uniwersytet Wrocławski), dr Urszula Drozdowska (Zakład Prawa Międzynarodowego Prywatnego, Uniwersytet w Białymstoku), dr Kinga Bączyk-Rozwadowska (Zakład Prawa Medycznego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), dr Joanna Haberko (Katedra Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Maria Boratyńska (Katedra Prawa Cywilnego, Uniwersytet Warszawski), dr hab. Beata Janiszewska (Katedra Prawa Cywilnego, Uniwersytet Warszawski), adw. dr Anna Malicka-Ochtera (Kancelaria Adwokacka „Malicki i Wspólnicy”, adiunkt na SWPS Wrocław). Wystąpieniom przysłuchiwało się około 170 osób.

By takich spotkań było więcej

Konferencję otworzyli prof. dr hab. Dariusz Adamski, prodekan ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, i dr n. med. Paweł Wróblewski, prezes DRL. Życzyli oni uczestnikom, aby konferencje takie jak ta były organizowane cyklicznie. Jak podkreślił dr Wróblewski, są potrzebne w czasach, gdy media nieustannie stawiają prawników i lekarzy przeciwko sobie. Potwierdziły to przytaczane podczas konferencji dane statystyczne o rosnącej liczbie medycznych spraw sądowych. Lekarze coraz częściej są zmuszeni występować w sądach, jako świadkowie, biegli, podejrzani i oskarżeni. W jednej z tych czterech ról.

Kontrowersje

Sytuacje sporne rozważano z perspektywy prawa cywilnego i prawa karnego, polskiego i międzynarodowego. Przywoływano orzeczenia sądów, casusy z konkretnych kancelarii adwokackich i zakładów opieki zdrowotnej. Nie zabrakło tematów niezmiennie stanowiących przedmiot dyskusji, jak obowiązkowe szczepienia zdrowotne dzieci, procedura in vitro i szkody prenatalne. W toku rozważań na temat sytuacji spornych »

podkreślano konieczność kierowania się wartościami uznany-
mi za priorytetowe.

Wiedza, recepta, świadomość

W referatach powtarzało się stwierdzenie, że dla pacjenta życie i zdrowie stanowią dobro najwyższe i ma on obecnie wysoką świadomość swoich praw. Z drugiej strony zarzuca się mu roszczeniowość. O zrozumienie dla pacjenta apelował Piotr Pobrotyn, dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, który podkreślał wartość rozmów z pacjentem i wysłuchania jego racji.

Zaznaczono, że współczesna medycyna ma „recepty na wszystko” i znajduje wiele rozwiązań, ale to oznacza też ryzyko wielu błędów, z powodu których będą tracić pacjenci. Prof. dr hab. Tomasz Jurek (Katedra Medycyny Sądowej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu) stwierdził, że należy wypracować kulturę bezpieczeństwa, zamiast powszechnie panującej kultury represji – przepisów i odpowiedzi na wszystko.

Nieostrość terminów

Zarówno lekarze, jak i prawnicy przyznali, że obserwują rozmywanie się pojęć, na przykład, co jest leczeniem, a co już nim nie jest, czy dana osoba jest de facto pacjentem, czy powinna już być traktowana jako „klient”. Wątpliwości takie pojawiają się na przykład w przypadku chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej (sporów odnośnie której dotyczył wykład prof. dr hab. Małgorzaty Świdorskiej z Zakładu Prawa Medycznego UMK w Toruniu). Podstawę zapobiegania sporom stanowi dobra komunikacja, której wytyczne przedstawiła słuchaczom dr Anna Jeleń, psycholog, psychoterapeuta (Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu; Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS, oddział zamiejscowy we Wrocławiu). Kwestia jest nader ważna, tym bardziej że jak zauważył jeden z wykładowców, prawnicy wciąż „uczą się” medycyny, a medycy prawa.

Instrumenty zapobiegawcze

Prelegenci podkreślali konieczność prawidłowego zapobiegania sprawom sądowym i minimalizowania kosztów. Kamila Cal-Calko, radca prawna z firmy Mentor SA, przedstawiła najważniejsze aspekty ubezpieczenia na wypadek zdarzeń medycznych. Podkreślano rolę prawidłowego informowania pacjentów o procedurach, planowanym leczeniu i możliwych jego skutkach; rozmów z pacjentami, korzystania z usług mediatorów, których zadania szczegółowo omówiła adw. Magdalena Roth (CW Kancelaria Adwokacka, Mediator).

Narzędzia zabezpieczające lekarza przed sporem sądowym omówiła adw. Emilia Mądrecka (Kancelaria Adwokacka Emilia Mądrecka). Radca prawny Agnieszka Sieńko (Kancelaria Radcy Prawnego Agnieszka Sieńko, Zakład Medycznych Nauk Społecznych, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu) wyjaśniła procedurę dopuszczalności i znaczenia wewnątrzszpitalowego postępowania skargowego, i współpracy medyka z prawnikiem. Adw. Sławomir Krzesz (wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu, przewodniczący Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych we Wrocławiu) przedstawił zadania Wojewódzkiej Komisji ds. Zdarzeń Medycznych w rozstrzyganiu sporów medycznych, określając tę instytucję jako quasi-sąd polubowny.

Będzie książka

Prelegenci bardzo wnikliwie analizowali temat i casusy, ich wystąpienia cieszyły się dużym zainteresowaniem słuchaczy i nie zawsze starczało czasu na przedstawienie wszystkich aspektów sprawy oraz długą dyskusję. Tych, którzy nie mieli okazji uczestniczyć w sesji, z pewnością zainteresuje informacja, że na podstawie zaprezentowanych materiałów – dzięki hojności Komisji Kształcenia DIL oraz Rady Adwokackiej – zostanie wydana książka pokonferencyjna. ■

Aleksandra Solarewicz

Przemawia prezes DRL dr. n. med. Paweł Wróblewski.

Dr Agata Wnukiewicz-Kozłowska (l od lewej) jest pomysłodawczynią prawno-lekarskich konferencji.

Fot. A.S.

Fot. A. Zadrzywiński, UM

Inauguracja 9 października 2018 r. na Uniwersytecie Medycznym

Nowy rok akademicki na Uniwersytecie Medycznym

Około 1600 studentów rozpoczęło nowy rok akademicki 2018 na Uniwersytecie Medycznym. 1 października miała miejsce wspólna inauguracja 24 wrocławskich uczelni w Oratorium Marianum, a tydzień później – w kampusie przy ulicy Borowskiej świętowali medycy.

Środowiskowej inauguracji 1 października 2018 roku przewodził prof. Marek Ziętek, rektor UM oraz przewodniczący Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola. W kontekście wprowadzonej tuż przed nowym rokiem akademickim ustawy regulującej funkcjonowanie uczelni wyższych w Polsce (tzw. Ustawy 2,0) zauważył, że to na osobie i funkcji rektora spoczywa ogromna odpowiedzialność za nowe zmiany wprowadzane w życie uczelni. – Proces ich wprowadzania jest tym trudniejszy, że dokonywany na żywym, wielofunkcyjnym organizmie – tłumaczył. Dodał z troską, że prawo stanowione w pośpiechu rzadko jest przełomowe. – To, co jednak zasługuje na docenienie, to wysokie oceny ewaluacyjne projektów i badań prowadzonych przez dolnośląskie i opolskie uczelnie, umiejscawiające naszą akademicką myśl wysoko w naukowym świecie – podkreślał rektor. Wymienił kilka znaczących sukcesów poszczególnych uczelni, które skupia Kolegium, odniesionych w poprzednim roku akademickim. Przypomniał o konieczności oddzielania nauki od polityki i o braku szans na rozwój nauki bez odpowiedniego jej finansowania. Wrócił także do idei przesunięcia granic integracji uczelni Dolnego Śląska i Opolszczyzny, m.in.

ze względu na zwiększenie szans na zdobywanie w przyszłości największych grantów badawczych.

Następnie wręczono Wrocławską Nagrodę Naukową 2018 za interdyscyplinarne badania integrujące środowisko akademickie. Jej laureatem został prof. dr hab. inż. Jerzy Jasieńko, prorektor ds. organizacji i rozwoju Politechniki Wrocławskiej. Specjalizuje się w konserwacji zabytków, analitycznych i numerycznych metodach modelowania drewna i zabytkowych konstrukcji drewnianych, z uwzględnieniem anizotropii materiału, konserwacji i wzmacnianiu drewnianych konstrukcji zabytkowych i współczesnych. W Oratorium Marianum wygłosił wykład pt. „Zabytki – zagrożenia i przekształcenia”.

A w szpitalu przy Borowskiej

9 października rano, zanim jeszcze w murach medycznej uczelni zabrzmiało Gaudeamus igitur, w Klinice Chirurgii Serca USK przy ul. Borowskiej otwarto nowoczesną salę hybrydową. To niezwykle cenny nabytek dla Kliniki i nadzieja dla pacjentów. – Funkcjonalność sali hybrydowej polega na tym, że można tam wykonywać pacjentowi dwa różne zabiegi jednocześnie »

Rektor UM immatrykułuje nowych studentów.

– wyjaśniał prof. dr n. med. Marek Jasiński, kierownik Kliniki.

Sala hybrydowa wyposażona jest m.in. w technologię quantum. To najnowocześniejsze urządzenie do krążenia pozaustrojowego na świecie, które po bezpiecznym zatrzymaniu pracy serca pozwala na dokładną i ciągłą analizę parametrów życiowych i badań krwi w trakcie operacji. Funkcja spektrum w tym urządzeniu pozwala wykonywać w systemie ciągłym badanie gazometryczne i metaboliczne krwi, co jest niezwykle istotne dla bezpieczeństwa pacjenta i powodzenia zabiegu. Spektrum także znacząco skraca zabieg, ponieważ zespół operujący posiada bieżącą, pełną informację na temat stanu pacjenta.

– W pierwszej dekadzie roku wykonaliśmy pierwsze na świecie, dwie kompleksowe, złożone operacje zastawkowo-aortalne z użyciem technologii quantum – opowiadał prof. Jasiński – i zakończyły się one powodzeniem. Uczestniczyli w nich eksperci z różnych krajów, dla których była to wyjątkowa okazja do poznania quantum. Zabieg pierwszy polegał na kompleksowej naprawie zastawek serca – aortalnej i mitralnej. Z kolei u drugiego pacjenta w trybie pilnym zoperowano tętniaka aorty wstępującej. Takie złożone operacje stanowią szczególne wskazania do zastosowania najnowocześniejszych technologii, które zmniejszają inwazyjność i skracają czas operacji. – Jesteśmy posiadaczami tego urządzenia od stycznia, jako pierwsi w Polsce i jako jedni z pierwszych w Europie – podkreślał prof. Jasiński.

Radości nie krył również gość honorowy – prof. Marian Zembala, wybitny polski kardiochirurg i transplantolog, dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, w 2015 r. minister zdrowia. – To wielki dzień dla całej polskiej kardiochirurgii – mówił.

Obiekt otwarty 9 października we wrocławskiej klinice to jedna z najnowocześniejszych tego typu sal w Polsce. Na 150 metrach zgromadzono sprzęt i narzędzia do jednoczesnego przeprowadzania zabiegów z zakresu kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej oraz kardiologii. Podczas operacji może w niej pracować nawet 30-osobowy zespół. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 7,1 mln zł. Dofinansowanie Ministerstwa Zdrowia z Programu Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego POLKARD wyniosło 3,5 mln zł; pozostałe koszty szpital pokrył ze środków własnych.

Wspólna praca podstawą sukcesu

Druga część inauguracji roku akademickiego 2018/2019 zgromadziła tak wielu przedstawicieli świata nauki, kultury, władz miejskich i samorządowych oraz lekarzy i studentów, że

Prof. Marian Zembala mówi o swojej *El Camino Vratislaviensis*.

aula Wydziału Farmacji z Oddziałem Analityki Medycznej z trudem pomieściła wszystkich gości. Obecność prof. Mariana Zembała i uhonorowanie go tytułem doktora honoris causa przez jego własną alma mater zgromadziła wielu jego współpracowników, kolegów i przyjaciół. Wzruszony prof. Zembala, który pół wieku temu rozpoczynał na tej uczelni studia medyczne, wspominał w wystąpieniu swoich mentorów, którzy ukształtowali go jako lekarza i człowieka – m.in. profesorów Franciszka Kokota i Wiktora Brossa. O wpływie wielu wybitnych postaci na swoją drogę życiową opowiedział w książce pt. „Spotkania. Opowieść o wierze w człowieka” (wywiad-rzeka Dawida Kubiatowskiego). Drogę tę nazwał swoistą *El Camino*. – Siłą działania zawsze jest zespół, ludzie – podkreślał kilkakrotnie profesor. – Sukces w medycynie jest zawsze wynikiem pracy zespołu. Działania podejmowane razem, we wzajemnym poszanowaniu i posłuchu, są podstawą wszelkich sukcesów naukowych.

Nowi studenci

Skoro mowa o środowisku naukowym, warto wspomnieć, że spośród 1600 żaków, którzy 9 października rozpoczęli rok akademicki na Uniwersytecie Medycznym, około 1022 podjęło studia stacjonarne I stopnia i jednolite (według danych Uczelni z dnia 4 października), pozostali to już studenci II stopnia, niestacjonarni i English Division. A oto dane z poszczególnych wydziałów:

- Wydział Lekarski: 275 osób (4.10 jeszcze trwało liczenie)
- Wydział Lekarsko-Stomatologiczny: 68 osób
- Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej:
  - Farmacja: 173 osoby
  - Analityka medyczna: 58 osób
- Wydział Nauk o Zdrowiu:
  - Pielęgniarstwo: 132 osoby
  - Położnictwo: 70 osób
  - Dietetyka: 81 osób
  - Fizjoterapia: 84 osoby
  - Ratownictwo Medyczne: 41 osób
  - Zdrowie Publiczne: 40 osób.

Nowym adeptom sztuki medycznej życzymy, zgodnie ze słowami profesora Mariana Zembała, aby korzystając z doświadczeń swoich nauczycieli, w przyszłości potrafili tworzyć silne zespoły specjalistyczne, przyczyniając się do nowych sukcesów medycyny – nie tylko polskiej, ale i światowej, podtrzymując tradycję wrocławskiej medycyny. ■

Lilianna Sicińska

FRESENIUS MEDICAL CARE

Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., światowy lider w dziedzinie dializoterapii, zaprasza do udziału w konkursie na stanowisko dyrektora Stacji Dializ w Lubaniu

Wymagania:

- ukończona specjalizacja nefrologiczna,
- doświadczenie w pracy lekarza nefrologa,
- podstawowa znajomość zasad organizacji pracy w placówkach medycznych;
- wysoki poziom umiejętności interpersonalnych, predyspozycje do pełnienia roli kierowniczej,
- doświadczenie w pracy na stanowisku kierowniczym w placówce medycznej będzie dodatkowym atutem.

Oferujemy:

- formę zatrudnienia – wg preferencji kandydata: zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze etatu lub na kontrakcie;
- atrakcyjne warunki wynagrodzenia i stabilne zatrudnienie;
- pracę w oparciu o najwyższe standardy opieki nad pacjentem na wysokiej klasy specjalistycznym sprzęcie;
- możliwość rozwoju zawodowego, m.in. poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, konferencjach naukowych;
- wsparcie i rozwój w roli kierowniczej.

**W grupie Fresenius Medical Care wszystkich pracowników
łączy wspólny cel: zdrowie naszych pacjentów.**

**Będziemy zaszczyteni,
jeśli zechcesz dołączyć do naszego zespołu.**

Zainteresowane osoby prosimy o nadsyłanie aplikacji (CV + list motywacyjny) z zamieszczeniem klauzuli o ochronie danych osobowych na adres e-mail: gizella.ksiazek@fmc-ag.com Skontaktujemy się z wybranymi kandydatami.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w dokumentach aplikacyjnych, w tym w CV, przez Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Krzywej 13, 60-118 Poznań w celu udziału w niniejszym procesie rekrutacyjnym (zgodnie z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych) dalej „RODO”).

Płk dr Jerzy Woźniak
8.11.1923-12.04.2012

W ciągu dwudziestolecia niepodległej Ojczyzny wielokrotnie brałem czynny udział w życiu publicznym. Bez powodzenia startowałem w wyborach na senatora. Przeszedłem wszystkie szczeble w działalności środowisk kombatanckich. Zostałem powołany na wiceministra i ministra do spraw kombatanckich. Przez cztery lata byłem przewodniczącym Rady Kombatanckiej. Idąc tymi ścieżkami poznałem smak sukcesu, gorycz klęski i radość zwycięstwa. Gratuluję mojemu pokoleniu wytrwałości, a szczególnie dziękuję tym, którzy w XX w. po raz wtóry wywalczyli niepodległość Ojczyzny.

Jerzy Woźniak
Pseudonim „Jacek”, „Żmija”

Urodził się 8 XI 1923 r. w Krakowie. Po kilkunastu miesiącach przeniósł się wraz z rodzicami do Mokotowa, przysiółka wsi Błażowa k. Rzeszowa. Po ukończeniu szkoły podstawowej rozpoczął naukę w elitarnym, I Gimnazjum im. St. Konarskiego w Rzeszowie. W czerwcu 1939 r. zdał małą maturę i z dumą zamienił niebieską wstawkę w czapce maciejowej na tę przynależną licealistom, czerwona. Jednak nauki nie rozpoczął – wybuchła wojna.

Podobnie jak wielu rówieśników, Jerzy Woźniak podjął decyzję o kontynuowaniu edukacji w ramach tajnych kompletów. W 1944 r. zdał konspiracyjną maturę. W międzyczasie związał się z ŻOB-AM i przeszedł obowiązkowe szkolenie wojskowe i dywersyjne. Wrócić przyszło mu sprawdzić użyteczność zdobytej wiedzy w praktyce, m.in. brał udział w Akcji „Burza”.

Po rozwiązaniu Armii Krajowej w styczniu 1945 r. nie zrezygnował z działalności konspiracyjnej. Otrzymał zadanie rozpoznania tras przetrzutowych na Zachód wiodących przez Czechosłowację. Po jego wykonaniu trafił do Murtau, a następnie rozpoczął studia medyczne w Innsbrucku. Po ukończeniu I roku znalazł się we Włoszech, gdzie wstąpił w szeregi II Korpusu Polskiego. Późnym latem 1946 r. razem z żołnierzami gen. Andersa trafił do Wielkiej Brytanii, gdzie ponownie podjął naukę – tym razem w Edynburgu. Bardzo szybko jednak dostał wezwanie do Londynu i został adiutantem-sekretarzem ppłk. Józefa Maciöba, szefa Delegatury Zagranicznej WiN.

W czerwcu 1947 r. podjął się misji kuriera do Polski. Po przekazaniu szyfrów i funduszy na działalność podziemną, zdecydował się kontynuować pracę konspiracyjną w kraju. Został oficerem do specjalnych poruczeń, a następnie kierownikiem organizacyjnym IV Zarządu Głównego WiN.

W grudniu 1947 r. został aresztowany przez UB. Po wielomiesięcznym śledztwie Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie skazał go na karę 10 lat. W styczniu 1949 r. wyrok zamieniono na dożywocie. Karę odbywał na warszawskim Mokotowie, w Rawiczu oraz we Wronkach. W tym ostatnim zakładzie karnym pracował także jako medyk więzienny.

W 1956 r., na mocy amnestii znalazł się na wolności. Zamieszkał we Wrocławiu, gdzie kontynuował studia medyczne. Został wziętym lekarzem pulmonologiem, jednak ze względu na swoją przeszłość nie mógł otworzyć przewodu doktorskiego.

Fot. z archiwum IPN

Płk dr Jerzy Woźniak

27 września to dzień Polskiego Państwa Podziemnego. I właśnie tego dnia w 2018 roku imię pułkownika lekarza Jerzego Woźniaka nadano Sali Kolumnowej na I piętrze Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Po mszy św. z asystą wojskową, odprawionej o godz. 12.00 w kościele garnizonowym, uczczono wybitnego Polaka, którego zasługi dla Niepodległej są i pozostaną nieocenione. W Sali Kolumnowej urzędu, w asyście żołnierzy Wojska Polskiego i orkiestry wojskowej, po odśpiewaniu „I Brygady” i hymnu narodowego odsłonięto tablicę upamiętniającą płk. lek. Jerzego Woźniaka, członka Dolnośląskiej Izby Lekarskiej oraz Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej.

Trzy filary

Laudację wygłosił Wojciech Trębacz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa. Przypominał on, że w 2010 roku dr Woźniak uratował życie dzięki swej żonie, dr Aleksandrze Lesińskiej-Woźniak. Pani doktor przekonała go, żeby nie jechał na uroczystości katyńskie w Smoleńsku, ponieważ jest chory.

Dyrektor wrocławskiego oddziału IPN, dr Andrzej Drogoń powiedział, że życie Doktora oparte było na trzech filarach: patriotyzmie, prawdzie i historii. Syn państwa Woźniaków, Olaf nie krył radości z uczestniczenia w uroczystości i podkreślił, że chodzi nie tylko o uczczenie ojca, ale i jego współtowarzyszy.

Wolność i niezawisłość

Wojewoda dolnośląski Paweł Hreniak przypomniał życiorys bohatera.

Po wojnie, w 1947 Jerzy Woźniak jako kurier wrócił z zagranicy do Polski, by zakładać Wolność i Niezawisłość. Został oficerem do specjalnych poruczeń, a następnie kierownikiem organizacyjnym IV Zarządu Głównego WiN. W grudniu 1947 roku został aresztowany przez UB. Po wielomiesięcznym śledztwie Wojskowy Sąd Rejonowy skazał go na karę śmierci. W styczniu 1949 roku wyrok zamieniono na dożywocie.

Karę odbywał na warszawskim Mokotowie, w Rawiczu oraz we Wronkach, gdzie jednocześnie pracował jako medyk więzienny. W 1956 roku został uwolniony na mocy amnestii. We wrocławskiej Akademii Medycznej kontynuował studia lekarskie (rozpoczęte wcześniej w Innsbrucku i Edynburgu). Ze względu na swą przeszłość nie mógł otworzyć przewodu doktorskiego. Zrobił specjalizację z ftyzjatrii i został wziętym pulmonologiem, co dobrze wspominają studenci i pacjenci.

Przypominam sobie „Ocalić od zapomnienia” – jego znakomite, unikatowe opracowanie historyczne przedstawiające zwięzłe losy żołnierza Armii Krajowej i WiN, studenta, lekarza ftyzjatrii i działacza organizacji kombatanckich, wyróżnione

przez DIL. Jego książka pt. „Droga do wolnej Polski” wydana przez IPN stała się kanwą filmu „Żołnierze wyklęci. Jerzy Woźniak”. Dzięki śp. prof. Tadeuszowi Brossowi członkowie Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego mogli obejrzeć ten film 25 kwietnia 2013 roku, w siedzibie WTN przy ul. Parkowej.

Honorowy obywatel

Doktor Jerzy Woźniak w wolnej Polsce pełnił zaszczytną funkcję kierownika Urzędu ds. Kombatanów i Osób Represjonowanych, dając do końca życia świadectwo swojego patriotyzmu. W 2012 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego nadał mu pośmiertnie tytuł honorowego obywatela Dolnego Śląska, a 24 czerwca 2018 roku podczas uroczystej sesji rady miejskiej w Ratuszu pośmiertnie przyznano Mu tytuł honorowego obywatela Wrocławia.

27 września uroczystość w Sali Kolumnowej imienia płk. Jerzego Woźniaka uświetniły dzieci i młodzież szkoły podstawowej im. Bohaterów Armii Krajowej w Prusach koło Strzelina, przedstawiając śpiewogrę na temat żołnierzy niezłomnych. Małe dziewczynki śpiewały pieśni patriotyczne, a dziewczęta i wyrosnięci chłopcy w mundurach odegrali ich los z symbolicznymi kratami. Dziękujemy im i nauczycielom za wzruszenia i łzy, i cieszymy się, że działa sztafeta pokoleń.

Już od kwietnia 2013 we Wrocławiu mamy na Grabiszynie, u zbiegu ulic Inżynierskiej i Alei Pracy rondo Jerzego Woźniaka, co w biegu dnia codziennego przypomina o Doktorze. ■

Barbara Bruzewicz-Mikłaszewska

Komunikat Komisji Historycznej DRL

W 2019 roku Dolnośląska Izba Lekarska obchodzić będzie jubileusz 30-lecia reaktywacji. W związku z tym Komisja Historyczna DRL ogłasza konkurs pamiętnikarski pt. „Moje 30 lat z Izbą”. Prace o objętości maks. 5 stron maszynopisu proszę nadsyłać na adres Izby do 29 maja 2019 roku, z dopiskiem na kopercie: „Konkurs na wspomnienia”. Komisja Historyczna DRL ze swoich środków ufunduje nagrody dla autorów najlepszych prac.

dr hab. n. med. Barbara Bruzewicz-Mikłaszewska
przewodnicząca Komisji Historycznej DRL

Komunikat dla lekarzy i lekarzy dentyków chcących rozpocząć prowadzenie indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej

Dolnośląska Izba Lekarska przypomina, że lekarz i lekarz dentyista chcący rozpocząć prowadzenie indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej nie może być zatrudniony przez innego lekarza w jego indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyce lekarskiej w ramach umowy na świadczenie usług medycznych (przepis dotyczy również zatrudniania w ramach umowy o pracę).

Wyjątek od tej zasady wprowadza art. 53 ust. 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty.

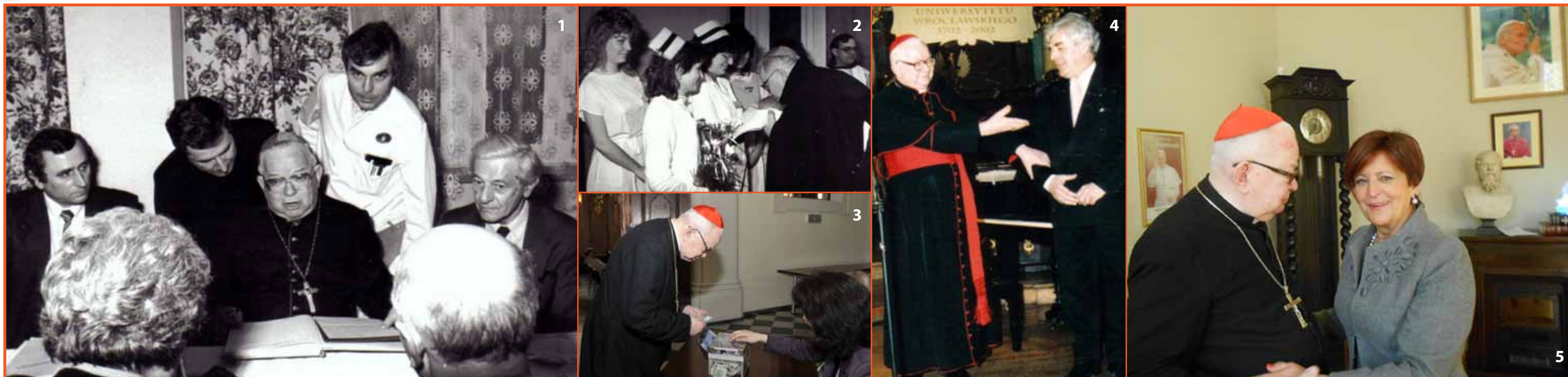
Według tego przepisu lekarz lub lekarz dentyista może być zatrudniony w indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyce innego lekarza, ale wyłącznie w celu odbywania:

- stażu podyplomowego,
- szkolenia specjalizacyjnego lub innego szkolenia, jakim jest szkolenie w celu uzyskania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonego świadczenia zdrowotnego.

Lekarz lub lekarz dentyista chcący rozpocząć prowadzenie indywidualnej lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej wyłącznie w zakładzie leczniczym może zostać zatrudniony w ramach umowy na świadczenie usług medycznych wyłącznie przez zakład leczniczy zarejestrowany w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

Wpis do rejestru danego pracodawcy można sprawdzić na stronie internetowej Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą <https://rpwdl.csioz.gov.pl> w zakładce Wyszukiwarki/Wyszukiwarki Pomiotów Leczniczych.

lek. Małgorzata Niemiec
przewodnicząca Komisji ds. Rejestracji
Lekarzy i Stażu Podyplomowego

Przyjaciel dolnośląskich lekarzy skończył 95 lat

Kardynała Henryka Gulbinowicza poznałem pod koniec 1989 roku. Zacząłem wtedy pełnić obowiązki ordynatora nowo powstałego oddziału kardiologii dziecięcej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Kamieńskiego.

Problem dzieci z wrodzonymi wadami serca na Dolnym Śląsku był w tym czasie poważnym problemem. W całej Polsce rodziło się ich wtedy ok. 7 tys., a nie było gdzie operować chorych. Ówczesny dyrektor Szpitala, prof. Wojciech Witkiewicz, powołując oddział, poprosił Kardynała o opiekę i wsparcie nad powstającą jednostką. Kardynał przystał na propozycję. Brał udział w posiedzeniach, które decydowały o powstaniu kardiologii dziecięcej (fot.1), wziął też udział w otwarciu bloku operacyjnego (fot. 2).

Drugim naszym merytorycznym opiekunem został nieżyjący już dzisiaj prof. Zbigniew Religa, o którym wspominałem wielokrotnie w „Medium”. Te dwie osoby sprawiły, że Oddział istnieje do dzisiaj, a problem leczenia dzieci z wrodzonymi wadami serca został na Dolnym Śląsku całkowicie rozwiązany.

Purpurowy parasol

Kardynał roztaczał parasol ochronny na początkowo słabo wyposażonym oddziale, brał udział w jubileuszach, ale przede wszystkim patronował organizowanym przez nas koncertom charytatywnym. Koncerty odbywały się zawsze bardzo uroczysto w Auli Leopoldyńskiej uniwersytetu. Występowali wtedy artyści Opery Wrocławskiej, zainspirowani do charytatywnej pracy przez dyrektora Ewę Michnik, śpiewał też chór Akademii Medycznej pod dyktando Agnieszki Franków-Zelazny. Ale patronat Kardynała nie ograniczał się do obecności na koncercie i do zabrania głosu. Jego Eminencja wspierał nas też finansowo, przekazując pieniądze, które wrzucał

do stojącej przed wejściem do Auli skarbonki. Nie były to małe kwoty. Mam nawet taki moment uwieczniony na zdjęciu, widziałem wszystko na własne oczy (fot. 3). W czasie jednego z takich koncertów wręczył mi tzw. „Pierścień Tysiąclecia” (fot. 4), o czym szerzej napiszę za chwilę.

Dom Jana Pawła II

Ponieważ za każdym razem omawialiśmy szczegóły organizacyjne tych koncertów, byłem kilkakrotnie w apartamentach kardynalskim i miałem okazję do dłuższych rozmów z ich gospodarzem. Kardynał jest znany jako znakomity gawędziarz. Kiedyś opowiedział mi, skąd wzięła się nazwa Domu Jana Pawła na Ostrowie Tumskim. – Wie pan, w czasie naszych wspólnych wyjazdów do Rzymu koledzy biskupi pytali mnie, dlaczego jeszcze nie postawiłem pomnika Karolowi Wojtyłce – tłumaczył. – A ja nie byłem przekonany do sensu stawiania pomników za życia. Zapytałem więc w czasie wspólnego obiadu z papieżem, czy powstający u nas Dom Pielgrzymy, z którego będzie korzystać też młodzież akademicka, może otrzymać imię Jana Pawła. Papież zgodził się. Więc pytam dalej: – Czy dom powinien być koedukacyjny? Papież mówi, że tak. – A co będzie – ciągnę – jeśli urodzi się dziecko i jako miejsce urodzenia poda się Dom Jana Pawła? – Wiesz – odpowiada papież – w takim razie bezpieczniej, gdy będzie to dom tylko dla mężczyzn. I tak się też stało. I przez wiele lat na ostatnim piętrze dzisiejszego hotelu były pokoje dla kleryków.

Innym razem opowiadał mi, jak ówczesny wojewoda Janusz Zaleski chciał przekazać Kościołowi budynek Synagogi pod Białym Bocianem, który stał się właśnie własnością państwa, a wymagał kapitalnego remontu. – Przecież to było mienie żydowskie – podkreślał Eminencja – i powinno wrócić do właścicieli. Tak doradził wojewodzie i tak się też stało. Dzięki temu mamy dzisiaj we Wrocławiu Dzielnicę Wzajemnego Szacunku i bardzo intensywnie rozwijający się ruch ekumeniczny. Jest to z całą pewnością zasługą naszego Kardynała.

O gospodarzu nieba

Kardynał ma też wielkie poczucie humoru. Opowiedział mi kiedyś taki dowcip. Do bram niebios przychodzi starsza pani i powiada: – Święty Piotrze, przed dwoma miesiącami umarł mój mąż. My byliśmy bardzo dobraną i pobożną parą. Czy moglibyśmy nadal być razem? Św. Piotr włącza komputer, sprawdza listę obecnych w niebie i odzywa się: – Tam go nie ma. Zdziwiona żona: – To gdzie on może być? Św. Piotr sprawdza kolejno czyściec i piekło. Ale tam też go nie ma. W końcu dopytuje:

– A ile wy lat byliście razem?

– Ponad pięćdziesiąt.

– Trzeba było od razu mówić. Twój mąż jest na liście męczenników.

Z Henrykiem nie tylko w Henrykowie

Z okazji 10-lecia Oddziału Kardiologii Dziecięcej byliśmy gośćmi kardynała w Henrykowie. Okazał się uroczym gospodarzem, który ze swadą opowiadał o historii pałacu, okolicznościach jego odzyskania i historii remontu, a także o planach na przyszłość.

Kolejne spotkanie miało miejsce podczas uroczystości z okazji moich 70. urodzin. JE zabrał wtedy głos i znowu błysnął dowcipem. Podczas uroczystości moja żona, ubrana w strój dolnośląski, otrzymała od niego „Pierścień Tysiąclecia”.

I w tym miejscu warto powiedzieć kilka słów o genezie pierścienia, bo Kardynał wręcza go ludziom, których ceni i lubi. My jesteśmy chyba jedynym małżeństwem, gdzie i mąż, i żona są posiadaczami tego symbolu. A jego historia wygląda następująco. W czasie budowy Domu Jana Pawła na Ostrowie Tumskim znaleziono ołowiany krzyż z figurą Chrystusa o dużych rękach i małych nogach. Jak mówi Kardynał, duże ręce są potrzebne, bo Chrystus musi nimi objąć cały świat, natomiast duże nogi nie są potrzebne, gdyż wszyscy noszą Go w swoich sercach. Właśnie ołowiany krzyż znajdujący się w zbiorach muzealnych stał się osnową do wykonania pięknego srebrnego „Pierścienia Tysiąclecia” ku czci pierwszego historycznego biskupa Jana, powołanego na stolicę wrocławską w roku tysięcznym.

W czasie moich wizyt u Kardynała jestem częstowany wileńskimi nalewkami. Stąd moja żona, dziękując za wyróżnienie, przekazała mu nalewkę własnej roboty z naszych ogrodowych wiśni (fot. 5). Kardynał odwdziczył się pięknym wpisem do książki, którą napisał o nim znany wrocławski dziennikarz Rafał Bubnicki, pt. „Z Wilna do Wrocławia”. JE ma piękny charakter pisma i zawsze odpowiada na listy i zaproszenia, pięknym, odręcznie napisanym listem.

Ostatnią jego pasją jest budowa Biblioteki Archidiecezjalnej na Ostrowie Tumskim, której to budowie patronuje, aktywnie szukając sponsorów. Budynek jest ukończony, czeka na wyposażenie.

Ważne liczby w życiu Kardynała

W grudniu 2017 roku w Dolnośląskim Centrum Chorób Serca otwarty został nowy, 5-tóżkowy Oddział Intensywnej Terapii, prze-

znaczony wyłącznie dla dzieci. Obecny na uroczystości otwarcia Kardynał zapytał mnie, czy nie potrzebujemy jakiegoś sprzętu. Odpowiedziałem, że przydałby się otwarty inkubator dla dzieci. Po dwóch miesiącach JE osobiście zadzwonił na mój domowy numer telefonu i powiedział: – Proszę przyjść po pieniądze. Zgłosiłem się następnego dnia i otrzymałem pokaźną kwotę z komentarzem: „Wczoraj dostałem pieniądze z Włoch, ale musiałem trochę dołożyć ze swoich”.

Przy okazji opowiedział historię swojego „odmłodzenia o 5 lat”, które miało miejsce w czasie wojny, w roku 1942. Urodzony w 1923, miał wtedy lat 19, więc groziła mu wywózka na roboty przymusowe. Za poradą lokalnego dowódcy AK na Wileńszczyźnie ojciec wziął kenkartę Henryka i załatwił dopisanie „brzuszków” do cyfry 3, dzięki czemu z „23” powstało „28”. To pozwoliło uniknąć wywózki.

Funkcję metropolity wrocławskiego kard. Henryk Gulbinowicz pełnił też o 5 lat dłużej, niż był powinien, z tym że papież Jan Paweł II znał prawdziwą datę urodzenia purpurata i świadomie przedłużył mu czas sprawowania obowiązków. 17 października tego roku Kardynał skończył 95 lat. Warto wspomnieć, że JE pochodzi z długowiecznej rodziny: jego ojciec żył 97 lat, dziadek i pradziadek przekroczyli setny rok życia. Ciekawa historia wiąże się z postacią pradziadka. Jak przekazuje tradycja rodzinna, w roku 1812, jako czternastoletni chłopiec, podawał on posiłek Napoleonowi (który jednak nie wszedł do chaty Gulbinowiczów). Kardynał pochodzi z Niemenczyzna na Litwie, który do dzisiaj jest zamieszkały w większości przez Polaków i w którym od kilkunastu lat jest już ulica Kardynała Gulbinowicza.

Myślę, że bez kardynała Henryka Gulbinowicza Wrocław byłby uboższy. Jego obecność, jego charyzma, poczucie humoru, bezpośredniość sprawiły, że w historii naszego miasta jest i pozostanie osobą jedyną i niepowtarzalną. ■

Krzysztof Wronecki

Henryk Gulbinowicz – ur. w 1923 w Wilnie. Arcybiskup metropolita wrocławski w latach 1976-2004. Honorowy obywatel Wrocławia. Patron licznych dzieł charytatywnych. Doktor honoris causa Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich (obecnie Uniwersytetu Medycznego) we Wrocławiu. W PRL-u wspierał aktywnie opozycję antykomunistyczną. W latach 80. w swojej siedzibie arcybiskupiej przechował związane pieniądze, które złożyli tam, po wyjęciu ich z banku, działacze Solidarności, a wydarzenie to stało się legendą. Obecnie jako emeryt, Kardynał mieszka w apartamencie przy Pałacu Arcybiskupim, jest wciąż aktywny społecznie.

XIII Ogólnopolskie Mistrzostwa Izby Lekarskiej w Żeglarstwie

W Morzyczynie nad jeziorem Miedwie spotkali się przed wakacjami członkowie OIL – miłośnicy żeglarstwa. W oddalonej o 24 km od Szczecina wsi rozegrano w dniach 15-17 czerwca XIII Ogólnopolskie Mistrzostwa Izby Lekarskiej w Żeglarstwie w klasie OMEGA. Dolnośląską Izbę Lekarską reprezentowało na regatach troje lekarzy: Jacek Chodorski, Marek Helemejko i Marcin Wójcik. Wywalczyliśmy dla Izby zaszczytne III miejsce. A wszystko to z inicjatywy Okręgowej Izby Lekarskiej w Szczecinie.

Dziękujemy Komisji Sportu, Kultury i Turystyki za dofinansowanie nam udziału w tym wydarzeniu.

Jacek Chodorski

III Mistrzostwa Lekarzy w Golfie

23 września we wrocławskim Klubie Golfowym Toya po raz trzeci odbyły się Mistrzostwa Lekarzy w Golfie. Wzięło w nich udział kilkunastu dolnośląskich lekarzy. Mistrzem 2018 roku w formacie sableford netto (przyp. red. – gra na punkty) został dr Henryk Szlemp. Drugie miejsce zajął dr Jerzy Czerwiński, a trzeci na podium stanął dr Andrzej Zając. Wśród Pań mistrzynią została dr Zuzanna Zając. Turniejowi towarzyszyły konkursy. Po czterogodzinnej rywalizacji przyszedł czas na syty posiłek i wręczenie nagród.

Liczba lekarzy uczestniczących w wydarzeniu systematycznie rośnie, i to pomimo dość skomplikowanej procedury przyłączenia się do rozgrywek. Aby wziąć udział w turnieju golfa, trzeba wejść w posiadanie karty handicapowej Polskiego Związku Golfa. To zaś wymaga odbycia miesięcznego szkolenia i zdania egzaminów. Uczestnikom mistrzostw gratulujemy wytrwałości!

Do miłego zobaczenia na treningach oraz następnych mistrzostwach.

Tomasz Ragankiewicz

Fot. z archiwum T.R.

Polki zdobyły srebro w Nations Cup.

Złoto w singlu wywalczył dla DIL lek. Marcin Krywiak.

Lekarskie zawody tenisowe na Malcie

225 lekarzy i lekarzy stomatologów spotkało się w miejscowości Triq Aldo Moro na Malcie. Od 29 września do 5 października połączyły nas 48. Mistrzostwa Świata Lekarzy w Tenisie. Impreza odbywa się co roku pod egidą World Medical Tennis Society. Pierwszy turniej odbył się w 1971 r. w Monte Carlo, a idea wyszła od lekarzy z Ameryki. Jednym z założeń WMTS jest właśnie odwiedzanie różnych miejsc świata, promocja aktywnego trybu życia poprzez grę w przyjaznej atmosferze, w połączeniu z sesjami naukowymi prowadzonymi przez samych uczestników.

Obecnie do Stowarzyszenia należy 38 państw, głównie europejskich, ale nie tylko. Rywalizacja toczy się w singlu, deblu, mikście, a także w Pucharze Narodów, na wzór popularnego Hopman Cup. Dla tych, którzy odpadli w pierwszym meczu, organizowane są turnieje pocieszenia.

Srebro naszych lekarek w Pucharze Narodów

W tym roku na Malcie Polskę reprezentowało aż 31 lekarzy, różnych specjalności i z różnych izb lekarskich. Byliśmy jedną z licznie reprezentowanych narodowości. Udało się nam wywalczyć 48 medali, w tym 15 złotych, 12 srebrnych i 21 brązowych. Na uwagę zasługuje występ naszych lekarek, które w Pucharze Narodów zdobyły srebrny krążek, przegrywając dopiero w finale z drużyną ze Stanów Zjednoczonych. **Dolnośląską Izbę Lekarską godnie reprezentowali: Marcin Krywiak (Wrocław – złoto w singlu, brąz w mikście), Tomasz Maziak (Legnica – złoto w deblu i mikście), Marek Pudelko (Wrocław – złoto w deblu) i Dariusz Gajecki (Strzegom).**

Zawody odbywały się w Marsa Sports Club – przepięknym obiekcie z ogromną tradycją, który istnieje od 1902 roku. Wieczorem po grach turniejowych lekarze integrowali się w ramach imprez towarzyszących, m.in. w stolicy Malty – Valletcie, podczas ceremonii otwarcia i zakończenia Mistrzostw. Odbyły się one w hotelu The Westin Dragonara w St. Julian's, z tarasu którego rozpościera się przepiękny widok na Morze Śródziemne. W trakcie uroczystości kończącej Mistrzostwa, medale Pucharu Narodów wręczała sama prezydent Malty – Marie-Louise Coleiro Preca. Kolejne mistrzostwa odbędą się 3-9 sierpnia

2019 r. w Wilnie (Litwa), a w 2020 r. lekarze powalczą w tureckiej Antalyi.

Silni i bezkonkurencyjni

Warto wspomnieć, że na krajowym podwórku lekarze są tenisowo jedną z silniejszych grup zawodowych. Pierwsze w historii lekarskiego sportu mistrzostwa Polski w tenisie ziemnym odbyły się w 1991 roku w Olsztynie. To tam w 1999 roku powstało i obrało swoją siedzibę Polskie Stowarzyszenie Tenisowe Lekarzy. PSTL organizuje każdego roku kilka turniejów, w tym letnie i halowe mistrzostwa Polski. W turniejach tych może zagrać każdy lekarz i lekarz stomatolog, posiadający dyplom i obywatelstwo polskie. Istnieje możliwość stania się członkiem PSTL, co gwarantuje m.in. niższe wpisowe na turnieje oraz obecność w rankingu. W ostatnich Letnich Mistrzostwach Polski Lekarzy pod patronatem PSTL w Zielonej Górze wzięło udział 126 zawodników. Na potwierdzenie tezy o dominacji lekarzy w tenisie należy wspomnieć, że w czerwcu tego roku, już drugi raz z rzędu w Poznaniu odbył się Trójmecz Tenisowy Lekarzy – Prawnicy – Architekci. Po raz drugi bezkonkurencyjni okazali się lekarze.

Dołączcie

W przyszłym roku PSTL będzie obchodziło 20-lecie istnienia, dlatego historia zatoczy koło i kolejne letnie mistrzostwa Polski odbędą się znowu w Olsztynie. Natomiast równolegle z Wimbledonem 2019 lekarze zagrają turniej na 4 kortach trawiastych w Michałowku koło Łowicza. Właścicielem tych kortów jest internista i wielki miłośnik tenisa, Wojciech Pietrzak. Przed Wimbledonem trenowali u niego m.in. Iga Świątek i Kamil Majchrzak, a on sam został odznaczony przez PZT podczas Narodowego Dnia Tenisa w Warszawie, w podziękowaniu za promocję polskiego tenisa.

Wszystkich lekarzy i lekarzy stomatologów zapraszamy do udziału w turniejach organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie Tenisowe Lekarzy. Więcej informacji na stronie: PSTL.org.

Marcin Pokrzywnicki

Fot. A. Zadrzywiński

Bo biegniemy dla Szymona.

BUM po raz czwarty i rekordowy!

29 września, 10.00, do biegu gotowi... staaaaaaaaaaaaart!!! Tegoroczna edycja Biegu Uniwersytetu Medycznego jest dowodem na to, że liczba 4 wcale nie musi oznaczać miejsca poza podium!

BUM 2018 wsparła finansowo Dolnośląska Izba Lekarska. Ufundowała 6 sportowych smartwatchów dla biegaczy, o wartości łącznej powyżej 4000 zł. Z tego 3000 zł pochodzi z budżetu Komisji Sportu, Kultury i Turystyki Dolnośląskiej Rady Lekarskiej pod przewodnictwem lek. Małgorzaty Niemiec, a pozostałe środki, decyzją dr. n. med. Pawła Wróblewskiego, prezesa DRL, zostały wydzielone z funduszu reprezentacyjnego szefa Izby.

Dlaczego czwarty BUM okazał się rekordowy? Ponieważ odnotowane zostały cztery rekordy i więcej:

1. rekordowa liczba 900 uczestników!
2. rekordowy czas na mecie: 00:30:24!
3. rekordowa liczba w-skersów!
4. rekordowa liczba zawodników poszukujących wolnych numerów startowych na kilka dni po zamknięciu list startowych!
5. rekordowa liczba odstępów na profilach społecznościowych biegu.

Ponadto – nowe kategorie biegowe, atestowana trasa, wielkie poruszenie, mnóstwo emocji i dopisujące nam, jak zawsze, słońce. A do zdobycia był absolutnie niepowtarzalny, autorski medal. Oczywiście, że głównym pomysłodawcą biegu nie może być nikt inny jak jego dyrektor, dr hab. n. med. Tomasz Zatoński. Superbohater tego wydarzenia, czyniący superbohaterów z uczestników. Teraz wszystko już za nami, choć po tej edycji wyjątkowo trudno powrócić do rzeczywistości poBUMowej! Bo – mimo iż to już czwarta – po raz pierwszy doświadczyliśmy tylu niezwykłych chwil i wzruszeń.

O biegu, który pomógł usłyszeć

Od pierwszej edycji biegu jego skrót „BUM” kojarzył mi się z dźwiękiem. Od razu „BUM” miało pójść w świat, zachęcić biegaczy do udziału, zagościć na stałe w kalendarzach biegowych, wywołać poruszenie i ciekawość. Przy drugiej edycji, hasło „BUM” brzmiało już znajomo, zachęcało do powrotu, wywoływało konkretne skojarzenia, emocje i wspomnienia.

W zeszłorocznej, trzeciej edycji Biegu Uniwersytetu Medycznego, wystartowaliśmy po to, by Daria z Oławy po raz pierwszy od 14 lat mogła usłyszeć. Bieg miał na celu zebranie brakujących środków na operację dziewczynki – wszczępienie implantu. Tego typu operacja nie jest refundowana przez NFZ. Jej przeprowadzenia podjął się dr hab. n. med. Tomasz Zatoński, pomysłodawca i dyrektor Biegu Uniwersytetu Medycznego, stojący na czele Fundacji Biegaj dla Zdrowia, który pomógł sfinansować kosztowną operację. Zapalony biegacz, zarażający nas swoim zapałem i pasją!

31 sierpnia do wszystkich uczestników #BUMWRO2017 dotarła wspaniała wiadomość. Tego dnia Daria po raz pierwszy w życiu usłyszała wyraźne dźwięki. Portale społecznościowe obiegł wzruszający reportaż emitowany w radiowej Trójce pt. „Operacja, która przywróciła nie tylko słuch”, a nam biegaczom BUMWRO wyrosły dodatkowe skrzydła, bo jak powszechnie wiadomo, sukces ma wielu ojców.

Pomogliśmy Darii, czas na Szymona

Skrzydła nam urosły, ale biegać nie przestaliśmy. A przy okazji biegania, pomaganie weszło nam w krew. Bohaterem tegorocznej edycji był wcześniak – Szymon Łabędzki z Wrocławia, który jest jedynym chłopcem z trojaczków państwa Łabędzkich, które przysły na świat w 2013 r. W drugiej dobie po urodzeniu u chłopca doszło do nagłego zatrzymania krążenia, w wyniku którego wystąpiły „powikłania przeżycia”: czterokończynowe porażenie, epilepsja, problemy ze wzrokiem i opóźnieniem rozwoju psychoruchowego.

Podczas tegorocznej edycji biegu zbierano środki na zabieg Szymona, polegający na wszczępieniu komórek macierzystych do rdzenia kręgowego. Koszt zabiegu wynosi 50 tys. zł.

Zeszłoroczna edycja pozwoliła nam uwierzyć, że podobnie jak w przypadku Darii, to, co wczoraj było niemożliwe, jutro okaże się rzeczywistością. A medal Superbohatera w tegorocznej odsłonie biegu nie był przypadkowy!

Wicemistrz olimpijski i medalista mistrzostw świata

Dzięki charytatywnemu charakterowi biegu jako uczestnicy czujemy się wyjątkowi. Wyjątkowi są również ambasadorzy biegu oraz postacie ze świata sportu, które od pierwszej edycji biegu w 2015 r. wspierają swoją obecnością wydarzenie, promują bieg w różnych częściach Polski i świata, a w dniu zawodów stają na jego czele. Dla nas biegaczy to dodatkowa frajda. Mamy okazję ścigać się z najlepszymi, pozować wspólnie do zdjęć, zamienić kilka słów, zebrać autografy i poczuć się jak na prawdziwych mistrzostwach, nie tylko Polski.

W 2018 bieg zaszczyliły takie sławy jak:

- Dominika Napieraj – 13-krotna medalistka mistrzostw Polski, uczestniczka mistrzostw Europy w 2016 r., zwyciężczyni Great Birmingham Run 2015,
- Paulina Kotfica – mistrzyni Polski w triathlonie w każdej kategorii wiekowej. Nr 1 #BUMWRO 2016 wśród startujących pań, z wynikiem 00:38:34,
- Mateusz Demczyszak – m.in. multimedalista Mistrzostw Polski Seniorów w przełajach, hali oraz na stadionie otwartym w różnych kategoriach, uczestnik Mistrzostw Świata Seniorów w Moskwie w 2013 r. na dystansie 3000 m z przeszkodami, wielokrotny uczestnik mistrzostw Europy.

Rozgrzewkę przed #BUMWRO2018 poprowadził, uwaga! Wicemistrz olimpijski w Pekinie 2008 oraz medalista Mistrzostw Świata i Europy Paweł Rańda. Od początku bieg wspiera prof. Alicja Chybicka. »

Fot. T. Wałow

Zwycięzcom w kat. lekarzy nagrody wręczył prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski.

Informacje

Organizatorzy: Fundacja Biegaj dla Zdrowia z siedzibą we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu.

Dyrektor biegu: dr. hab. n. med. Tomasz Zatoński

Strona internetowa: www.bieg.umed.wroc.pl

Wyniki w kategorii zmagania o Puchar Prezesa DIL

Kobiety:

1. Julita Sikora, 00:43:42 nr 380
2. Alina Niwińska, 00:43:43 nr 488
3. Hanna Kabzińska, 00:50:44 nr 548

Mężczyźni:

1. Jan Szturo, 00:38:06 nr 517
2. Jerzy Słobodzian, 00:38:49 nr 445
3. Jakub Kisiel, 00:39:55, 459

Fot. T. Wałow

Zwyciężczyni w kat. lekarzy

Fot. A. Zadrzywiński

Dyrektor BUM dr hab. Tomasz Zatoński

Podsumujmy!

W czwartej edycji Biegu Uniwersytetu Medycznego wystartowała największa, a więc rekordowa liczba zawodników. Najszybciej w historii BUMWRO dystans 10 km pokonał Arkadiusz Gardzielewski, ustanawiając nowy rekord trasy z czasem 30:24! Z numerem 1 wystartowała kanclerz uczelni Iwona Janus, która wylicytowała ten numer, wspierając cel charytatywny biegu. W biegu wzięło udział aż 26 załóg W-skwersów (tj. ekip z wózkami). Daria nas słyszy, a Szymek jest naszym nowym superbohaterem. Tegorocznej edycji po raz kolejny towarzyszyła kampania „Uruchamiamy dzieciaki”, której celem jest promocja aktywności ruchowej wśród dzieci i młodzieży. Kampania już na dobre zagościła we wrocławskich szkołach,

a jej ukoronowaniem są biegi maluchów, tzw. BUMKIDS. Kolejna edycja #BUMWRO już za rok! Do zobaczenia! Biegajmy!!!

Edyta Indulska-Sałdacz,
autorka bloga o tematyce biego-
wej: A-ni-MATORKA Biegania

Dolnośląska Izba Lekarska wspiera akcję „Szczepimy, bo myślimy”

To już fakt. – Dolnośląska Izba Lekarska oficjalnie włącza się w akcję zbierania podpisów pod obywatelskim projektem ustawy „Szczepimy, bo myślimy” – poinformował prezes DRL dr n. med. Paweł Wróblewski. 12 października w siedzibie DIL odbyła się wspólna konferencja prasowa z udziałem inicjatorów akcji, społecznika Roberta Wagnera i adwokata Marcina Kostki.

Projekt „Szczepimy, bo myślimy” zakłada uzależnienie przyjęcia dziecka do publicznego żłobka i przedszkola od okazania świadectwa szczepień. – We Włoszech zniesiono obowiązek szczepień i już pojawiły się ogniska Odry – tłumaczy szef Izby – musimy ochronić przed taką sytuacją nasze społeczeństwo.

Aby projekt zakończył się powodzeniem, musi powstać komitet założycielski, który zbierze przynajmniej 100 000 podpisów. Od listopada podpis pod projektem można złożyć w siedzibie każdej okręgowej izby lekarskiej. Zapraszamy pracowników ochrony zdrowia do włączenia się w tę akcję oraz zbieranie podpisów w swoich miejscach pracy.

M.J., A.S.

Fot. M.J.

Konferencja prasowa w siedzibie DIL. Od lewej: dr n. med. Paweł Wróblewski – prezes Dolnośląskiej Rady Lekarskiej, Robert Wagner – wrocławski społecznik i mec. Marcin Kostka

Fot. B.B.

Tablica poświęcona prof. T. Baranowskiemu zawisła w Katedrze i Zakładzie Biochemii Lekarskiej UM we Wrocławiu.

Czysta pasja

Twórca uznanej w świecie wrocławskiej szkoły enzymologicznej, odkrywca „enzymu Baranowskiego”, profesor w muszce. Doskonale zorganizowany, powściągliwy, a jednocześnie zarażający innych swoją nauką pasją – tak wspominano prof. Tadeusza Baranowskiego na uroczystości odsłonięcia poświęconej mu tablicy pamiątkowej w Katedrze i Zakładzie Biochemii Lekarskiej UM we Wrocławiu. A wszystko to z inicjatywy Komisji Historycznej DRL, głównego fundatora tablicy.

Spotkanie odbyło się 20 października 2018 r. Zgromadziło wielu przedstawicieli środowiska medycznego, studentów prof. Tadeusza Baranowskiego, kontynuatorów jego dzieła, władze uczelni, a także reprezentantów rodziny Profesora.

Na początku spotkania prof. Andrzej Gamian, kierownik Katedry i Zakładu Biochemii Lekarskiej, przedstawił obecną sytuację placówki, jej osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Podkreślił, że nieskrępowana myśl naukowa pozwala na kształcenie zdolnych kadr i dochodzenie do nowych odkryć znajdujących szerokie zastosowania praktyczne.

Enzymologia na światowym poziomie

Naukową sylwetkę prof. Baranowskiego przedstawiła prof. Janina Kwiatkowska-Korczak. Zaznaczyła, że wywodził się ze znakomitej polskiej szkoły biochemicznej prof. Jakuba Parnasa, gdzie wyróżnił się zdolnościami i osiągnięciami. Skrystalizował pierwszy enzym na świecie, co zapewniło mu trwałe miejsce na arenie międzynarodowej. Swoją renomę potwierdził w późniejszych badaniach, odkrywając enzym, który łączy przemianę cukrową z przemianą lipidową.

Uwagę zespołów, które tworzył w katedrze (obecnej Katedrze i Zakładzie Biochemii Lekarskiej), profesor kierował na procesy enzymatyczne. Aż 8 enzymów glikolitycznych po raz pierwszy wydzielono »

Tadeusz Baranowski

Urodził się 13 września 1910 r. we Lwowie, zmarł 23 marca 1993 r. we Wrocławiu. W 1933 r. ukończył studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Został na uczelni, gdzie pod kierunkiem prof. Jakuba Parnasa prowadził badania z dziedziny biochemii. W latach 1935-1937 pracował na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, następnie, do wybuchu II wojny światowej – na Uniwersytecie we Lwowie. Wraz z Maksymem Perutzem (laureatem Nagrody Nobla w 1962 r.) z sukcesem przeprowadził krystalizację białek. Planowane badania rentgenograficzne kryształów nie zostały zrealizowane z powodu wybuchu II wojny światowej.

Po wojnie przeniósł się do Wrocławia, gdzie w 1947 r. izolował i opisał dehydrogenazę fosfoglicerolową, zwaną „enzymem Baranowskiego”. Do 1950 r. był kierownikiem Katedry Chemii Fizjologicznej Uniwersytetu Wrocławskiego, a następnie, przez 20 lat, Akademii Medycznej we Wrocławiu. W latach 1965-1968 pełnił funkcję rektora tej uczelni. Od 1954 r. był członkiem PAN. W 1950 r. uzyskał tytuł profesora nauk chemicznych.

Był inicjatorem uruchomienia w Polsce przemysłowej produkcji preparatów ACTH i otrzymał w 1952 r. Państwową Nagrodę Naukową za wprowadzenie ACTH do lecznictwa. Należy do grona założycieli Polskiego Towarzystwa Biochemicznego.

W uroczystości odsłonięcia tablicy upamiętniającej prof. Tadeusza Baranowskiego wzięli udział Jego uczniowie i członkowie Rodziny, władze UM we Wrocławiu, studenci oraz wielu przedstawiciele środowiska medycznego.

i opisano we Wrocławiu. Był to załączek wrocławskiej szkoły enzymologicznej, w której wypracowano wiele nowych metod uzyskiwania i badania enzymów. Współpracownicy i uczniowie Profesora byli też zapraszani na konferencje krajowe oraz do placówek zagranicznych zajmujących się konkretnymi enzymami w Szwajcarii, Kanadzie i USA. Renoma wrocławskiej szkoły enzymologicznej była już wtedy utwierdzona.

Co ważne, badania miały nie tylko charakter poznawczy, ale ich wyniki znajdowały zastosowanie także w praktyce lekarskiej.

Kontynuatorzy

O szkole prof. Baranowskiego, kontynuatorach jego badań, opowiedział prof. Andrzej Dżugaj, którego w 1958 r. Profesor przyjmował do pracy w Zakładzie Chemii Fizjologicznej. W swoim wystąpieniu mówił o osiągnięciach wybranych kontynuatorów działań prof. Baranowskiego, którzy również zapisali na swoim koncie wiele naukowych i dydaktycznych sukcesów. Tym, co szczególnie podkreślał, jest rzetelność prowadzonych badań – nigdy nie zostały one przez nikogo podważone.

Jak zaznaczył prof. Krzysztof Wronecki w swoim wspomnieniu, prof. Baranowski był rektorem uczelni w trudnym czasie. Podczas wydarzeń Marca '68 zachował się godnie – bardzo się starał, by nie doszło do relegowania studentów z uczelni. Ówczesne władze zmusiły go do usunięcia tylko jednego: Władysława Sidorowicza, późniejszego ministra zdrowia. Sam Profesor musiał po tych wydarzeniach ze stanowiska rektorskiego ustąpić.

A po godzinach...

Współpracownicy i uczniowie prof. Baranowskiego byli ze sobą związani nie tylko naukowo. Jak opowiadał prof. Dżugaj, kolejne odsłony bujnego życia towarzyskiego ukazywały się w pisanej przez Romę Zychową, sekretarkę Profesora, powieści obyczajowej. Losy jej bohaterów inspirowane były historiami osób pracujących w zakładzie, a sam prof. Baranowski zwany był w niej „Wujem”. Odczyty kolejnych fragmentów odbywały się w każdy poniedziałek.

Niektórzy z uczestników spotkania pamiętają również barwne imprezy biochemików w nieformalnym miejscu spotkań o nazwie „Toksyczna”, zorganizowanym na strychu zakładu. Podczas swoich imprez imieninowych prof. Baranowski pozwa-

lał uszczknąć nieco C₂H₅OH z gąsiora. Sam po takim poczęstunku z introwertycznej, zdystansowanej osoby zamieniał się w ciepłego, miłego i dowcipnego człowieka.

Miał również wyjątkowe zdolności aktorskie – biochemicy organizowali spektakle teatralne, w których odgrywano m.in. Hamleta z Teatryku Zielona Gęś. Poza tym jeździli w góry, mieli swoje upatrzone schroniska, gdzie odbywały się m.in. wyjazdy noworoczne.

Ogromna wiedza, pasja, entuzjazm, którym zarażał innych – to cechy prof. Baranowskiego podkreślane przez prelegentów spotkania zorganizowanego przy okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej. Stało się ono również okazją do wręczenia specjalnego medalu prof. Kwiatkowskiej-Korczak, krótkiego wystąpienia obecnej podczas uroczystości córki prof. Baranowskiego, a także wspomnienia o zmarłej niedawno prof. Wandzie Wojtkiewicz-Rok. ■

Barbara Blaczowska

ZJAZD ABSOLWENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1968

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na kolejne spotkanie koleżeńskie rocznika 1968 – absolwenci Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 20-22 września 2019 r. Miejszem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

20 września 2019 r. (piątek)

od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce

21 września 2019 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie

godz. 11.00 Msza święta (kościół św. Anny w Zieleńcu)
Czas wolny, spacer po Zieleńcu

godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed ośrodkiem

godz. 14.00 Obiad
po południu Wycieczka gondolą i piesza do Masarykowej Chaty (Góry Orlickie)

godz. 18.30 Wspólne zdjęcia pamiątkowe
godz. 19.00-2.00 Uroczysta kolacja

22 września 2019 r. (niedziela)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania

Oплата za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej 450 zł. Wpłat prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 28.02.2019 r. z dopiskiem „Zjazd 1968”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego. Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego Internetu oraz bezpłatny parking. Dla uczestników istnieje możliwość zakupu pakietów SPA w promocyjnych cenach.

Za Komitet Organizacyjny
Krystyna Czernik, Wojciech Durek,
Andrzej Karmowski, Bogusław Kudyba,
Wanda-Poradowska-Jeszke, Waclaw
Wejde, Krzysztof Wronecki

JUBILEUSZOWY ZJAZD ABSOLWENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1969

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na uroczyste obchody z okazji 50-lecia uzyskania absolutorium, które odbędą się 15 czerwca 2019 r. (sobota) we Wrocławiu.

Program zjazdu

14 czerwca 2019 r. (piątek)

Dla zainteresowanych – płatne dodatkowo 100 zł

godz. 19.00 Zwiedzanie z przewodnikiem Afrykarium ZOO Wrocław,

ul. Wróblewskiego 1-5,
51-618 Wrocław
godz. 20.00 Kolacja w restauracji (w Afrykarium)

15 czerwca 2019 r. (sobota)

godz. 10.00 Msza święta (kościół Najświętszego Imienia Jezus, pl. Uniwersytecki 1)
Część oficjalna

– Uniwersytet Wrocławski,
Oratorium Marianum

godz. 11.00 Śniadanie studenckie – Klub Uniwersytetu Wrocławskiego

godz. 12.00 Otwarcie Zjazdu

godz. 12.10 Wystąpienie Chóru *Medici Cantantes* Uniwersytetu

Medycznego

Przemówienie JM

rektora UM i uroczyste

wręczenie dyplomów

Wykład okolicznościowy

Wspólne zdjęcie pamiątkowe

godz. 18.00 Uroczysta kolacja

– hotel im. Jana Pawła II,

ul. św. Idziego 2,

50-328 Wrocław

Oплата za uczestnictwo w zjeździe wynosi:

sobota (część oficjalna
+ uroczysta kolacja) – 350 zł

osoba towarzysząca
na uroczystej kolacji – 200 zł

część oficjalna (bez uroczystej kolacji) – 150 zł

Wpłat prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.12.2018 r. z dopiskiem „Zjazd 1969”. Koleżanki prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz z okresu studiów.

Istnieje możliwość rezerwacji noclegu w Hotelu Tumskim, oddalonym od miejsca organizacji uroczystej kolacji zaledwie 200 m (niestety, w Hotelu im. Jana Pawła II brak wolnych miejsc noclegowych) po preferencyjnych cenach, pod numerem telefonu 660 077 327 (prosimy o podanie hasła „rocznik 69”). Płatność za hotel indywidualna (nie jest wliczona w cenę zjazdu).

Za Komitet Organizacyjny
Włodzimierz Bednorz, Grażyna Durek,
Ryszard Łopuch, Maria Przondo-Makowiecka,
Andrzej Wojnar

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ ROCZNIK 1976

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na kolejne spotkanie koleżeńskie absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 7-9 czerwca 2019 r. w Polanicy-Zdroju (57-320 Polanica-Zdrój, ul. Rybna 9, pensjonat „Beata”).

Program zjazdu

7 czerwca 2019 r. (piątek)

od godz. 14.00 Zakwaterowanie w pensjonacie

godz. 18.00-24.00 Grill
8 czerwca 2019 r. (sobota)

godz. 8.00-10.00 Śniadanie

godz. 11.00 Msza święta

godz. 14.00 Obiad

po południu Czas wolny, zwiedzanie

Polanicy-Zdroju

godz. 19.00 Uroczysta kolacja

9 czerwca 2019 r. (niedziela)

godz. 8.00-10.00 Śniadanie i pożegnania

Mile widziane osoby towarzyszące.

Oплата za uczestnictwo w zjeździe od absolwenta/osoby towarzyszącej wynosi 450 zł. Wpłat prosimy dokonywać na konto 26 1140 2004 0000 3702 7737 0761 (odbiorca Krystyna Ślusarek) do 31.12.2018 r. z dopiskiem „Zjazd 1976”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

Za Komitet Organizacyjny
Krystyna Awzan (Ślusarek), Lucjan Ilnicki,
Marcelina Pichlak, Elżbieta Poniewierka

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1979

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 40-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się w dniach 31 maja – 2 czerwca 2019 r. Miejszem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

31 maja 2019 r. (piątek)

od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku

godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce

1 czerwca 2019 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie

Czas wolny, spacer po Zieleńcu

godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed ośrodkiem

godz. 14.00 Obiad

godz. 18.30 Czas wolny

godz. 18.30 Wspólne zdjęcia pamiątkowe

godz. 19.00-2.00 Bankiet

2 czerwca 2019 r. (piątek)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania

Oплата za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej:

piątek-niedziela z noclegami – 450 zł

sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł

Wpłat prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.12.2018 r. z dopiskiem „Zjazd 1979”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskiego.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego Internetu oraz bezpłatny parking. Dla uczestników istnieje możliwość zakupu pakietów SPA w promocyjnych cenach.

Za Komitet Organizacyjny
Iwona Dattner-Hapon

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1989

Droga Koleżanko! Drogi Kolego! Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 30-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się 24-26 maja 2019 r. Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

24 maja 2019 r. (piątek)

od godz. 14.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce

25 maja 2019 r. (sobota)

godz. 8.00-10.00 Śniadanie
godz. 10.15 Msza św. – kościół św. Anny w Zieleńcu
Czas wolny, spacer po Zieleńcu
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad
Czas wolny

godz. 18.30 Wspólne zdjęcia pamiątkowe
godz. 19.00-2.00 Bankiet
26 maja 2019 r. (niedziela)
godz. 9.00-10.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej:
piątek-niedziela z noclegami – 450 zł
sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.12.2018 r. z dopiskiem „Zjazd 1989”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz panieńskie.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego Internetu oraz bezpłatny parking. Dla uczestników istnieje możliwość zakupu pakietów SPA w promocyjnych cenach.

Za Komitet Organizacyjny
Iwona Grodzicka, Krzysztof Mazur

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU ROCZNIK 1994

Droga Koleżanko! Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji 25-lecia ukończenia Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu, które odbędzie się 7-9 czerwca 2019 r. Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleńcu.

Program zjazdu

7 czerwca 2019 r. (piątek)
od godz. 14.00 Zakwaterowanie w Ośrodku
godz. 18.00-24.00 Grill przy biesiadnej muzyce

8 czerwca 2019 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie
Czas wolny, spacer po Zieleńcu
godz. 13.30 Pamiątkowe zdjęcie grupowe przed Ośrodkiem
godz. 14.00 Obiad
Czas wolny
godz. 18.30 Wspólne zdjęcia pamiątkowe
godz. 19.00-2.00 Bankiet

9 czerwca 2019 r. (niedziela)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej:
piątek-niedziela z noclegami – 450 zł
sobota-niedziela z noclegiem – 350 zł

Wpłaty prosimy dokonywać na konto 66 1090 2590 0000 0001 3393 3014 do 31.12.2018 r. z dopiskiem „Zjazd 1994”. Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz z okresu studiów.

Do dyspozycji gości pokoje 2-3-osobowe – proszę o e-mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

UWAGA!!! W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego, jacuzzi, saun, urządzeń fitness, jak również dostęp do bezprzewodowego Internetu oraz bezpłatny parking. Dla uczestników istnieje możliwość zakupu pakietów SPA w promocyjnych cenach.

Za Komitet Organizacyjny
Magdalena Hirowska-Tracz

Blizszych informacji udziela Patrycja Malec, kom. 501 217 204, e-mail: patka.malec@wp.pl

KURSY

Dziekan Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego prof. dr hab. Joanna Rymaszewska zaprasza na kursy:

Katedra i Klinika Neonatologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w neonatologii trybem dotychczasowym i trybem modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

ZASADY RESUSCYTACJI NOWORODKA Termin kursu: 4.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Monika Lachowska
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Neonatologii, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 10
Kurs bezpłatny

Katedra Medycyny Sądowej, Zakład Prawa Medycznego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza wszystkich lekarzy i lekarzy dentyistów specjalizujących się w trybie modu-

lowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

PRAWO MEDYCZNE Termin kursu: 5-7.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Tomasz Jurek, prof. nadzw.
Miejsce kursu: Katedra Medycyny Sądowej, Zakład Prawa Medycznego, ul. Mikulicza-Radeckiego 4, Wrocław
Liczba uczestników: 24
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Okulistyki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w okulistyce trybem modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

ZAPALENIA BŁONY NACZYNIOWEJ Termin kursu: 9.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Anna Turno-Kręcicka
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Okulistyki, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza wszystkich lekarzy i lekarzy dentyistów specjalizujących się w trybie modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

RATOWNICTWO MEDYCZNE Termin kursu: 12-16.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Grzegorz Gogolewski
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej, ul. Borowska 213, Wrocław

Liczba uczestników: 80
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w angiologii trybem modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

**WPROWADZENIE DO SPECJALIZACJI
W DZIEDZINIE ANGIOLOGII**
Termin kursu: 12-16.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Rajmund Adamiec
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 10
Kurs bezpłatny

I Katedra Pediatrii, Klinika Alergologii i Kardiologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w pediatrii trybem modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

**WPROWADZENIE DO SPECJALIZACJI
W DZIEDZINIE PEDIATRII**
Termin kursu: 26-30.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu: dr Ewa Willak-Janc
Miejsce kursu: I Katedra Pediatrii, Klinika Alergologii i Kardiologii, ul. Chałubińskiego 2a, Wrocław
Liczba uczestników: 40
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w medycynie ratunkowej trybem dotychczasowym i trybem modułowym na kurs obowiązkowy (z listy CMKP):

**NAGŁE ZAGROŻENIA
POCHODZENIA WEWNĘTRZNEGO CZ. II**
Termin kursu: 26-30.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Dorota Zyśko, prof. nadzw.
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 25
Kurs bezpłatny

Katedra i Zakład Medycyny Społecznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza specjalizujących się lekarzy w systemie dotychczasowym na kurs (z listy CMKP):

ZDROWIE PUBLICZNE
Termin kursu: 12-21.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu: dr hab. Katarzyna Zatońska, prof. nadzw.
Miejsce kursu: Audytorium Jana Pawła II, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 100
Kurs bezpłatny

II Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii na kursy (z listy CMKP):

ULTRASONOGRAFIA

**– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY
(modułowy)**

Termin kursu: 12-16.11.2018 r.

ENDOSKOPIA

**– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY
(modułowy)**

Termin kursu: 19-23.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Mariusz Zimmer
Miejsce kursu: II Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 5
Kursy bezpłatne

I Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii na kursy (z listy CMKP):

ULTRASONOGRAFIA

**– KURS PRAKTYCZNY INDYWIDUALNY
(dotychczasowy)**

Termin kursu: 3-7.12.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Lidia Hirnle, prof. nadzw.
Miejsce kursu: I Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa, ul. Chałubińskiego 3, Wrocław
Liczba uczestników: 2
Kurs bezpłatny

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w medycynie rodzinnej na kursy (z listy CMKP):

**OPIEKA NAD SZCZEGÓLNYMI GRUPAMI
PACJENTÓW**

Termin kursu: 19-30.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr hab. Maria Magdalena Bujnowska-Fedak,
dr Ewa Drabik-Danis

ZDROWIE PUBLICZNE

Termin kursu: 3-7.12.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Urszula Grata-Borkowska
Miejsce kursu: Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej, ul. Syrokomli 1, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kursy bezpłatne

Katedra i Klinika Reumatologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w reumatologii na kursy (z listy CMKP):

**POSTĘPY W DIAGNOZOWANIU I LECZENIU
CHOROÓB REUMATYCZNYCH
Z ELEMENTAMI GENETYKI KLINICZNEJ**
Termin kursu: 19.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Marta Madej, dr Ewa Morgiel

**SPONDYLOARTROPATIE
SERONEGATYWNE I ZWIĄZEK ZAKAŻENIA
Z ZAPALENIEM STAWÓW**
Termin kursu: 20-21.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
dr Renata Sokolik, dr Magdalena Szymrka
Miejsce kursu: II Katedra i Klinika Reumatologii i Chorób Wewnętrznych, ul. Borowska 213,

Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kursy bezpłatne

Katedra Radiologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w chorobach wewnętrznych w systemie dotychczasowym na kurs (z listy CMKP):

DIAGNOSTYKA OBRAZOWA
Termin kursu: 19-23.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Marek Szaśiadek
Miejsce kursu: Katedra Radiologii, ul. Curie-Skłodowskiej 68, Wrocław
Liczba uczestników: 50
Kurs bezpłatny

Katedra i Klinika Chirurgii Serca Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w kardiologii na kurs (z listy CMKP):

**ZABIEGI REKONSTRUKCYJNE ZASTAWKI
AORTALNEJ, MITRALNEJ I TRÓJDZIELNEJ,
W TYM METODAMI MAŁOINWAZYJNYMI
(SYSTEM MODUŁOWY). OPERACJE
NAPRAWCZE ZASTAWEK SERCA
(SYSTEM DOTYCHCZASOWY)**
Termin kursu: 27-28.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Marek Jasiński
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Chirurgii Serca, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kurs bezpłatny

Katedra i Zakład Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w ortodoncji na kursy (z listy CMKP):

**ANALIZA ZDJĘĆ RENTGENOWSKICH
I CEFALOMETRIA**
Termin kursu: 05-06.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Beata Kawala

MECHANIKA
Termin kursu: 22-23.11.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Beata Kawala
Miejsce kursu: Katedra i Zakład Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji, ul. Krakowska 26, Wrocław
Liczba uczestników: 15
Kursy bezpłatne

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu zaprasza lekarzy specjalizujących się w reumatologii na kursy (z listy CMKP):

DIALIZOTERAPIA
Termin kursu: 3-7.12.2018 r.

Kierownik naukowy kursu:
prof. dr hab. Marian Klinger
Miejsce kursu: II Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej, ul. Borowska 213, Wrocław
Liczba uczestników: 20
Kurs bezpłatny

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 27 września 2018 roku

NR 120/2018

w sprawie udzielenia bezzwrotnej zapomogi pieniężnej
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie lek. dent. (...) bezzwrotnej zapomogi pieniężnej w kwocie 5000 zł, ze środków Komisji Socjalnej.

NR 121/2018

w sprawie udzielenia bezzwrotnej zapomogi pieniężnej
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie lek. dent. (...) bezzwrotnej zapomogi pieniężnej w kwocie 5000 zł, ze środków Komisji Socjalnej.

NR 122/2018

w sprawie udziału lekarza w konsylium lekarskim
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na udział dr. n. med. Yeala Oestreichera-Kedema, ordynatora Oddziału Laryngologii Szpitala Tel-Aviv Sourasky Medical Center, w dniach 16-17 listopada 2018 r. w konsylium lekarskim na temat użycia lasera CO2 w chirurgicznych technikach leczenia schorzeń krtani, w tym na wykonywanie zabiegów operacyjnych, których potrzeba wynika z konsylium w „Medicus” Dolnośląskie Centrum Laryngologii Sp. z o.o. we Wrocławiu, na zaproszenie prezesa zarządu dr. n. med. Macieja Mazura.

NR 123/2018

w sprawie upoważnienia do podpisywania umów na prace budowlane dot. nieruchomości przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 i 45
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu upoważnia prezesa DRL dr. n. med. Pawła Wróblewskiego i skarbnika DRL lek. Ryszarda Jadacha do podpisywania umów na prace budowlane dot. nieruchomości przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 i 45 we Wrocławiu.

NR 124/2018

w sprawie wypowiedzenia umowy dot. prowadzenia i obsługi na Facebooku Portalu Młodych Lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wypowiada umowę zawartą 2 stycznia 2015 r. z lek. (...) dot. prowadzenia i obsługi na Facebooku Portalu Młodych Lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej.

NR 125/2018

w sprawie wdrożenia procedury tworzenia nowej strony internetowej DIL
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na wdrożenie procedury tworzenia nowej strony internetowej DIL.

NR 126/2018

w sprawie finansowania szkoleń w zakresie nowych mediów

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na sfinansowanie szkolenia z zakresu nowych mediów członków Dolnośląskiej Rady Lekarskiej na poziomie podstawowym oraz zespołu redakcyjnego i trzech członków kolegium redakcyjnego, jako administratorów Facebooka na poziomie zaawansowanym, ze środków przewidzianych na ten cel w budżecie DIL.

NR 127/2018

w sprawie finansowania szkolenia w zakresie tworzenia strony internetowej, organizowanego przez NRL
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na sfinansowanie szkolenia lek. Macieja Lewickiego – członka kolegium redakcyjnego w zakresie tworzenia strony internetowej, organizowanego przez Naczelną Radę Lekarską.

NR 128/2018

w sprawie zawarcia umowy o współpracy z Wyższą Szkołą Handlową we Wrocławiu
§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej upoważnia prezesa DRL dr. n. med. Pawła Wróblewskiego oraz sekretarza DRL lek. Małgorzatę Niemiec do podpisania umowy o współpracy z Wyższą Szkołą Handlową we Wrocławiu w zakresie studiów MBA Health Management.

Uchwały Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 4 października 2018 roku

NR 132/2018

w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego obchodów 30-lecia izb lekarskich
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu powołuje Komitet Organizacyjny obchodów 30-lecia izb lekarskich w następujących składzie:

1. Wróblewski Paweł (przewodniczący Komitetu),	8. Radziszewska Dorota,
2. Wojnar Andrzej,	9. Kępa Ryszard,
3. Niemiec Małgorzata,	10. Świętkowska Iwona,
4. Jadach Ryszard,	11. Kierzek Andrzej,
5. Trnka Jakub,	12. Wroncki Krzysztof,
6. Kaniak Bożena,	13. Bruziewicz-
7. Knast Piotr,	14. Mikołajewska Barbara,
	15. Ryszard Maria Danuta.

NR 133/2018

w sprawie zmiany uchwały nr 68/2018 DRL z dnia 21 czerwca 2018 r. dotyczącej składu Komisji ds. warunków zatrudnienia lekarzy i lekarzy dentyistów DRL
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu zmienia uchwałę nr 68/2018 DRL z dnia 21 czerwca 2018 r. dot. składu Komisji ds. warunków zatrudnienia lekarzy i lekarzy dentyistów DRL i poszerza skład Komisji ds. warunków zatrudnienia lekarzy i lekarzy dentyistów DRL o lek. Filipa Strameckiego.

NR 134/2018

w sprawie regulaminu Komisji Socjalnej DRL
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu uchwała regulamin Komisji Socjalnej DRL.

§ 2

Regulamin Komisji Socjalnej DRL we Wrocławiu, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Uchyla się Uchwałę nr 439/2012 DRL z dnia 25 października 2012 r.

NR 135/2018

w sprawie udzielenia bezzwrotnej zapomogi pieniężnej
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie lek. (...) bezzwrotnej zapomogi pieniężnej w kwocie 10 000 zł, ze środków Komisji Socjalnej.

NR 136/2018

w sprawie poszerzenia kompetencji kolegium redakcyjnego gazety DIL Medium
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu przekazuje kompetencje w zakresie monitorowania nowych mediów kolegium redakcyjnemu gazety DIL „Medium” i wyraża zgodę na utworzenie Grupy do spraw nowych mediów w ramach kolegium redakcyjnego.

NR 137/2018

w sprawie upoważnienia do podpisywania umów na prace budowlane dot. nieruchomości przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 i 45
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu upoważnia Prezesa DRL dr. n. med. Pawła Wróblewskiego i skarbnika DRL lek. Ryszarda Jadacha do podpisywania umów na prace budowlane dot. nieruchomości przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 i 45 we Wrocławiu.

NR 138/2018

w sprawie przyznania telefonu służbowego
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie telefonu służbowego lek. Aleksandrowi Błaszczukowi pełnomocnikowi DIL do spraw zdrowia lekarzy i lekarzy dentyistów.

NR 139/2018

w sprawie finansowania zabawy integracyjnej dla dzieci
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża

zgodę na przyznanie kwoty 6000 zł na organizację zabawy integracyjnej dla dzieci z okazji Mikołajek, ze środków Komisji Młodych Lekarzy DRL.

NR 140/2018

w sprawie finansowania Balu Lekarzy organizowanego przez Komisję Młodych Lekarzy DRL
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie kwoty 20 000 zł na organizację Balu Lekarza, ze środków Komisji Młodych Lekarzy DRL.

NR 141/2018

w sprawie dofinansowania udziału lekarzy i lekarzy dentyistów w szkoleniu pt. „Ochrona radiologiczna pacjenta”
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie kwoty 13 500 zł na dofinansowanie udziału lekarzy i lekarzy dentyistów w szkoleniu pt. „Ochrona radiologiczna pacjenta”, ze środków Komisji Kształcenia DRL.

NR 142/2018

w sprawie dofinansowania zajęć tanecznych dla lekarzy i lekarzy dentyistów
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na dofinansowanie w kwocie 3 600 zł zajęć tanecznych Latino solo dla lekarzy i lekarzy dentyistów organizowanych w Wałbrzychu w okresie od października 2018 roku do grudnia 2018 roku, ze środków Klubu Lekarza.

NR 143/2018

w sprawie finansowania organizacji warsztatów pt. „Stany nagłe w gabinecie lekarskim”
§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu wyraża zgodę na przyznanie kwoty 5000 zł na organizację warsztatów pt. „Stany nagłe w gabinecie lekarskim” dla lekarzy z delegatur: legnickiej, wałbrzyskiej i jeleniogórskiej, ze środków Komisji Młodych Lekarzy DRL.

Pozostałe uchwały znajdują się na stronie: bip.dilnet.wroc.pl

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu oraz Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i I Oddział Zakaźny Kliniczny Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Gromkowskiego we Wrocławiu zapraszają na konferencję

pt. „MEDYCINA PODRÓŻY W TEORII I PRAKTYCE”

która odbędzie się 16 listopada 2018 r. (piątek) w godz. 8.30-15.00 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

Uczestnikowi konferencji przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w konferencji jest dobrowolny.

Kierownik naukowy – lek. Justyna Janocha-Litwin
Opiekun naukowy – prof. dr hab. Krzysztof Simon

Program konferencji

- godz. 8.30-9.00 *Gorączki krwotoczne*
prof. dr hab. Krzysztof Simon
- godz. 9.00-9.30 *Zemsta Farena, Zemsta Montezumy, Delhi belly, turistas... – jak tego uniknąć, czyli słów kilka o problemach biegunkowych u podróżnych*
dr n. med. Anna Szymanek-Pasternak
- godz. 9.30-10.00 *Profilaktyka biegunki podróżnych*
dr n. med. Dorota Książczyńska
- godz. 10.00-10.30 *Szczepienia obowiązkowe (oraz zalecane) przed wyjazdem do krajów tropikalnych*
lek. Justyna Janocha-Litwin
- godz. 10.30-11.00 *Malaria – zasady rozpoznawania i problemy diagnostyczne. Brać czy nie profilaktykę przeciwmalaryczną?*
dr n. med. Monika Pazgan-Simon
- godz. 11.00-11.30 Przerwa kawowa
- godz. 11.30-12.00 *Problemy internistyczne w czasie podróży. Profilaktyka przeciwzakrzepowa podczas długiego lotu*
lek. Bartosz Zawadzki
- godz. 12.00-12.30 *Podróżując po Ameryce Południowej... Przygotowania do podróży wysokogórskiej*
lek. Iwona Buczyńska
- godz. 12.30-13.00 *Aktualne zagrożenia epidemiologiczne patogenami chorobotwórczymi na świecie*
dr n. med. Marta Rorat
- godz. 13.00-13.30 *Jakich chorób infekcyjnych należy się obawiać podróżując po krajach europejskich?*
dr n. med. Paweł Piszko
- godz. 13.30-14.00 *ABC przed wyjazdem do Azji – przygotowanie do podróży*
dr n. med. Marta Kucharska
- godz. 14.00-14.30 *Diagnostyka stanów gorączkowych po powrocie z tropików – przypadki kliniczne*
dr n. med. Sylwia Serafińska
- godz. 14.30-15.00 Dyskusja i zakończenie konferencji

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej zaprasza na II konferencję

pt. „WSPÓŁCZESNA GERIATRIA – NOWA PERSPEKTYWA DLA PACJENTÓW W WIEKU PODESZŁYM”

która odbędzie się 22 listopada 2018 r. (czwartek) w godz. 9.00-14.00 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu.

Uczestnikowi konferencji przysługuje 5 punktów edukacyjnych.

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w konferencji jest dobrowolny.

Kierownik naukowy konferencji
prof. dr hab. Małgorzata Sobieszkańska,
dr n. med. Iwona Pirogowicz

Organizatorzy

Katedra i Klinika Geriatrii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu, Studenckie Koło Naukowe Geriatrii, Studenckie Koło Naukowe Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób

Program konferencji

- godz. 8.50-9.00 Otwarcie konferencji
- godz. 9.00-9.30 *„Zauważ mnie” – o interakcjach i sposobach ich realizacji w relacjach lekarz – pacjent*
mgr Kamila Lampika
- godz. 9.30-10.00 *Zaburzenia erekcji u seniorów z chorobą wieńcową*
dr hab. Dariusz Kałka
- godz. 10.00-10.30 *Jakość życia u osób z zaburzeniami równowagi i niedosłuchu związanego z wiekiem*
dr hab. Tomasz Zatoński
- godz. 10.30-11.00 *Objawy okulistyczne w wybranych chorobach przewlekłych i układowych*
dr n. med. Małgorzata Mulak
- godz. 11.00-11.30 *Problemy ginekologiczne u pacjentek w wieku senioralnym*
dr hab. Lidia Hirnle, prof. nadzw.
- godz. 11.30-11.45 Przerwa
- godz. 11.45-12.15 *Badania endoskopowe u pacjentów w wieku podeszłym*
dr hab. Jerzy Błaszczuk
- godz. 12.15-12.30 *Nietrzymanie moczu – znaczący problem w geriatrii*
lek. Anna Parużyńska
- godz. 12.30-12.45 *Choroba Parkinsona u pacjentów senioralnych*
lek. Małgorzata Szymala-Pędzik
- godz. 12.45-13.00 *Osteoporoza – problem w klinice geriatrycznej*
dr n. med. Wioletta Szczepaniak
- godz. 13.00-13.15 *Kompleksowa ocena geriatryczna*
lek. Karolina Lindner
- godz. 13.15-13.45 *Teorie starzenia*
lek. Krzysztof Pacholek
- godz. 13.45-14.00 Dyskusja i zamknięcie konferencji

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
we Wrocławiu oraz Katedra i Zakład Farmakologii
Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich
we Wrocławiu
zapraszają na konferencję**

pt. „POSTĘPY I KONTROWERSJE W FARMAKOTERAPII”

**która odbędzie się 7 grudnia 2018 r. (piątek)
w godz. 9.00-14.30 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej
Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego 45
we Wrocławiu.**

Kierownik Naukowy
dr n. med. Dorota Książczyńska
Opiekun Naukowy
prof. dr hab. Adam Szela

**Uczestnikowi konferencji przysługuje
5 punktów edukacyjnych.**

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi.

Program konferencji

- godz. 9.00-9.30 *Transplantacja mikrobioty jelit w teorii i praktyce*
dr n. med. Dorota Książczyńska
- godz. 9.30-10.00 *Postępy w farmakoterapii cukrzycy*
dr n. med. Anna Merwid-Ląd
- godz. 10.00-10.30 *Nowości i kontrowersje w farmakoterapii hiperlipidemii*
dr n. med. Marta Szandruk-Bender
- godz. 10.30-11.00 *Farmakoterapia kierowców pojazdów i operatorów maszyn*
dr n. farm. Wojciech Słupski
- godz. 11.00-11.30 Przerwa
- godz. 11.30-12.00 *Postępy w farmakoterapii chorób oczu*
dr n. med. Dorota Szumny
- godz. 12.00-12.30 *Suplementy diety w sporcie*
dr n. med. Monika Skrzypiec-Spring
- godz. 12.30-13.00 *Leki biopodobne w farmakoterapii reumatoidalnego zapalenia stawów*
dr n. med. Beata Nowak
- godz. 13.00-13.30 *Postępy w leczeniu osteoporozy*
dr n. med. Agnieszka Matuszewska
- godz. 13.30-14.00 *Farmakoterapia nadciśnienia tętniczego w szczególnych sytuacjach klinicznych*
dr hab. Małgorzata Trocha
- godz. 14.00-14.30 Dyskusja i zakończenie konferencji

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji
proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru
uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego.
Zgłoszenie pisemne należy kierować
do Komisji Kształcenia DRL:
e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl
lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.**

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
oraz Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych, Chorób
Wątroby i Nabytych Niedoborów Odpornościowych
Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich
we Wrocławiu
zapraszają na konferencję**

pt. „WĄTROBA W CHOROBYCH OGÓLNOUSTROJOWYCH”

**która odbędzie się 2 marca 2019 r. (sobota)
w godz. 9.00-14.00 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej
Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego 45
we Wrocławiu.**

**Uczestnikowi konferencji przysługują
4 punkty edukacyjne.**

Konferencja ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w konferencji jest dobrowolny.

Kierownik naukowy – dr hab. Małgorzata Ingot
Opiekun naukowy – prof. dr hab. Brygida Knysz

Program konferencji

- godz. 9.00-9.30 *Stłuszczeniowa choroba wątroby – zagrożenie dla zdrowia publicznego*
dr n. med. Weronika Rymer
- godz. 9.30-10.00 *Patogeneza włóknienia wątroby w przebiegu NASH/NAFLD*
dr hab. Małgorzata Ingot
- godz. 10.00-10.30 *Ocena włóknienia wątroby – metody nieinwazyjne*
lek. Marcin Ingot
- godz. 10.30-11.00 *NASH – naturalna ewolucja, klinika, leczenie*
dr n. med. Aleksandra Szymczak
- godz. 11.00-11.30 Przerwa kawowa
- godz. 11.30-12.00 *Wątroba w cukrzycy typu 2 i hiperlipidemiach*
dr n. med. Marcin Czarnecki
- godz. 12.00-12.30 *Wątroba w chorobach autoimmunologicznych*
prof. dr hab. Brygida Knysz
- godz. 12.30-13.00 *Wątroba a mikrobiom jelitowy*
dr n. med. Katarzyna Fleischer-Stępniewska
- godz. 13.00-13.30 *Toksyczne i polekowe uszkodzenia wątroby*
dr n. med. Jacek Gąsiorowski
- godz. 13.30-14.00 Dyskusja i zakończenie konferencji

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w konferencji
proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru
uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego.
Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji
Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.
wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.**

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

**pt. „ASERTYWNOŚĆ W PRACY LEKARZA.
JAK MÓWIĆ TAK NASZYM POTRZEBOM”**

który odbędzie się w następujących terminach:

- 12 stycznia 2019 r. (sobota)**
- 26 stycznia 2019 r. (sobota)**
- 2 lutego 2019 r. (sobota)**
- 16 lutego 2019 r. (sobota)**
- 18 maja 2019 r. (sobota)**

**w sali klubowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
we Wrocławiu przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.**

Wykładowca

mgr Anna Masternak, psycholog, trener komunikacji,
wykładowca na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym,
konsultant w Uniwersyteckim Centrum Zdrowia Kobiety
i Noworodka w Warszawie

Uczestnikowi kursu przysługują 6 punktów edukacyjnych.

Zagadnienia

1. Asertywność – fakty kontra mity
2. Dlaczego asertywność sprzyja budowaniu relacji międzyludzkich?
3. Skąd się biorą nasze indywidualne skłonności do uległości i/lub agresji?
4. W jaki sposób lęk prowadzi do agresji?
5. Jestem grzeczny i uprzejmy, czyli o tym, jak dobre wychowanie wypacza ideę porozumienia i współpracy
6. „Bo tak się powinno”, „bo tak wypada” – przekonania, które odgradzają nas od własnych potrzeb i wewnętrznej prawdy
7. Jestem dla siebie ważny. Zasada nr 1 asertywności
8. Potrzeby zamiast interesów, wartości zamiast racji...
Na czym polega prawdziwa asertywność?
9. W jaki sposób mówić TAK sobie, nie raniąc przy tym innych?
Narzędzia komunikacji asertywnej
10. Autorytaryzm w relacji lekarz – pacjent. Postawa, która nie sprzyja zaspakajaniu ludzkich potrzeb

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w warsztatach
proszone są WYŁĄCZNIE O PISEMNE
zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL:
e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl
O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń.**

**Maksymalna liczba uczestników
w jednym terminie – 25 osób.**

**Towarzystwo Mikrobiologii Klinicznej oraz
Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej
i Parazytologii Uniwersytetu Medycznego
we Wrocławiu
zapraszają przewodniczących i członków zespołów
kontroli szpitalnych, pielęgniarki epidemiologiczne,
mikrobiologów, pielęgniarki i lekarzy
z oddziałów intensywnej terapii, oddziałów
wewnętrznych, oddziałów chirurgicznych i innych
na spotkanie**

**pt. „Zakażenia szpitalne
– wspólne cele w ich detekcji
i ograniczaniu”**

**które odbędzie się 29 listopada 2018 r. w godz.
9.45-14.30 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby
Lekarskiej przy al. Matejki 6.**

**Za udział w spotkaniu przysługują
4 punkty edukacyjne.**

Program

- godz. 9.45-10.15 Rejestracja uczestników
- godz. 10.15 Powitanie
- godz. 10.30-14.30 Wykłady
  - dr Paweł Grzesiowski – *Kontrola zakażeń – spojrzenie Porozumienia Stowarzyszeń działających w obszarze kontroli zakażeń szpitalnych*
  - dr Aleksander Deptuła – *Monitorowanie zakażeń na OIT – program pilotażowy*
  - dr Agata Guzek – *Miejsce nowych antybiotyków w szpitalnej polityce antybiotykowej*
  - przerwa kawowa
  - dr Beata Kowalska-Krochmal – *Antybiogram a stosowanie antybiotyków w szpitalach*
  - dr Beata Mączyńska – *Badania przesiewowe – sytuacja prawna i praktyczna*
  - dr hab. Marzenna Bartoszewicz, prof. nadzw. – *Czy probiotyk jest dobry na wszystko?*
  - wystąpienia firm
  - dyskusja

Udział w spotkaniu jest bezpłatny.

**Prosimy o telefoniczne potwierdzenie udziału,
tel. 71 784 06 74 do 20.11.2018 r.**

26 LISTOPADA GOŚCINNIE W TEATRZE MUZYCZNYM CAPITOL

Cezary Żak oraz Artur Barciś to bez wątpienia jeden z **najbardziej znanych, polskich duetów sceny aktorskiej.**

Tytułowa dziwna para spotyka się na cotygodniowych partiach pokera. Oskar, dziennikarz sportowy to świeżo rozwiedziony, kochający uroki życia bałaganiarz. Feliks jest pedantycznym domatorem, którego małżeństwo zmierza ku końcowi. Oskar w trosce o los kolegi proponuje, by ten zamieszkał u niego. Efekt?

Zderzenie dwóch krańcowo odmiennych charakterów przynosi zabawne i ciepłe sceny.

Dziwna para to hit Broadway'u autorstwa komediopisarza Neila Simona.

Niemal wszystkie jego sztuki zostały przeniesione na ekran i cieszą się ogromnym powodzeniem.

W oryginale wystąpili Jack Lemmon i Walter Mathau.

DZIWNA PARA

BILETY: ADRIA-ART.PL | KASA TEATRU | ORGANIZATOR: TEL. 605 555 676

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

„STANY NAGŁE W GABINECIE LEKARSKIM – POSTĘPOWANIE PRAKTYCZNE”

który odbędzie się w następujących terminach:

19 stycznia 2019 r. (sobota)   23 lutego 2019 r. (sobota)   23 marca 2019 r. (sobota)
13 kwietnia 2019 r. (sobota)   11 maja 2019 r. (sobota)   8 czerwca 2019 r. (sobota)

w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.

Czas trwania kursu – 6 godzin, w tym 4 godziny zajęć praktycznych

Uczestnikowi kursu przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Wykładowcy dr n. med. Jacek Smereka i lek. Marek Brodzki

Program kursu

CZĘŚĆ SEMINARYJNA

1. Podstawy patofizjologii stanów zagrożenia życia u pacjentów w gabinecie lekarskim. Typowe stany nagłych zagrożeń u pacjentów w gabinecie lekarskim
2. Podstawowe czynności resuscytacyjne (BLS) – ocena pacjenta, udrożnienie dróg oddechowych, sztuczne oddychanie, podtrzymanie funkcji układu krążenia
3. Aktualne wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej Europejskiej Rady Resuscytacji 2010 – zmiany w wytycznych, czynniki wpływające w istotnym stopniu na skuteczność działań resuscytacyjnych
4. Przyczyny, rozpoznanie, zapobieganie i postępowanie w typowych stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim: omdleniu wazowagalnym, niedociśnieniu ortostatycznym, zaburzeniach oddechowych, hipoglikemii, napadzie padaczkowym, anafilaksji, toksycznym działaniu leków miejscowo znieczulających
5. Farmakologia leków stosowanych w stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim – skład i praktyczne zastosowanie leków z zestawu przeciwwstrząsowego
6. Podstawowe zabiegi ratujące życie – usuwanie ciała obcego z dróg oddechowych, wprowadzanie rurki ustno-gardłowej, wentylacja workiem AMBU, konikotomia
7. Zasady tlenoterapii – sprzęt, wskazania, metody

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. Podstawowe czynności resuscytacyjne – ocena pacjenta, układanie w odpowiednich pozycjach, ocena układu krążenia i oddechowego, udrażnianie dróg oddechowych, pośredni masaż serca
2. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja osoby dorosłej)
3. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja dziecka)
4. Prawdłowo prowadzony pośredni masaż serca – ćwiczenia i ocena na fantomie z pomiarem jakości resuscytacji
5. Defibrylacja zautomatyzowana (AED) – ćwiczenia praktyczne na fantomie z użyciem defibrylatora
6. Udrażnianie i zabezpieczanie dróg oddechowych – wentylacja workiem samorozprężalnym, zakładanie rurki ustno-gardłowej, maski krtaniowej i I-gel
7. Postępowanie w przypadku całkowitej niedrożności dróg oddechowych – konikotomia, ćwiczenia na fantomie
8. Leki z zestawu przeciwwstrząsowego – przygotowanie i podawanie leków, tlenoterapia
9. Drogi podawania leków – podskórna, domięśniowa, dożylna
10. Zakładanie dostępu dożylnego (wenflonu) – ćwiczenia na fantomie

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w kursie proszone są o PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl

O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba uczestników w jednym terminie – 18 osób.

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

pt. „KONFLIKTY W PRACY LEKARZA – SZANSA CZY ZAGROŻENIE? SKUTECZNE ROZWIĄZYWANIE I PROFILAKTYKA”

który odbędzie się w następujących terminach:

19 stycznia 2019 r. (sobota)   23 lutego 2019 r. (sobota)
23 marca 2019 r. (sobota)   13 kwietnia 2019 r. (sobota)
11 maja 2019 r. (sobota)

**w sali klubowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
we Wrocławiu przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.**

Wykładowca – lek. Dariusz Delikat, psycholog

**Czas trwania kursu – 6 godzin
(w tym 2 godziny zajęć seminaryjnych
oraz 4 godziny zajęć praktycznych)**

**Uczestnikowi kursu
przysługuje 6 punktów edukacyjnych.**

Zagadnienia

- Przyczyny i rodzaje konfliktów
- Konflikt – konsekwencje wynikające z braku porozumienia
- Uwarunkowania osobowościowe wpływające na sposób zachowania stron konfliktu
- Strategie i style rozwiązywania sporów (pacjent – lekarz, lekarz – pracodawca, lekarz – lekarz)
- Techniki komunikacyjne pozwalające na efektywne dochodzenie do porozumienia
- Zapobieganie konfliktom

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w warsztatach
proszone są WYŁĄCZNIE O PISEMNE
zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL:
e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl
O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń.
Maksymalna liczba uczestników
w jednym terminie – 25 osób.**

Komisja Kształcenia oraz Komisja Stomatologiczna Dolnośląskiej Rady Lekarskiej wraz z firmą Pozytron – Radiologia Medyczna zapraszają na kurs radiologiczny z zakresu:

„OCHRONA RADIOLOGICZNA PACJENTA” dla lekarzy i lekarzy dentyków

19 stycznia 2019 r. (sobota), Sala konferencyjna przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu

21 września 2019 r. (sobota), sala konferencyjna (w dawnej siedzibie DIL przy al. Matejki 6, Wrocław)

Kurs przeznaczony jest dla wszystkich osób wykonujących badania i zabiegi lecznicze z wykorzystaniem promieniowania jonizującego LST, LR, LMN, LRZ, LIX, FT, PMN, LRT. Szkolenie zostanie przeprowadzone zgodnie z programem określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r.

Koszt szkolenia dla członków DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ:

I WARIANT: materiały szkoleniowe + koszt egzaminu + repetytorium* = **420 zł**

DRL członkom DIL pokrywa koszt w wysokości 150 zł, natomiast członek DIL opłaca indywidualnie koszt w wysokości 270 zł.

II WARIANT: materiały szkoleniowe + koszt egzaminu = **290 zł**

DRL członkom DIL pokrywa koszt w wysokości 150 zł, natomiast członek DIL opłaca indywidualnie koszt w wysokości 140 zł.

Koszt szkolenia dla osób nie będących członkami DIL:

I WARIANT: 300 zł mat. szkoleniowe + 140 zł koszt egzaminu + 130 zł repetytorium* = **570 zł**

II WARIANT: 300 zł mat. szkoleniowe + 140 zł koszt egzaminu = **440 zł**

* w dniu egzaminu planowane są trzygodzinne warsztaty podsumowujące.

Za szkolenie przyznanych zostanie 7 punktów edukacyjnych.

Materiały szkoleniowe wraz z informacją organizacyjną zostaną udostępnione wszystkim uczestnikom w wersji online po dokonaniu rejestracji. Uprzejmie prosimy o dokładne zapoznanie się z przesłanymi materiałami, które są podstawą do zdania egzaminu. 19.01.2019 r. i 21.09.2019 r. w godz. 9.00-12.00 dla osób chcących ugruntować swoją wiedzę **planowane jest trzygodzinne repetytorium w formie wykładu powtórzeniowego**, który obejmuje przesłane uczestnikom materiały szkoleniowe. Udział gwarantuje wniesienie opłaty zgodnie z I WARIANTEM szkolenia.

Osoby, które nie chcą uczestniczyć w repetytorium proszone są o dokładne zapoznanie się z przesłanymi materiałami oraz wniesienie opłaty zgodnie z II WARIANTEM szkolenia. Prosimy o przybycie na egzamin na godz. 12.00. Planowane zakończenie egzaminu wraz z ogłoszeniem wyników oraz wręczeniem certyfikatów około godziny 14.30.

Opłaty za wybrany wariant szkolenia uczestnik będzie zobowiązany zapłacić indywidualnie na wskazany w potwierdzeniu rejestracji numer konta.

Otrzyma certyfikat jest ważny **5 lat**.

Dla członków Dolnośląskiej Izby Lekarskiej ilość miejsc dofinansowanych przez DRL wynosi 90.

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w szkoleniu proszone są o rejestrację na stronie www.pozytron.pl/lista-szkolen

W przypadku pytań proszę o kontakt telefoniczny lub mailowy:

Daria Stempin

tel. + 48 505 440 173, e-mail: d.stempin@pozytron.pl

Komisja Stomatologiczna i Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu zapraszają na kurs medyczny, który odbędzie się 24 listopada 2018 r. (sobota) w godz. 10.00-14.00 w sali konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu.

„WYBRANE ASPEKTY WSPÓŁCZESNEJ STOMATOLOGII DZIECIĘCEJ”

Kierownik naukowy kursu – lek. dent. Iwona Świętkowska

Wykładowca – dr n. med. Emil Korporowicz

Uczestnikowi kursu przysługują 4 punkty edukacyjne.

Kurs ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami techniczno-organizacyjnymi. Udział w kursie jest dobrowolny.

około godz. 12.00 – przerwa

Zagadnienia

1. Planowanie leczenia i badanie pacjenta
2. Profilaktyka próchnicy – aktualne wytyczne
3. Leczenie próchnicy zębów mlecznych i stałych niedojrzałych – nowe rozwiązania
4. Leczenie chorób miążgi zębów mlecznych
5. Leczenie chorób miążgi zębów stałych niedojrzałych
6. Podstawowe zasady postępowania w urazach zębów

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w kursie proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenia pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: komisjaskształcenia@dilnet.wroc.pl lub telefonicznie pod numerem 71 798 80 68.

Iwona Świętkowska
przewodnicząca Komisji Stomatologicznej DRL

III MIĘDZYNARODOWA MIĘDZYDZIEDZINA KONFERENCJA PUŁAPKI W ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII
KARPACZ, POLSKA | 29 listopada – 1 grudnia 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY KOMITETÓW NAUKOWEGO I ORGANIZACYJNEGO
prof. dr hab. Krzysztof Kusza

WICEPRZEWODNICZĄCY KOMITETÓW NAUKOWEGO I ORGANIZACYJNEGO
dr hab. Mariusz Piechota

PARTNERSTWO MERYTORYCZNE I NADZÓR NAUKOWY
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

ORGANIZATOR LOGISTYCZNY I MERYTORYCZNY
Wydawnictwo Termedia

BIURO ORGANIZACYJNE
Wydawnictwo Termedia
ul. Kleeberga 2
61-615 Poznań
tel./faks: +48 61 656 22 00
szkolenia@termedia.pl
www.termedia.pl

WIĘCEJ INFORMACJI NA WWW.TERMEDIA.PL

Polskie Towarzystwo
Historii Medycyny
i Farmacji
Oddział Wrocław

UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Uniwersytet
Wrocławski

Wrocławski Oddział Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych,
Komisja Kształcenia i Komisja Historyczna Dolnośląskiej Rady Lekarskiej,
Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego,
Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
Katedra Nauk Społecznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
zapraszają do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej

pt. „Lekarz jako autor i bohater literacki”

która odbędzie się w dniach **7-8 grudnia 2018 roku**
w sali konferencyjnej DIL przy **al. Matejki 6** we Wrocławiu.

Kierownictwo naukowe dr Dariusz Lewera i prof. dr hab. Edward Białek

Program konferencji

7 grudnia 2018 r. (piątek)

Godz. 17.00-18.15.

Moderacja: prof. dr hab. Małgorzata Krzysztofik

prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim): *Co choroba, to doktor. O językowo-kulturowym obrazie lekarza w polszczyźnie*

mgr Leszek Duszyński (Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych): *Tadeusz Żeleński-Boy – lekarz, humanista. Szkic do portretu niewymiarowego*

dr Halina Uchto, dr Beata M. Uchto-Żywica (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim): *Wikientij Śmidowicz (Wieriesajew) – wizerunek lekarza i literata*

mgr Dorota Nowicka (Uniwersytet Wrocławski): *Krokowski i Behrens – Mannowski obraz lekarzy w sanatorium Berghof*

Przerwa

Godz. 18.45-20.00

Moderacja: dr Beata M. Uchto-Żywica

dr hab. Krzysztof Wronecki, prof. nadzw. (Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych): *Ospa we wspomnieniach wrocławskich medyków: Zbigniewa Hory, Michała Sobkowa i Jerzego Bogdana Kosa*

Joanna Wrona (Uniwersytet Wrocławski): *Proza Jerzego Bogdana Kosa*

prof. dr hab. Edward Białek (Uniwersytet Wrocławski): *Cisza przemijania, czyli spowiedź poety. Uwagi o wierszach Wiesława Prastowskiego*

prof. dr hab. Jerzy Gapys (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach): *Wacław Sobolewski – lekarz i kronikarz czasu II wojny światowej. Postawy wsi wobec polityki rolnej okupanta niemieckiego*

Od 20.30 kolacja

8 grudnia 2018 r. (sobota)

Godz. 9.00-9.15: Uroczyste otwarcie konferencji

Godz. 9.15-10.45.

Moderacja: prof. dr hab. Anna Wzorek

dr Dariusz Lewera (Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych): *Szkic do dziejów wrocławskiej szkoły medycznej przełomu XIX i XX wieku*

dr hab. Adam Szarszewski, dr Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny): *Dzieła renesansowego medyka Andreasa Aurifabera*

dr hab. Piotr Kociumbas (Uniwersytet Warszawski), dr Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny): *Rymem wiedzy rozkrzewianie. Poezja kantatowa gdańskiego lekarza Christiana Sendla (1719-1789)*

dr Halina Bogusz, dr Katarzyna Pękacka-Falkowska (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu): *Christian Heinrich Erndtel, lekarz nadworny Augusta II Mocnego, i jego relacja z podróży uczzonej do Anglii i Holandii*

Przerwa

Godz. 11.15-12.30. Moderacja: dr hab. Barbara Bruziewicz-Miklaszewska

dr Krzysztof Prętki (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu): **Pierwowzory Tomasa Judyma – bohatera powieści Stefana Żeromskiego „Ludzie bezdomni”**

dr hab. Ewa Baum (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu): *Stanisława Lema związki z transplantologią*

prof. dr hab. Anna Wzorek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach): *Twórczość literacka świętokrzyskiego eskulapa – Jana Lechickiego*

dr Zbigniew Kopociński, dr Krzysztof Kopociński (105 Kresowy Szpital Wojskowy w Żarach): *Płk dr Jerzy Rowiński (1906-1998) – analiza autobiografii lekarza powstańczej Warszawy*

Godz. 12.30-13.30

Moderacja: dr hab. Krzysztof Wronecki, prof. nadzw.

prof. dr hab. Małgorzata Krzysztofik (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach): *Obraz lekarza w polskiej poezji XVII wieku (wybrane przykłady)*

dr Agnieszka Polak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie): *Zygmunt Kramsztyk – Bohaterowie „Pana Tadeusza”*

dr Seweryna Konieczna (Gdański Uniwersytet Medyczny): *Aleksander Majkowski i jego literacki świat*

Przerwa

Godz. 14.30-15.30

Moderacja: dr Halina Bogusz

dr Wojciech Paszyński (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego): *„Egipcjanin Sinuhe” – starożytny lekarz dworski w powieści Miki Waltariego*

dr Jan Pacholski (Uniwersytet Wrocławski): *Zawód wyuczony: ap-tekarz; zawód wykonywany: pisarz. Twórczość prozatorska Theodora Fontane w kontekście jego wiedzy medycznej*

mgr Anna Pigoń (Uniwersytet Wrocławski): *Od Chałubińskiego do Szczeklika. Udział zakopiańskich lekarzy w literackim formowaniu Podhala*

Godz. 15.30-16.30

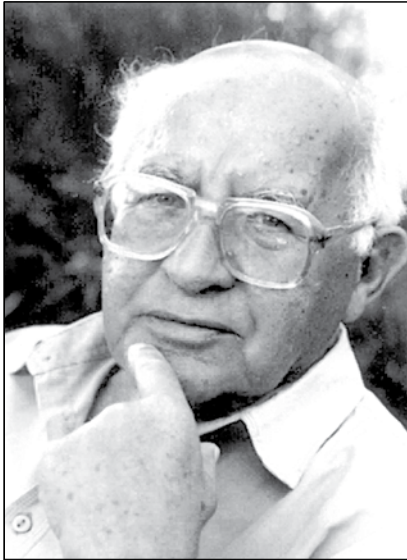
Moderacja: dr hab. Ewa Baum

dr Magdalena Mazurak (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu): *Być pierwszym. Losy i świat prof. Jana Molla*

dr Halina Bogusz (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu): *Opowieści o śmierci i umieraniu. Lekarz i pacjent o hospicjum i medycynie paliatywnej*

dr Aleksandra Solarewicz: *Fundacja im. prof. Kazimierza Bartla: Kochał muzykę, leczył serca. Dr Leon Surzyński, ostatni wicemarszałek Sejmu II RP, w autobiografii swojej córki*

Dyskusja, podsumowanie i zakończenie konferencji

Fot. z archiwum „Medium”

Źródło grafiki: www.pikabay.com/photos/rose-1273727/Myriams-Fotos

Odszedł Jerzy Bogdan...

Niezwykle smutna to chwila, kiedy trzeba żegnać przyjaciela odchodzącego tam, skąd nigdy się nie wraca. Antoni Kępiński, filozof, psychiatra, znawca ludzkiej psychiki zauważał: „Sam człowiek jest nieoznaczony, da się jednak określić i oznaczyć to, co wyrzeźbił swoją osobą w otoczeniu, jaki ślad po sobie zostawił. Ślad ten jest zazwyczaj trwalszy od samego człowieka, a nieraz sięga w lata, nawet w wieki poza kres jego życia”.

Jestem głęboko przekonany, że dr Jerzy Bogdan Kos taki właśnie ślad po Sobie pozostawił. Ten znany i poważany lekarz, urodzony w Myszkowie, harcerz Rzeczypospolitej, wychowanek wrocławskiej Akademii Medycznej, specjalista chorób zakaźnych, był wieloletnim ordynatorem Oddziału Chorób Zakaźnych w Będkowie koło Trzebnicy. Był także prozaikiem, poetą, publicystą, historykiem, popularyzatorem nauki, redaktorem naczelnym roczników literackich i regionalnych. Z Trzebnicy stworzył „kulturalny matcznik małej ojczyzny”. Przez wiele lat przewodził Oddziałowi Wrocławskiemu Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, organizacji wywodzącej się z powołanego przez Stefana Żeromskiego w 1920 r. Związku Zawodowego Literatów Polskich, prezesował Stowarzyszeniu Lekarzy Dolnośląskich. Stworzył „Spotkania Klubowe u Medyków”. Za swoje liczne dokonania odznaczono Go m.in. medalem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Gloria Artis”, Nagrodą Wrocławia.

Dr Jerzy Bogdan Kos

24.03.1931-9.10.2018

Specjalista chorób zakaźnych, pisarz i poeta, społecznik, wieloletni prezes Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej, jeden z założycieli Unii Polskich Pisarzy Lekarzy, autor i współautor 80 prac oraz opracowań z zakresu kliniki i epidemiologii chorób zakaźnych, kultury zdrowotnej i historii medycyny oraz ponad 200 artykułów popularnonaukowych i publicystycznych, autor wielu artykułów biograficznych w „Medium” z cyklu „Mistrzowie wrocławskiej medycyny”, współautor jubileuszowych wydawnictw Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, odznaczony m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Poetyckie Jego zbiory „Na karuzeli sekundnika” (1957), „Zbliżenia” (1968), „Znaki”. Przypowieść o narodzinach miasta” (2000), „Słowa i znaki” (2002), a także pozycje prozatorskie: „Choroby, których można uniknąć” (1971), „Epitafium dla ospy” (1991), zbiór opowiadań szpitalnych „Zapaść” (1991), zbiór szkiców i esejów „Ślady nadziei” (2003), „Czas nadziei” (2003) oraz „Spotkania ludzi i idei” (2007) – to tylko niektóre z nich, m.in. tłumaczone na języki francuski, niemiecki i czeski. Jego dzieło „Mistrzowie wrocławskiej medycyny. Szkice do portretów”, dzieło unikatowe stanowi zupełne novum w historii polskiej medycyny.

Był nie tylko mądrym, ofiarnym lekarzem, z całą stanowczością twierdzącym, że chorych leczy się nie tylko wiedzą, że najskuteczniejszym terapeutycznym narzędziem jest sam człowiek.

Był humanistą i erudytą, typem filozofa, człowiekiem o horyzontach niezwykle szerokich, potrafiącym dyskutować ze swadą na każdy temat. Jego dorobek literacki, a także naukowy na pewno predysponował Go do najwyższych naukowych stopni. Szkoda, że Swej głębokiej wiedzy nie przekazywał studentom medycyny. Być może spowodowałby, że byłiby bardziej ubogaceni duchowo, bardziej wrażliwi.

Obdarzony ogromną wiedzą, był człowiekiem o niezwykle osobowości, wiernym zasadom, a jednocześnie niebywale skromnym, o niespotykanej zacności i prawości. Ciągłe spragnionym intelektualnych konfliktów. Ale i uważnym, i spokojnym. Człowiekiem »

ciągle pełnym optymizmu, temperamentu, twórczego niepokoju, wiecznie poszukującym, wiecznie czegoś dociekającym. Nasyconym *imo pectore* dobrocią i zrozumieniem, do granic posuniętą tolerancją. Zawsze pogodnym, nigdy nienarzekającym, życzliwym, pozbawionym niskich uczuć zazdrości, nienawiści. Jakże mądrze posługiwał się wrodzoną inteligencją, ciągle pogłębianą wiedzą, wysokiej klasy kulturą, do granic posuniętą wrażliwością. Jego mądrość była w Nim w jakimś porządku ułożona. Nade wszystko był dobrym człowiekiem, słynącym ze swej bezinteresownej życzliwości. Sądzę, że czynność była u Niego cechą charakteru. Należał do ludzi, których serce sięga nieba. Stworzył charyzmatyczny wzorzec osobowości – próby najwyższej.

Spotkania z Tobą, Jurku, były zawsze pełne mądrych dyskusji o świecie. Podczas niezliczonych rozmów dostrzegaliśmy, że współczesna medycyna sprawia wrażenie, jakby odchodziła od swojego rodowodu, tj. wiedzy empirycznej, ale i przede wszystkim miłosierdzia. Jakby niebezpiecznie dehumanizowała się. Zauważaliśmy, że medycyna jest jednym z najważniejszych wyrazów humanitaryzmu, ale że bez niego staje się tylko rzemiosłem, zawodem kształcącym cyrulików.

Przyjacielu, zostawiasz nam wielki testament. Zostawiasz nam przykład niezwykle, jak relacje międzyludzkie szanować, jak każdego witać dobrym słowem, otwartym sercem, ciepłym wyciągniętej dłoni.

Podziwiałem zawsze Twój optymizm. Podobno optymiści mają swoje własne niebo. Ty tam się już znalazłeś. Podobno Wszchemocny zapewnił Ci już gabinet z komputerem, gdzie będziesz mógł dokończyć Swoje niezrealizowane pomysły, Swoje dzieła, gdzie będziesz mógł tworzyć nowe.

Wiem, że maksyma Alberta Schweitzera: „Szczęście to jedyna rzecz, która się mnoży, jeśli się ją dzieli”, jak i znaczna część

twórczości tego filozofa, lekarza i muzykologa, wyznawcy etycznej idei poszanowania życia, znana była Jurkowi. My, Jego przyjaciele mieliśmy także szczęście. Szczęście, że zawsze był z nami i przy nas. Niezwykle blisko. Szczęście, że z zasobów Swej wiedzy pozwolił zawsze nam korzystać.

Emanował z Niego niesamowity optymizm, nawet w czasie obezwładniającej choroby. Mimo że od dawna nie był człowiekiem zdrowym, nie lubił opowiadać o swoich dolegliwościach.

Gdybym wiedział Przyjacielu, jak Cię pożegnać, byłoby mi chociaż trochę łatwiej pogodzić się z Twoim odejściem. Ale nie wiem. Nie potrafię nawet znaleźć takich słów, którymi byłbym w stanie w pełni opisać ten z niczym nieporównywalny stan wewnętrznej pustki, spowodowanej Twoim przejściem poza Mur Wielkiej Ciszy. Będzie mi, jak i wielu Twoim przyjaciołom, brakowało spotkań z Tobą, Twoich serdecznych uścisków, Twoich dobrych rad. Zawsze można było bowiem do Ciebie przedzwonić, umówić się na spotkanie i po prostu pogadać. To dla mnie był zaszczyt, że obdarzył mnie przecież przyjaźnią człowiek o tylu talentach. Ciężko będzie bez Ciebie. Mówienie o Tobie w czasie przeszłym przychodzi mi z niesamowitym trudem.

Ponieważ wyroków Opatrzności nie uda się odwrócić, pozostaniesz w śladach Swojego istnienia. A z głębin Twego intelektu czerpać będziemy jeszcze długo.

Rację miał Antoine de Saint-Exupéry: „Nawet w obliczu śmierci przyjemna jest świadomość posiadania przyjaciela”. Pragnę Cię zapewnić, że masz ich bardzo wielu. Chociaż odszedłeś tam, skąd nie ma powrotów, pozostaniesz na zawsze z nami, jak i rzeszą uratowanych przez Ciebie chorych. ■

Andrzej Kierzek

DO PROKURATURY WYŁĄCZNIE Z ADWOKATEM

Koleżanki i Koledzy

Spory prawne w zawodzie medycznym nie należą do rzadkości. Pacjent nagrał, gdy lekarz źle się do niego odnosił w gabinecie, teraz lekarz obawia się o konsekwencje. Osoba pozostająca pod opieką chirurga zmarła i lekarz nie wie, czy będzie musiał w sądzie wystąpić jako świadek. Niepewność i nieznanostwo realiów sali sądowej to okoliczności negatywnie wpływające na naszą zdolność do skutecznej obrony. W takich przypadkach nieoceniona jest pomoc prawnika.

Coraz częściej docierają do nas sygnały, że lekarze i lekarze dentyści są wzywani do prokuratury w charakterze świadków w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzeń niepożądanych. Niestety, na skutek własnej nieświadomości tajników prawnych, przy braku wsparcia prawnika, często wychodzą oni z takich wizyt już jako oskarżeni. Aby zapobiec tego typu sytuacjom, bezpłatną pomoc zapewni Państwu Towarzystwo Ubezpieczeń INTER Polska S.A. we współpracy z Dolnośląską Izbą Lekarską.

1 kwietnia 2018 r. każdy członek Dolnośląskiej Izby Lekarskiej został objęty ochroną w ramach pilotażowej usługi Asysta Adwokata, otrzymując dostęp do wyspecjalizowanej kancelarii prawnej. W sytuacji wezwania do prokuratury wybrany przez Państwa prawnik będzie Wam towarzyszył podczas przesłuchiwania w prokuraturze, udzieli też Państwu porad związanych z samym przesłuchaniem oraz dalszym postępowaniem.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę na fakt, że powyższa oferta obejmuje jedynie sytuację związaną z wezwaniem do prokuratury. W celu zapewnienia sobie pełnej ochrony prawnej, a także zwrotu kosztów procesowych, zachęcam Państwa do zapoznania się z ubezpieczeniem ochrony prawnej obejmującym pełen zakres pomocy prawnej w sprawach zawodowych, a także zwrot kosztów sądowych i kosztów pełnomocników.

Szczegóły dotyczące skorzystania z Asysty Adwokata:

Tel. 507 006 847

E-mail: Anna.Knotz@interpolska.pl

Tel. 600 046 202

E-mail: dil@dilnet.wroc.pl

Dolnośląska Rada Lekarska

Źródło grafiki: pixabay.com/photos/isolated-2532037/Schwarzenarzisse

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/candle-2288531/Myriams-Fotos

Cześć Ich pamięci!

W okresie od 24 października 2017 r. do 24 października 2018 r. odeszło od nas wielu wybitnych, cenionych lekarzy, którzy poprzez swoje działania wpływali nie tylko na rozwój dolnośląskiej medycyny, ale i nasze życie. Wspomnijmy Ich w miesiącu zadumy.

1. Adamiak Zbigniew	29. Hołowaty Anna	53. Królak Krystyna	76. Przegoń Wiesław
2. Adamus Jerzy	30. Jacyna Włodzimierz	54. Kuczkowska Elżbieta	77. Przerwa-Tetmajer Janina
3. Aleksandrowicz Adam	31. Jakubska Krystyna	55. Kulik Bohdan	78. Romanek Eugeniusz
6. Banaś Dariusz	32. Jarecka-Strąg Jolanta	56. Kurczok-Wojnarowicz Aniela	79. Romaniuk Maria
7. Belda Marek	33. Jesse Leszek	57. Licznarowska-Kmiecik Helena	80. Sidor Krystyna
8. Bem Zdzisława	34. Kaczmarek-Ruebebauer Maria	58. Ławińska Barbara	81. Siekanowicz Alicja
9. Biały Wacław	35. Kaczmarzyk Tadeusz	59. Łęszczak Teresa	82. Sieradzka Helena
10. Bonecki Andrzej	36. Kaglik Maria	60. Łuckoś Barbara	83. Simlat Aleksandra
11. Brachmańska Krystyna	37. Kaliński Ryszard	61. Marczak-Banasiak Maria	84. Skóra Irena
12. Bryl-Świdorska Halina	38. Kamińska Antonina	62. Marek Janusz Gerard	85. Słaba-Kołodziejczyk Janina
13. Czarkowski Mieczysław	39. Kaniewska-Ścibor-Rylska Elżbieta	63. Mazur-Wilk Maria	86. Stołowska-Bojczewska Bożena
14. Ćwioro Eła	40. Kasperski Adam	64. Miękowski Zbigniew	87. Surowiak-Prusik Elżbieta
15. Dobrzęcka-Sartys Barbara	41. Kasprzak Antoni	65. Mironowicz-Szydłowska Weronika	88. Szklarzewicz Maciej
16. Dupłaga Grażyna	42. Klimas-Łabińska Teresa	66. Mulczyk Marian	89. Szepietowska Wiesława
17. Durys-Rabczyńska Monika	43. Klinger Czesław	67. Norowska-Kieca Anna	90. Szydło Zygmunt
18. Foks-Lenda Irena	44. Kos Jerzy Bogdan	68. Nowak-Kaniak Helena	91. Szymański Jan
19. Furlani Erwin	45. Kotowicz Jerzy	69. Nowosad-Olszewska Jadwiga	92. Śnieżek Józef
20. Gądek Jarosław	46. Kowalczyk Stanisław	70. Onoszek-Jurdyga Halina	93. Świdorski Gerwazy
21. Gąsiewicz Aleksandra	47. Kowalewska-Kochańska Jadwiga	71. Orleski Józef	94. Tuszewska Renata
22. Głuszczyński Edmund	48. Kozioł Janusz	72. Osowska Alicja	95. Waligóra Salomea
23. Golonka Stanisław	49. Kozłowski Ryszard	73. Oskiewicz Krzysztof	96. Wiciak Danuta
24. Gonddek Tadeusz	50. Krakowian Halina	74. Pasternak Zygmunt	97. Wójcik Stanisław
25. Grenik-Zajac Walentyna	51. Kraus Marian	75. Płonka Irena	98. Zaborski Karol
26. Halska Teresa	52. Krupa Władysław		99. Zachariasiewicz Danuta

Spacerownik po wrocławskich cmentarzach, aneks 1

NAUCZYCIELE AKADEMICY – STOMATOLODZY

Cmentarz pw. Świętego Maurycego na Skowroniej Górze, Wrocław

LP.	IMIĘ I NAZWISKO	POLE	RZĄD	NR GROBU
2	płk dr hab. n. med. Czesław Grodzki zm. 14.01.2017	6	7	23

By Siliesiac - Praca własna, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8323726>, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cm_Skowronia_G%C3%B3ra.JPG#/media/File:Cm_Skowronia_G%C3%B3ra.JPG

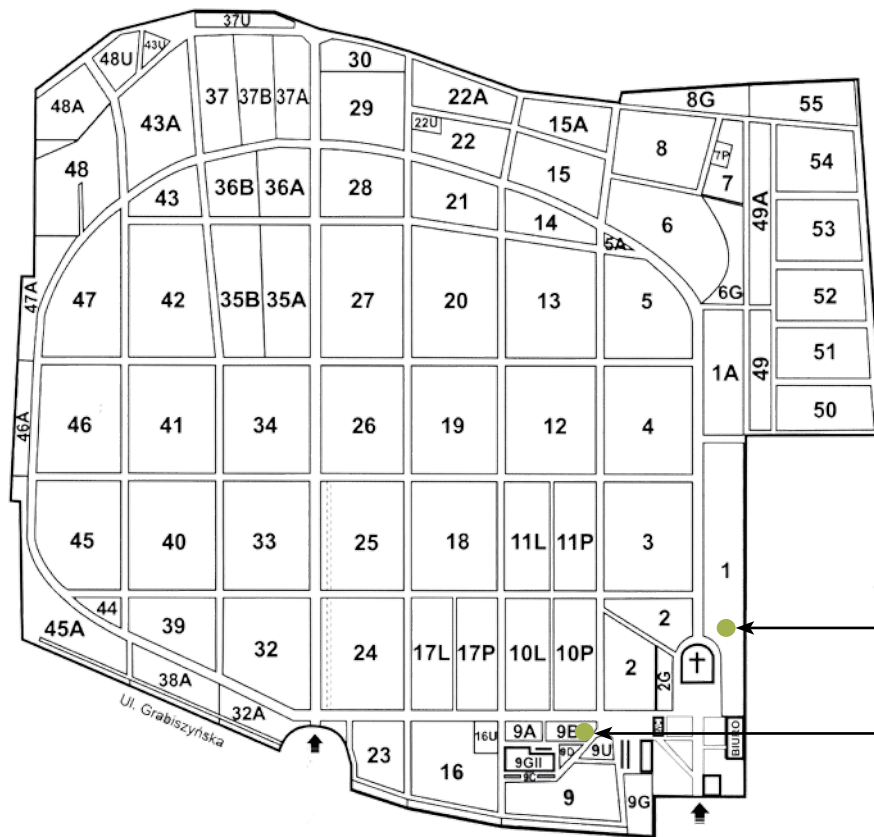
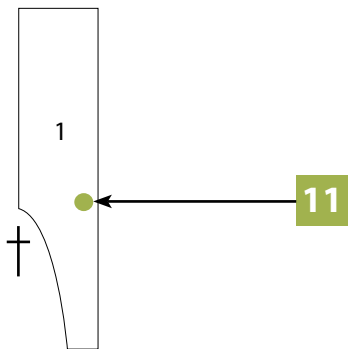
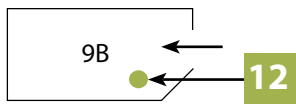
Cmentarz komunalny, Oddział Grabiszyn, ul. Grabiszyńska 333, Wrocław

LP.	IMIĘ I NAZWISKO	POLE	RZĄD	NR GROBU
11	dr n. med. Wiesława Szepietowska zm. 23.05.2018	1	3 (od ogrodzenia)	190
12	lek. dent. Krystyna Brachmańska zm. 14.06.2018	9B	-	61

Kaplica cmentarna

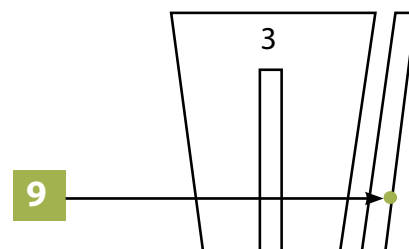

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Grabiszynek_CmentarzKaplica.jpg#/media/File:Grabiszynek_CmentarzKaplica.jpg
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:3ACmentarzGrabiszyński-zima.JPG> By Julo (Own work) [Public domain], via Wikimedia Commons

Cmentarz parafialny pw. „Świętej Rodziny”, ul. Smętna, Wrocław

LP.	IMIĘ I NAZWISKO	POLE	RZĄD	NR GROBU
8	lek. dent. Weronika Irena Mironowicz-Szydłowska zm. 23.04.2018	12	9	8
9	dr n. med. Halina Krakowian zm. 15.06.2018	3	19	14

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:3APomnik_Orląt_C4%85t_Lwowskich_cm.jpg By Siliesiac (Own work) [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>) or GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>)], via Wikimedia Commons
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:3AKaplica_cm_%C5%9Bw_rodziny.jpg By Siliesiac (Own work) [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>) or GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>)], via Wikimedia Commons

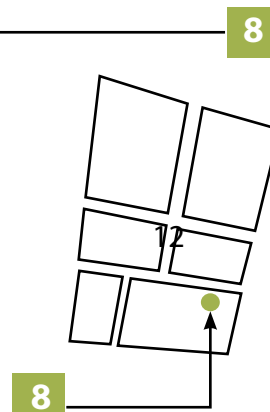
Kaplica

9

Pomnik Orłąt Lwowskich

8

Z głębokim smutkiem informujemy,
że 9 października 2018 roku zmarł
śp.

dr Jerzy Bogdan Kos

Specjalista chorób zakaźnych, pisarz i poeta,
społecznik, wieloletni prezes
Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej,
jeden z założycieli Unii Polskich Pisarzy Lekarzy,
autor i współautor 80 prac oraz opracowań z zakresu kliniki
i epidemiologii chorób zakaźnych, kultury zdrowotnej i historii medycyny
oraz ponad 200 artykułów popularnonaukowych i publicystycznych,
odznaczony m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Wyrazy współczucia Rodzinie
składa
Dolnośląska Rada Lekarska

Fot. archiwum „Medium”

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość,
że 9 października 2018 roku zmarł
śp.

dr Jerzy Bogdan Kos

Lekarz, pisarz, poeta i społecznik.
Od 1956 roku członek Stowarzyszenia Lekarzy
Dolnośląskich i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej,
autor wielu artykułów biograficznych w „Medium”
z cyklu „Mistrzowie wrocławskiej medycyny”,
współautor jubileuszowych wydawnictw
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej.

Wyrazy współczucia Rodzinie
składają
przewodnicząca Komisji Historycznej DRL
Barbara Bruziewicz-Miklaszewska
i członkowie Komisji

Z głębokim smutkiem i w poczuciu niepowetowanej straty
żegnamy
śp.

dr. Jerzego Bogdana Kosa

Odszedł Człowiek nieposzlakowanej uczciwości,
wielki humanista, poeta, publicysta, działacz społeczny.
Dr Kos położył ogromne zasługi dla historii medycyny,
słynął z pracowitości i perfekcji, oba te przymioty
znajdują odzwierciedlenie
w Jego książkach, publikacjach. Nie zrezygnował
z aktywności pisarskiej
nawet w ostatnich dniach swej ziemskiej drogi.

W imieniu Koła Lekarzy Seniorów DIL
wyrazy szczerego współczucia Rodzinie
składa
przewodniczący Koła Lekarzy Seniorów DIL
Krzysztof Wronecki

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy,
że 9 października 2018 r. zmarł
śp.

dr Jerzy Bogdan Kos

Wieloletni prezes Stowarzyszenia
Lekarzy Dolnośląskich
i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej,
nagrodzony tytułem Honorowego Prezesa Stowarzyszenia.

Swoje długie i pracowite życie poświęcił bez reszty dwóm
rzeczom – medycynie i literaturze.
Pozostanie w naszej pamięci jako oddany Przyjaciel,
Człowiek realizujący do końca swą największą pasję
– historię medycyny.

Wyrazy szczerego współczucia
Żonie i Rodzinie
składają
Zarząd i członkowie SLDiWMW

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość,
że 20 września 2018 roku zmarł
śp.

prof. dr hab. Gerwazy Świdorski

Nestor ortopedii polskiej, były kierownik Katedry i Kliniki
Ortopedii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Wyrazy współczucia Rodzinie
składają
pracownicy Katedry i Kliniki Ortopedii
i Traumatologii Narządu Ruchu
Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość,
że 20 września 2018 roku zmarł
śp.

prof. dr hab. Gerwazy Świdorski

Wybitny lekarz i człowiek,
pionier spondyliatrii w Polsce.

Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne
Oddział Dolnośląski

Dr Bożenie Jacynie i Rodzinie wyrazy szczerego
współczucia
z powodu śmierci
Męża

dr. Włodzimierza Jacyny

składają
koleżanki i koledzy z Oddziału Anestezjologii i Intensywnej
Terapii dawnego Szpitala im. J. Babińskiego we Wrocławiu

Andrzejowi Dziupińskiemu
i Jego **Żonie lek. dent. Iwonie Świętkowskiej**
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają
Dorota Radziszewska i przyjaciele z Delegatury DIL w Wałbrzychu

Prof. dr. hab. Dariuszowi Patkowskemu,
kierownikowi Katedry i Kliniki Chirurgii i Urologii
Dziecięcej UM we Wrocławiu
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają
pracownicy Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii
i Żywienia UM we Wrocławiu

2 października 2018 roku w boliwijskim La Paz zmarł
śp.

dr Gabriel Silva-Villa

Laryngolog, anestezjolog,
absolwent Akademii Medycznej we Wrocławiu,
rocznik 1973.

O czym zawiadamia
pogrążona w smutku Rodzina

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszej Koleżanki

lek. Elżbiety Kuczkowskiej

Wyrazy najgłębszego współczucia
Rodzinie i Bliskim
składają
lekarze i lekarze dentyści z Delegatury DIL w Wałbrzychu

Panu dr. Romanowi Musze
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Żony Elżbiety

składa
Koło Lekarzy Seniorów i lekarze Delegatury DIL
w Jeleniej Górze

Pani dr Grażynie Zalewskiej-Nowak
z powodu śmierci

Ojca

wyrazy współczucia
składają
koleżanki i koledzy lekarze z Koła Terenowego DIL
w Miliczu

Prof. dr. hab. med. Dariuszowi Patkowskemu
wyrazy szczerego współczucia oraz słowa wsparcia
z powodu śmierci

Mamy

składa
zespół Kliniki Chirurgii i Urologii Dziecięcej
we Wrocławiu

Wyrazy współczucia
dla **prof. dr. hab. Dariusza Patkowskiego i Rodziny**
z powodu śmierci

Mamy

składają
neonatolodzy z Dolnego Śląska

ZAWIADOMIENIE

24 listopada 2018 roku w kościele pw. św. Antoniego przy al. Kasprowicza
we Wrocławiu odbędzie się msza św. w intencji Zmarłej dr Walentyny Grenik-
Zając. Rozpoczęcie nabożeństwa o godz. 18.30. Po mszy odbędzie się kon-
cert-niespodzianka połączony z akcją charytatywną.

Hanna Zając-Pytrus

Fot. z archiwum J.T.

Jeśli salsa, to tylko z José Torresem

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy

Nie rzucamy słów na wiatr. Zgodnie z zapowiedziami zapraszamy na kolejne spotkanie taneczne z cyklu „Salsa i nie tylko” – tym razem połączone z recitalem samego José Torreasa. 24 listopada 2018 r. (sobota) o godz. 17.00 w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej (I piętro) poczujemy gorąco Havany późną jesienią. Do zobaczenia na parkiecie!

W imieniu Rady i Klubu Lekarza DIL
lek. Bożena Kaniak, dr n. med. Piotr Knast

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/dancing-1485694/ArtsyBee

KURS TAŃCA UŻYTKOWEGO DLA LEKARZY – ZAJĘCIA DLA POCZĄTKUJĄCYCH

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy!

Nie łatwo odnaleźć się Państwu na parkiecie podczas tanecznej imprezy? Z nami możecie przełamać swoje obawy. 2 października 2018 r. ruszył kurs tańca użytkowego dla lekarzy na poziomie początkującym. To nowa inicjatywa Rady Dolnośląskiej Izby Lekarskiej oraz Klubu Lekarza DIL. Począwszy od 2 października zajęcia odbywają się systematycznie **w każdy wtorek o godz. 18.30**. Zajęcia poprowadzi znany instruktor tańca Grzegorz Kijowski. Mimo szczyrych chęci nie jesteśmy w stanie zapewnić uczestnikom kursu partnerów do tańca. Z tego powodu **na zajęcia zapraszamy Państwa wyłącznie z osobami towarzyszącymi**. Do zobaczenia na parkiecie!

Zapisy przyjmuje sekretariat DIL: tel. 71 798 80
50/52/54, e-mail: dil@dilnet.wroc.pl i dyrektor Biura
DIL, kom. 600 046 202.

W imieniu Rady i Klubu Lekarza DIL
lek. Bożena Kaniak, dr n. med. Piotr Knast

BAL Wiedeński
Lekarza i Prawnika

pod patronatem Ambasadora Austrii
dr Wernera Almhofera

09.02.2019
Narodowe Forum Muzyki
Plac Wolności 1
Wrocław

szczegóły na www.balwiedenski.pl

KOMUNIKAT KOŁA LEKARZY SENIORÓW DIL

Zapraszamy członków oraz sympatyków Koła na nasze kolejne spotkanie, które odbędzie się **23 listopada 2018 r. (piątek) o godz. 11.00 w sali konferencyjnej DIL przy al. Matejki 6** we Wrocławiu.

Krzysztof Wronecki
przewodniczący
Koła Lekarzy Seniorów DIL

Dolnośląskie Centrum Onkologii we Wrocławiu poszukuje specjalistów anestezjologów i rezydentów ostatniego roku specjalizacji, którzy nie boją się wyzwań, jakie niesie nowoczesna medycyna, i szukają interesującej i rozwojowej pracy. Zainteresowanych zapraszamy do kontaktu z dr Agnieszką Wałęką, tel. 514 261 271 i dr. Przemkiem Pomiankiem, tel. 608 331 469.

Podziękowania

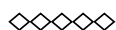
Pragnę podziękować za okazaną życzliwość, ciepło, troskę, pomoc i leczenie: p. **prof. dr. hab. Jerzemu Goskowi**, kierownikowi Kliniki Chirurgii Urazowej i Chirurgii Ręki w Wrocławiu; p. **prof. dr. hab. n. med. Sławomirowi Suchockiemu** ze Specjalistycznego Szpitala im. E. Biernackiego w Wałbrzychu, p. **dr. Krzysztofowi Łuczynskiemu** ze Specjalistycznego Szpitala im. E. Biernackiego w Wałbrzychu, p. ordynatorowi **dr. Dariuszowi Rybackiemu** ze Specjalistycznego Szpitala im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu, p. **ordynator dr Ali-nie Szymczak** ze Specjalistycznego Szpitala im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu, p. **dr. Andrzejowi Dubińskiemu** z Wałbrzycha, p. **Aleksandrze Brelik** ze Specjalistycznego Szpitala im. E. Biernackiego w Wałbrzychu, kolegom lekarzom VI rocznika, **Zofii i Józefowi Molasom** z Wrocławia. Jestem Państwu ogromnie wdzięczna.

Z wyrazami szacunku
lek. Wanda Chwalisz

Serdecznie dziękuję p. **prof. dr. hab. Wojciechowi Witkiewiczowi**, dyrektorowi Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego przy ul. Kamińskiego we Wrocławiu, **lek. Danielowi Kotschy**, ordynatorowi Oddziału Angiologicznego, **lek. Annie Rachwalik** oraz wszystkim pracownikom Oddziału za wspaniałą opiekę i wsparcie w ciężkiej chorobie.

Wdzięczny pacjent
lek. Ryszard Łopuch

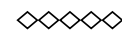

Składam wyrazy wdzięczności i uznania **prof. dr. hab. Wojciechowi Witkiewiczowi**, **dr. n. med. Wojciechowi Iwanowskiemu** oraz zespołowi lekarzy Oddziału Chirurgii Naczyniowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu za przeprowadzenie trudnej i precyzyjnej operacji.

Krystyna Gonera

Składam serdeczne podziękowanie p. dyrektorowi **prof. dr. hab. Wojciechowi Witkiewiczowi** za samarytańskie zainteresowanie moją osobą, ojcowską opiekę w ciężkiej chorobie. Dziękuję p. **dr. Zbigniewowi Obuszce** za wykonanie operacji w lutym br., p. **dr. Markowi Rzący** za wykonanie drugiej operacji w sierpniu br. Dziękuję całemu zespołowi Oddziału Kardiologii WSS we Wrocławiu przy ul. Kamińskiego, a szczególnie **dr Ewie Mroczek** za okazane dobro, empatię, pomoc w trudnym dla mnie okresie ciężkiej choroby. Dziękuję wszystkim bardzo serdecznie.

Z wyrazami szacunku
Katarzyna Sośnik

Serdecznie dziękuję p. **Piotrowi Pobrotynowi**, dyrektorowi Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, **dr. hab. n. med. Pawłowi Tabakowowi**, kierownikowi Kliniki Neurochirurgii USK, **lek. Krzysztofowi Chmielakowi** i wszystkim pracownikom Oddziału za troskę oraz opiekę w ciężkiej chorobie.

Wdzięczny pacjent
lek. Ryszard Łopuch

Źródło grafiki: www.pixabay.com/photos/flowers-1335636/callumramsay

SILVA RERUM MEDICARUM VETERUM

– W r. b. wchodzi we Włoszech prawo o wieku profesorów, najwyższy wiek od 75 lat (w Austrii 69). Wyjątki można czynić dla bardzo wybitnych uczonych. Ofiarą prawa padnie 38 profesorów, w tem prof. Baccelli.

„Medycyna i Kronika Lekarska” 1909, XLIV, XX 1118

– z. – „La Chronique médicale” podaje opisane przez d-ra Laurent ciekawe spostrzeżenia, wymagające sprawdzenia w konserwatoryach muzycznych. Pewien muzyk teatralny, grający na kontrabasie opowiadał mu, iż za każdym razem, kiedy żona jego ma peryod, instrument odmawia mu posłuszeństwa i musi oddawać go do reparacji jeżeli znajdował się podówczas w mieszkaniu: nigdy nie zdarzało się to, gdy kontrabas pozostawał w czasie krytycznym po za domem; toż samo zupełnie spostrzeżenie komunikowała autorowi arfiarka. Przy rozpytywaniu się dalszem stwierdził L. w 10 przypadkach wpływ podobny stanu menstruacyjnego na instrumenty rżnięte, a więc na skrzypce, arfy, wiolonczele i t. p. Czemu przypisać ten wpływ nie wiadomo, gdyż wilgoć, jak mógł się autor przekonać, w tym kierunku pozostawała bez wpływu. Spostrzeżenie odnośnie wpływu menstruacji na strunę instrumentów znane jest anamitom w Kochinichinie.

„Kronika Lekarska” 1898, XIX, 603-604

excerpta selegit
Andrzej Kierzek

Zapiski emeryta

Telemedycyna

Spotkały się dwie osoby o wykształceniu lekarskim (nie zdradzę, jakiej płci i w jakim wieku, bo RODO!). Jedna mówi do drugiej:

– Wiesz osobo, byłam u lekarza.

– No i co? Zbadał?

– Nie wiem.

– Jak to nie wiesz? Przecież coś robił! Przecież jak taki bada to: opukuje, obmacuje, dotyka wątroby, wali po nerkach, szarpie za uszy, każe podnosić ręce lub nogi do góry, łaskocze stopy, nakława skórę, itp.

– Powiedział, że zbadał. Nie wiem, jak. To stało się tak szybko i było jakieś takie... automatyczne, nieludzkie. Nie było w tym żadnego uczucia, żadnej emocji (ani w nim, ani we mnie). Stwierdził, że badał przy pomocy narzędzi informatycznych i telemedycznych.

– Nie było patrzenia się w oczy, rozmowy, empatii, wymiany poglądów na aktualne tematy polityczno-gospodarcze. Po prostu dehumanizacja.

– Wiesz, teraz nie ma już przyjemności z chodzenia do przychodni, gdzie lekarzem rodzinnym jest robot.

dr Józef emeryt

PS Patrz art. 2 i art. 42 znowelizowanej ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

POMRUK SALONÓW

Po koniec września historyczne wnętrza Hali Stulecia wypełniły się przedstawicielami mniejszości niemieckiej w Polsce. W obiekcie światowego dziedzictwa UNESCO odbywał się bowiem Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej. Zdaje się, że to najlepiej zorganizowana grupa etniczna w Polsce. Wbrew pozorom na Dolnym Śląsku nie jest ona zbyt liczna. Więcej przedstawicieli tej mniejszości znajdziemy – co oczywiste – na Śląsku Opolskim. W samym Opolu – co już nie tak oczywiste – mniejszości niemieckiej praktycznie nie ma.

Przez kilkanaście lat byłem nauczycielem akademickim w Opolu. Pamiętam, że uczelnia organizowała dla studentów wyjazdy studyjne do Niemiec. Warunkiem udziału w wydarzeniu była znajomość języka niemieckiego. Zazwyczaj okazywało się, że spośród kilkudziesięciu studentów I roku tylko jedna osoba włada tym językiem. Ale wracajmy do Wrocławia. Mamy nowego konsula generalnego Niemiec – Hansa Neumanna, który przyjechał do Polski z placówki w Los Angeles. Teraz uczy się pilnie języka polskiego. Poprzednia pani konsul Ulrike Knotz awansowała na stanowisko ambasadorskie.

Tydzień później znów obcowałem z kulturą niemiecką, tym razem w Legnicy. Okazją do tego była 42. gala wręczenia Nagrody Kulturalnej Śląska. W 1977 roku rząd Dolnej Saksonii, ze stolicą w Hanowerze, zaczął honorować tym wyróżnieniem wybitne jednostki; twórców, których dzieła wykazują związek ze Śląskiem. Wyszła z tego ludność niemiecka osiadła przede wszystkim w Dolnej Saksonii. Przed dwudziestu pięciu laty inicjatywa ta stała się wspólną dla obu regionów. Pierwszym polskim laureatem tej prestiżowej nagrody był dyrektor Muzeum Miejskiego we Wrocławiu dr Maciej Łagiewski. Od tamtej pory zasiada on w jury NKŚ. W tym roku do grona laureatów dołączyli Andrzej Kosendiak, dyrektor Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu i prof. dr Joachim Bahlcke, historyk z Uniwersytetu w Stuttgarcie, a nagrodę zespołową otrzymała Fundacja Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej. Nagrody wręczali Boris Pistorius, minister spraw wewnętrznych i sportu Dolnej Saksonii oraz dr Tadeusz Samborski, członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego. Obaj mówili w swoich wystąpieniach o wspólnym dziedzictwie i potrzebie współpracy w ramach zjednoczonej Europy. Główna uroczystość odbyła się w świeżo odrestaurowanych wnętrzach Akademii Rycerskiej w Legnicy. Wzbożona była pięknymi imprezami

towarzyszącymi: zwiedzaniem Kościoła Pokoju w Jaworze i koncertem, zwiedzaniem pocysterskiego zespołu klasztorowego w Lubiążu i wycieczką po Kotlinie Jeleniogórskiej połączonej ze zwiedzaniem najpiękniejszych rezydencji.

Równolegle, we wrocławskim Pawilonie Czterech Kopuł, w którym mieści się Muzeum Sztuki Współczesnej, otwarta została wystawa „Moc Natury”, przedstawiająca rzeźby Henry’ego Moore’a. Dzieła artysty, nazywanego papieżem współczesnej rzeźby, prezentowane są na całym świecie. Widziałem jego rzeźby w Waszyngtonie i w Toronto. Większość z nich wykonana jest z brązu. Moore odlewał rzeźby w brązie w Berlinie. W tym czasie terminował tam jako student nasz obecnie „największy” wrocławski rzeźbiarz Stanisław Wysocki. Zachęcam do obejrzenia wystawy.

1 października odbyła się inauguracja roku akademickiego w najstarszej wrocławskiej uczelni – Uniwersytecie Wrocławskim. Oprócz uroczystej immatrykulacji studentów byliśmy też świadkami wręczenia nagrody księżnej Jadwigi Śląskiej, przyznawanej od roku 2014 za zasługi na rzecz niemiecko-polskiego pojednania. Warto wspomnieć o patronce nagrody.

Jadwiga była żoną księcia Henryka Brodatego i matką Henryka Poboznego, który zginął w bitwie z Tatarami pod Legnicą. Przyjechała na Śląsk jako dwunastoletnia dziewczynka, urodziła kilkoro dzieci, potem podjęła śluby czystości i starała się namówić do tego także swego męża. Dorosłe życie poświęciła służbie biednym. Została pochowana w Trzebnicy. 30 lat po śmierci Kościół uznał ją za świętą. Jest patronką Śląska. Jednym z dwóch laureatów nagrody św. Jadwigi został Jurek Owsiak, którego przedstawiać chyba nie trzeba. Warto przypomnieć, że przed ponad dwudziestu laty sprzęt z Wielkiej Orkiestry trafił na Oddział Intensywnej Terapii Kardiochirurgii Dziecięcej i stanowił wtedy jego podstawowe wyposażenie. Służy on chorym na serce dzieciom do dziś. Owsiak w swoim emocjonalnym podziękowaniu zaapelował do studentów i całego środowiska akademickiego o aktywność naukową i obywatelską. Nie twórcie podziłów, idźcie na wybory. I ja też tym apelem kończę.

Wasz Bywalec

CZAS NA RELAKS

Litery z pól oznaczonych cyframi od 1 do 9 utworzą rozwiązanie (hasło medyczne). Hasło prosimy przesłać na adres pocztowy lub e-mailowy: redakcja@dilnet.wroc.pl do 24 listopada 2018 r. z dopiskiem na kopercie lub w temacie wiadomości elektronicznej „Krzyżówka – nr 11/2018”.

Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy trzy nagrody książkowe (prosimy o podanie adresu do wysyłki). Nazwiska nagrodzonych zostaną opublikowane w nr 12-1/2018-2019 „Medium”. Życzymy udanej zabawy!

ZEWNETRZNA SCIANA BUDYNKU WRAZ Z WYSTĘPUJĄCYMI NA NIEJ ELEMENTAMI ARCHITEKTONICZNYMI	AUTORKA RECENZJI PEYNIIE PRZEZ JAKUCK	ODTWÓRCA ROLI MIRKA W "ŻŁOTO-POLSKICH"	DO UDOWODNIENIA OSKARZONEMU	TWARDY METAL BRAZYLIJSKI INSTRUMENT PERKUSYJNY	AVA, DAWNA AKTORKA AMERYKAŃSKA	OBŁOCZEK METAL, KTÓRY JEST SKŁADNIKIEM MOSIADZU		DAWNE NARZĘDZIE KARY		CZEŚĆ BUDAPESZTU, NA LEWYM BRZEGU DUNAJU	GRANICZY Z USA NIEŻYŃ NOSA	
						ZABURZENIA W BRZMIENIU GŁOSU LUDZKIEGO				1		
IMIĘ ŻONY ADAMA MICKIEWICZA					STOLICA WŁOCH			NOWO PRZYJĘTY STUDENT PRZYRZĄD ELEKTRONICZNY				
						OPALA SIĘ NAGO						
D. NAZWA MIASTA CHODZIŁ W TADŻYKISTANIE REKOJEŚĆ					SŁUŻY DO ŁOWIENIA RYB	KANADYJSKI INDIANIN			TYŁ KONIA			
									CZEŚĆ KOŚCIOŁA			
KOŃCÓWKA TKANINY POZOSTAŁA Z WAŁKA	3	FILMOWE WCIELENIE AGNIESZKI WŁODARCZYK	... BUDUJE, NIEZGODA RUJNUJE	RZĘKA W POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ POLSCE	WIEZIENNA FIRANKA		ODPOWIEDŹ BOKSERA					
						8	ROSLINA PASTEWNA					
	5					GRECKA BOGINI MAŁEŃSTWA	7	USTERKA		BAJKOPIARZ GRECKI	PORANNE KROPLE NA ROŚLINACH	CZEŚĆ USA
OSAD NA ŚWIECY SAMOCHODOWEJ							WARZYWO	IMIĘ AKTORKI I PIOSENKARKI CEMBRZYŃSKIEJ	2	JEDNA ZE STRON MONETY, MEDALU		
					RODZAJ LITERACKI							
										SKŁADNIK POWIETRZA		
CZEŚĆ GAZETY, KSIĄŻKI						PIECZYWO W KSZTAŁCE PÓKSIĘŻYCA				PODOBNA DO PSZCZOŁY		9
WYCHOWANEK SZKOŁY WOJSKOWEJ		W HINDUIZMIE: WCIELENIE BÓSTWA				6		KOŃ ALBO DAWNY SAMOCHÓD DLA ROLNIKÓW	4			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Rozwiązanie krzyżówki z „Medium” 10/2018: NOKTURIA

Z grona Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, wylosowani zostali:

1. Katarzyna Humeniuk z Wrocławia, 2. Krystyna Rasławska z Nysy, 3. Piotr Węgrzyn z Wrocławia.

Wylosowanym lekarzom-szaradziom gratulujemy!

Nagrodami są książki, które prześlemy pocztą.

BIURO DIL

pon. śr. pt. 8.00-15.30, wt. 8.00-16.30
czwartki w godz. 8.00-17.00

50-077 Wrocław, ul. Kazimierza Wielkiego 45

Dyrektor

mgr Maria Danuta Jarosz, tel. 71 798 80 90

Sekretariat

inż. Magdalena Smolis – specjalista
tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51

Ewelina Niżyńska-Seniuta – starszy referent, tel. 71 798 80 52

Katarzyna Naskrent – starszy referent, tel. 71 798 80 52

mgr Małgorzata Krupa-Mączka – starszy specjalista,
tel. 71 798 80 54

Księgowość

mgr Urszula Majchrzak – zastępca dyrektora Biura
DIL ds. finansowych – tel. 71 798 80 87

mgr Halina Rybacka – starsza księgowa, tel. 71 798 80 70

mgr Katarzyna Nowak – księgowa, tel. 71 798 80 72

Składki na rzecz Izby

Agata Gajewska – starszy specjalista, tel. 71 798 80 65

Jolanta Kozikowska – starszy referent, tel. 71 798 80 83

Komórka pracowni-kadrowa

mgr Joanna Mańturzyk – kierownik, tel. 71 798 80 73

mgr Agnieszka Jamrozia – starszy specjalista,
tel. 71 798 80 88

Komisja: Stomatologiczna, Historyczna

i Kultury, Finansowa, Rewizyjna

mgr Agnieszka Jamrozia – starszy specjalista,
tel. 71 798 80 88

Rejestr Lekarzy i Prywatnych Praktyk Lekarskich

Krystyna Popiel – p.o. kierownik rejestru
tel. 71 798 80 55,

Joanna Żak – specjalista, tel. 71 798 80 60,

mgr Agata Sobańska – specjalista, tel. 71 798 80 61,

mgr Katarzyna Nazaruk – starszy specjalista,
tel. 71 798 80 82

mgr inż. Weronika Sobolewska – specjalista,
tel. 71 798 80 57

Pośrednictwo pracy

mgr A. Jamrozia – st. specjalista, tel. 71 798 80 88

Konkursy

Patrycja Malec – starszy specjalista, tel. 71 798 80 68

Lekarska Kasa Pomocy Koleżeńskiej

Ewa Świerka – tel. 71 798 80 71

wtorek, środa 8.00-14.00; czwartek 8.00-16.00

Konto Kasy Pomocy Koleżeńskiej

BGZ O/Wrocław 64 2030 0045 1110 0000 0035 5040

Wpłaty i wypłaty

Ewa Świerka – tel. 71 798 80 67

poniedziałek, środa, piątek 8.00-13.30

wtorek 8.00-14.30, czwartek 8.00-15.00

Komisja Kształcenia Lekarzy i Lekarzy Dentystów

e-mail: komisja.kształcenia@dilnet.wroc.pl

Patrycja Malec – starszy specjalista, tel. 71 798 80 68

poniedziałek-piątek 8.00-15.00

Staż podyplomowy

Katarzyna Naskrent – starszy referent, tel. 71 798 80 54

Komisja Bioetyczna

mgr Aneta Walulik – starszy specjalista, tel. 71 798 80 74

mgr inż. Magdalena Bukowiec

Zespół Radców Prawnych

koordynator zespołu: mec. Beata Kozyra-Lukasiak

poniedziałek-środa 13.00-15.00

mec. Monika Huber-Lisowska, tel. 71 798 80 62

środa, piątek 9.30-13.00; wtorek, czwartek 10.30-14.00

Biuro Rzecznika

Odpowiedzialności Zawodowej

mgr Ewa Bielońska – kierownik, tel. 71 798 80 77,

Anna Pankiewicz – referent, tel. 71 798 80 78,

Marzena Majcherkiewicz – starszy specjalista, tel. 71 798 80 76,

Grażyna Rudnicka – starszy referent, tel. 71 798 80 75,

Biuro Okręgowego Sądu Lekarskiego

mgr Aleksandra Stebel – kierownik,

Patrycja Muszyńska, tel. 71 798 80 79

Informacja o ubezpieczeniach

Renata Czajka – specjalista, tel. 71 798 80 66,

Jolanta Kowalska-Jóźwik – referent, tel. 71 798 80 58

Informatycy

inż. Wiktor Wołodkiewicz, tel. 71 798 80 84

Michał Waszak, tel. 71 798 80 85

Filie biura w delegaturach

Wrocław

wiceprezes DRL ds. Delegatury Wrocławskiej

Bożena Kaniak, czwartek, 16.00-17.00

Jelenia Góra

Przewodnicząca Delegatury Jeleniogórskiej

Barbara Polek

wtorek 10.00-11.30

Wojewódzki Szpital w Jeleniej Górze

ul. Ogińskiego 6, I piętro, pokój 233

Eugenia Serba – starszy referent, tel./fax 75 753 55 54

poniedziałek, wtorek, piątek 10.00-13.00

środa, czwartek 11.00-15.00

e-mail: dil_jeleniagora@dilnet.wroc.pl

Wałbrzych

Przewodnicząca Delegatury Wałbrzyskiej

Dorota Radziszewska

wtorek 15.00-16.00

ul. Moniuszki 1/1, 58-300 Wałbrzych

Beata Czołowska – specjalista, tel. 74 665 61 62

poniedziałek-czwartek 9.00-17.00, piątek 9.00-13.00

e-mail: dil_walbrzych@dilnet.wroc.pl

Legnica

Przewodnicząca Delegatury Legnickiej

Ryszard Kępa, wtorek 15.00-16.00

pl. Słowiański 1, 59-220 Legnica, tel. 76 862 85 76

e-mail: dil_legnica@dilnet.wroc.pl

Krystyna Krupa – specjalista

pon.-piątek, 8.00-15.00, wtorek 8.00-16.00

Stowarzyszenie Lekarzy Dolnośląskich

i Wychowanków Medycyny Wrocławskiej

Danuta Bujwid – specjalista, tel. 71 344 68 28

OGŁOSZENIA DROBNE

ZATRUDNIĘ

◆ Zatrudnię lekarza stomatologa – Wrocław, Łagiewniki, Nowa Ruda (wymagana własna działalność), pacjenci tylko prywatni, e-mail: biuro@yesdent.pl, tel. 604 44 97 43.

◆ 20-letnia placówka stomatologiczna (stern weber x 2, opg, rvg, reciproc, system endo alfa/beta, mikroskop itd.), okolice Sky Tower, zatrudni stomatologa z min 5-letnim doświadczeniem. Tylko prywatni pacjenci, praca na 4 ręce. Oferty na e-mail: master_mag@wp.pl

◆ Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno-Lecznicy Provita sp. z o.o., ul. Bierutowska 63, 51-317 Wrocław, zatrudni: 1. lekarza specjalistę z zakresu medycyny rodzinnej do poradni POZ dla dorosłych i dzieci, 2. lekarza okulistę. Prosimy składać oferty e-mail: sekretariat@provita.wroclaw.pl lub telefonicznie 71 345 64 20.

◆ SPZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia w Dziadowej Kłodzie zatrudni lekarza pediatrę, lekarza internistę lub lekarza rodzinnego. Możliwość wynajęcia mieszkania o pow. ok. 90 m² w budynku ośrodka zdrowia (koło Sycowa, powiat oleśnicki), tel. 62 785 17 12; 62 786 81 94 lub 502 539 983.

◆ Specjalistyczny szpital w Branicach zatrudni lekarza specjalistę rehabilitacji medycznej, lekarza specjalistę psychiatrii, lekarzy w trakcie specjalizacji bądź chętnych do specjalizacji w zakresie psychiatrii lub w zakresie rehabilitacji medycznej. Oferujemy bardzo dobre warunki płacowe oraz mieszkanie służbowe. Tel.: 77 403 43 07 lub e-mail: sws.kadry@op.pl

◆ Nowoczesne, z dużą bazą pacjentów centrum stomatologiczne w Lubaniu zatrudni ambitnego lekarza dentystę, z możliwością podnoszenia kwalifikacji zawodowych w profesjonalnym i miłym zespole. Oferujemy bardzo dobrze wyposażony gabinet (RTG pantomograficzne, RVG, mikroskop). Praca na 4 ręce, możliwość wyboru formy zatrudnienia, atrakcyjne wynagrodzenie, szkolenia specjalistyczne. Zapewniamy w pełni urzędowe mieszkanie 2-pokojowe w pobliżu gabinetu. www.luban-dentysta.pl, tel. 790 258 392.

◆ Gabinet w Lubaniu zatrudni lekarza ginekologa i dermatologa w ramach NFZ i prywatnie. Bardzo duża baza pacjentów od zaraz, tel. 790 258 392.

◆ Namysłowskie Centrum Zdrowia SA w Namysłowie zatrudni lekarza ze specjalizacją chirurgiczną na dyżury w oddziale chirurgicznym. Informacji udziela dział kadr, tel. 663 635 448 oraz lekarz naczelny NCZ SA tel. 602 247 716.

◆ Zatrudnię lekarza rodzinnego lub internistę do pracy w POZ w Oławie. Liczba godzin do ustalenia. Tel. 603 868 568; e-mail: emnowak15@gmail.com.

INNE

◆ POZ w Strzelinie – sprzedam, tel. 602 450 170.

◆ Wynajmę w pełni wyposażony gabinet ginekologiczny na Krzykach. Cena do negocjacji, tel. 608 517 447.

◆ Nowoczesne gabinety lekarskie do wynajęcia we Wrocławiu (na Krzykach), tel. 608 517 447.

◆ Sprzedam dobrze prosperujący NZOZ w okolicach Ząbkowic Śląskich, województwo dolnośląskie. Telefony kontaktowe: 516 146 631, 603 035 212.

◆ Kupię NZOZ, POZ, ZOL lub inny podmiot medyczny na terenie całej Polski, tel. 510 011 117.

◆ Do wynajęcia komfortowy gabinet lekarski w centrum Wrocławia, tel. 601 773 685.

◆ Wynajmę gabinety przy POZ w Oławie dla: diabetologa, endokrynologa, gastrologa, laryngologa, logopedy, ultrasonografisty i pozostałym spec., tel. 603 868 568; e-mail: emnowak15@gmail.com

◆ Od stycznia 2019 roku oferta najmu lokalu przystosowanego do prowadzenia działalności medycznej – gabinety lekarskie, rejestracja. Pomieszczenia zlokalizowane na III piętrze, przy ulicy Wita Stwosza 16 we Wrocławiu. Budynek wyposażony w windę. Kontakt: 500 056 071.

◆ Legnica, miejsce pracy na start dla stomatologa z prawem wykonywania zawodu. Centrum miasta, obiekt z przeznaczeniem na świadczenie usług medycznych – NFZ i prywatnie. Gabinet – pełne wyposażenie (odsprzedaż – dobra cena). Lokal wynajmowany (500-800 zł). Możliwość kontraktu z NFZ – stomatologia zachowawcza – priorytet. Higienistka – zatrudnienie do uzgodnienia, tel. 783 967 009.

◆ Sprzedam lokal 160 m² w Jaworze zaadaptowany na przychodnię, tel. 698 110 412.

GŁOGOWSKI SZPITAL POWIATOWY SP. Z O.O. W GŁOGOWIE pilnie zatrudni

LEKARZY SPECJALISTÓW W DZIEDZINIE:

- medycyny ratunkowej do pracy w SOR w Głogowie,
- pediatrii (O/Pediatryczny i O/Neonatalogiczny)
- ginekologii i położnictwa,
- chirurgii ogólnej,
- anestezjologii i intensywnej terapii
- internistów
- lekarzy rodzinnych do pracy w POZ w Głogowie.

Zapewniamy:

- atrakcyjne warunki płacowe,
- dowolna forma zatrudnienia,
- duże możliwości rozwoju zawodowego.

Posiadamy również wolne miejsca na

szkolenie specjalizacyjne lekarzy w trybie rezydentury, w kierunku:

- Oddział Neurologii i Leczenia Udarów Mózgu,
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy.

Kontakt:

Głogowski Szpital Powiatowy Sp. z o.o.
w Głogowie
ul. T. Kościuszki 15, 67-200 Głogów
tel. 76 837 33 29, kom. 609 457 199,
fax 76 837 33 77

**Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego we współpracy
z Wydziałem Lekarskim Kształcenia Podyplomowego
Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
ogłasza zapisy na**

STUDIA PODYPLOMOWE PRAWA MEDYCZNEGO I BIOETYKI w roku akademickim 2018/2019

Kierownik studiów: dr Agata Wnukiewicz-Kozłowska

Poziom kształcenia: studia podyplomowe

Forma prowadzenia studiów: dwusemestralne studia podyplomowe w trybie niestacjonarnym (sobota i niedziela: 2-3 zjazdy w miesiącu)

Adresaci studiów: prawnicy, lekarze, przedstawiciele innych zawodów medycznych (pielęgniarki, położne, ratownicy medyczni, fizjoterapeuci, diagnosty laboratoryjni, dietetycy), kadra zarządzająca w podmiotach leczniczych

Zasady rekrutacji: od 7 maja 2018 r. do 5 października 2018 r.

INFO: <http://podyplomowe.prawo.uni.wroc.pl/>
Sekcja Obsługi Studiów Doktoranckich i Innych Form Kształcenia ul. Uniwersytecka 22/26 (budynek A, parter, pok. nr 6), 50-145 Wrocław

tel. (71) 375-23-71, +48 691944003

e-mail: podyplomowe.wpae@uwr.edu.pl

Cena: 4600 zł

Program Studiów Podyplomowych Prawa Medycznego i Bioetyki zakłada dwa semestry nauki w trybie niestacjonarnym. Obejmuje **214 godzin**, w tym 209 godzin wykładów i warsztatów oraz 5 godzin egzaminów.

Wykaz przedmiotów i wykładowców dostępny na stronie DIL.

Terminy dyżurów

Prezes DRL Paweł Wróblewski

przyjmuje po uprzednim uzgodnieniu z sekretariatem,
tel. 71 798 80 52

Wiceprezes DRL Piotr Knast, czwartek, 13.00-14.00

Wiceprezes DRL ds. stomatologii Iwona Świętkowska,
czwartek, 12.00-16.00

Wiceprezes DRL ds. kształcenia Andrzej Wojnar, przyjmuje
po uprzednim uzgodnieniu z sekretariatem

Wiceprezes DRL i przewodnicząca Delegatury Wrocławskiej
Bożena Kaniak, czwartek, 16.00-17.00

Sekretarz DRL Małgorzata Niemiec, czwartek, 15.15-16.00
Skarbnik Ryszard Jadach

Pełnomocnik ds. zdrowia lekarzy i lekarzy dentystów

lek. Aleksander Błaszczuk, tel. 603 877 518

Delegatura Jelenia Góra

Przewodnicząca Barbara Polek, wtorek 10.00-11.00

Delegatura Legnica

Przewodniczący Ryszard Kępa, wtorek, 15.00-16.00

Delegatura Wałbrzych

Przewodnicząca Dorota Radziszewska, wtorek, 15.00-16.00

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
Piotr Piszko, wtorek, 10.00-12.00

Przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego

Jan Spodzieja, czwartek, 11.00-13.00

STANDARDY A PRAKTYKA W KARDIOLOGII 2018

08.12.2018r.

Centrum Kongresowe Politechnika Wrocławska
Wrocław, ul. Janiszewskiego 8
Budynek D20, wejście główne, sala nr 10 (parter)

**TO JUŻ NASZA XXXI KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA!
SERDECZNIE ZAPRASZAMY!**

Szanowni Państwo,

Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne przedstawiło kolejnych pięć nowych wytycznych w 2018 roku. Dotyczą one niezwykle istotnych problemów w praktyce kardiologicznej tj. nowa definicja zawału serca, zabiegów rewaskularyzacyjne, nadciśnienie tętnicze, omdlenia i choroby układu sercowo-naczyniowego u kobiet w ciąży. Postanowiliśmy przedstawić te nowe wytyczne w kontekście praktycznego ich zastosowania. Wierzymy, że nasze spojrzenie i interpretacja tych wytycznych uzyska Państwa akceptację.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w Konferencji.

Prof. Waldemar Banasiak

Prof. Piotr Ponikowski

Organizator Konferencji:
Batumi Conference & Event Agency
tel.: 22 885 89 47;
e-mail: biuro@batumi-agency.pl
www.batumi-agency.pl

PROGRAM KONFERENCJI

9.00 Otwarcie Konferencji
Przewodniczący: prof. Waldemar Banasiak, prof. Piotr Ponikowski,
dr med. Jacek Skiba

09.00-10.40 SESJA I

9.00-9.25 Nowa definicja zawału serca – jakie konsekwencje dla praktyki klinicznej? – dr med. Krystian Josiak

9.25-9.55 Rewaskularyzacja – nowe wytyczne ESC 2018 – Opinia kardiologa – prof. Krzysztof Reczuch

9.55-10.20 Rewaskularyzacja – nowe wytyczne ESC 2018 – Opinia kardiochirurga – dr med. Jacek Skiba

10.20-10.40 Panel dyskusyjny

10.40-11.00 Przerwa kawowa

11.00-12.20 SESJA II

11.00-11.30 Nadciśnienie tętnicze – co nowego w 2018 roku? – prof. Ewa Jankowska

11.30-12.00 Leczenie niewydolności serca – 2 lata po wytycznych ESC/PTK – prof. Piotr Ponikowski

12.00-12.20 Panel dyskusyjny

12.20-12.40 Przerwa kawowa

12.40-14.30 SESJA III

12.40-13.10 Nowe doustne antykoagulanty – nadal poszerzające się wskazania kliniczne – prof. Waldemar Banasiak

13.10-13.30 Terapia hipolipemizująca – kilka praktycznych wskazówek w prewencji pierwotnej i wtórnej – dr med. Piotr Niewiński

13.30-13.50 Leki przeciwpiłytkowe – blaski i cienie terapii – dr med. Robert Zymliński

13.50-14:15 Kobieta w ciąży z chorobą sercowo-naczyniową – wybrane problemy terapeutyczne – dr med. Dorota Kustrzycka-Kratochwil

14:15-14.30 Panel dyskusyjny

14.30 Lunch

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Udział lekarzy w Konferencji jest bezpłatny.

Rejestracja na Konferencję odbywa się na miejscu w dniu 8 grudnia 2018 w godzinach 08:00 – 09:00.

Konferencja skierowana jest do osób uprawnionych do wystawiania recept lub osób prowadzących obrót produktami leczniczymi – podstawa prawna Ustawa z dn. 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008, nr 234, poz. 1570).

Dla zainteresowanych zapewniamy bezpłatny parking w PASAŻU GRUNWALDZKIM, wjazd od ul. Skłodowskiej-Curie (przy stacji ORLEN). Bilet parkingowy należy podstemplować w Rejestracji Konferencji u organizatora – Agencji Batumi.

Encefalopatia wątrobowa

... częściej niż myślisz!

Encefalopatia wątrobowa (EW) to **zespół zaburzeń psychicznych i neurologicznych** występujących w przebiegu ostrych oraz przewlekłych chorób wątroby, spowodowanych upośledzeniem funkcji detoksykacyjnej wątroby w wyniku zmniejszenia liczby czynnych hepatocytów lub utrudnionego przepływu krwi przez wątrobę¹.

Kluczową rolę w patogenezie EW odgrywa **amoniak**¹.

Długoterminowym **celem leczenia jest zmniejszenie liczby epizodów EW lub zmniejszenie nasilenia EW**, co koreluje z poprawą jakości życia chorych, oraz wydłużenie czasu do ewentualnego przeszczepu wątroby¹.

Podstawowym kierunkiem leczenia epizodycznej bądź przewlekłej EW jest **zmniejszenie stężenia amoniaku we krwi**¹.

1) Hartleb M, Simon K, Lipiński M, et al. Rekomendacje postępowania u chorych z zaburzeniami czynności wątroby i kamicą dróg żółciowych dla lekarzy POZ. Lekarz POZ. 2017;3(4):225-248.

Marek Hartleb¹, Krzysztof Simon², Michał Lipiński³, Jarosław Drobniak⁴, Jarosław Woron^{5,6},
Grażyna Rydzewska^{7,8}, Agnieszka Mastalerz-Migas⁹

Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej

**Rekomendacje postępowania
u chorych z zaburzeniami
czynności wątroby i kamicą
dróg żółciowych dla lekarzy POZ**

Artykuł dostępny również w wersji elektronicznej na stronie:

<https://www.termedia.pl/Rekomendacje-postepowania-u-chorych-z-zaburzeniami-czynnosci-watroby-i-kamica-drog-zolciowych-dla-lekarzy-POZ,98,30711,1,0.html>